

DERINIMO PAŽYMA

DĖL NUTARIMO PROJEKTO „DĖL ŠILUMOS SEKTORIAUS ĮMONIŲ APSKAITOS ATSKYRIMO IR SĄNAUDŲ PASKIRSTYMO REIKALAVIMŲ APRAŠO PATVIRTINIMO“ (TOLIAU - NUTARIMO PROJEKTAS)

Eil. Nr.	Pastabos ir pasiūlymais	Pastabų / pasiūlymų vertinimas
1.	UAB „E-energija“ 2017-08-30 raštas Nr. 01-18	
1.1.	Dėl nutarimo projekto Prašome tiksliau apibrėžti, nuo kada Nutarimo projekto nuostatas turi taikyti įmonės, kurių finansiniai metai nesutampa su kalendoriniais metais. Pvz. mums neaišku ar šie pakeitimai E energija grupės įmonėms pradeda galioti 2017 m. spalio 1 d. – 2018 m. rugsėjo 30 d. finansiniais metais, ar 2018 m. spalio 1 d – 2019 m. rugsėjo 30 d. finansiniais metais.	Atsižvelgta.
1.2.	Šilumos sektoriaus įmonių apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo reikalavimų aprašo (toliau – Aprašas) 17 punkte yra vartojama sąvoka „Pramonės įmonės (nepriklausomi šilumos gamintojai)“, kuri mūsų nuomone turėtų būtų pakeista į „Pramonės įmonės (nepriklausomi reguliuojami šilumos gamintojai)“.	Neatsižvelgta. Perteklinė nuostata, nes pagal Šilumos sektoriaus įmonių apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo reikalavimų aprašo projekto (toliau – Aprašo projektas) 2 punktą reikalavimai, susiję su reguliavimo apskaitos atskyrimu ir sąnaudų paskirstymu, yra taikomi nepriklausomiems šilumos gamintojams, kuriems taikoma privaloma šilumos gamybos kainodara.
1.3.	Aprašo 30.3 punktas numato, kad ilgalaikio turto vieneto nusidėvėjimas turi būti pradedamas skaičiuoti nuo kito mėnesio 1 dienos nuo naudojimo pradžios. Pastebėtina, jog iki šiol teiktuose Komisijos išaiškinimuose (pvz.: 2016-12-23 Pranešimas Nr. R2-(EA)-3315 „Dėl reguliavimo apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo ataskaitų korektiško pateikimo“ 6 punktas) buvo įvardinama, kad „[...] Ūkio subjektai ilgalaikio turto nusidėvėjimą (amortizaciją) turi pradėti skaičiuoti ne nuo ilgalaikio turto įvedimo į eksploataciją pradžios, o nuo šilumos kainos (kainos dedamųjų), į kurią įskaičiuotos to turto vieneto nusidėvėjimo sąnaudos, taikymo pradžios [...]“. Atitinkamai nepakoregavus Apraše pateikiamos formuluotės, taps neaišku kaip elgtis ir nuo kada skaičiuoti	Komentaras. Jei turtas buvo naudojamas nereguliuojamoje veikloje ir po tam tikro laiko tapo reguliuojamos veiklos objektu, tai turtui, kai jis yra <u>nereguliuojamos veiklos objektas</u> , nusidėvėjimas (amortizacija) turi būti pradedamas skaičiuoti vadovaujantis Verslo apskaitos standartais ar Tarptautiniais apskaitos standartais ir nusidėvėjimui (amortizacijai) skaičiuoti turi būti taikomi buhalterinėje apskaitoje numatyti tokiam ilgalaikiam turtui taikomi nusidėvėjimo (amortizacijos) laikotarpiai ir nusidėvėjimo (amortizacijos) skaičiavimo metodas. Nuo to momento, kai ilgalaikis turtas buvo pradėtas naudoti reguliuojamoje veikloje, tokio turto likutinė vertė turi būti nudėvima pagal Komisijos nustatytą nusidėvėjimo (amortizacijos) laikotarpį (numatytą Aprašo projekto 4

	nusidėvėjimą tam turtui, kuris nuo įsigijimo datos buvo nereguliuojamos veiklos objektas, ir po tam tikro laiko buvo pradėtas naudoti reguliuojamoje veikloje bei jo nusidėvėjimo sąnaudos įtrauktos į šilumos kainos tarifą.	priede) atimant turto faktinį naudojimo laiką iki turtui tampant reguliuojamos veiklos objektu.
1.4.	Taip pat neaišku, ar Aprašo 30.3 punkte nurodoma naudojimo pradžia apima ir testavimo laikotarpį, kai dar nepasirašytas naujo objekto statybos darbų užbaigimo aktas, bet sistemų patikrinimo tikslu jau vykdoma šilumos gamyba. Todėl formuluotę „nuo naudojimo pradžios“ siūlytume konkretizuoti, išvardinant atvejus, kas yra laikoma „naudojimo pradžia“, pvz.: turto įvedimo į eksploataciją po statybos darbų užbaigimo data, turto įtraukimo į reguliuojamą veiklą data, ar koks kitas momentas.	<p>Komentaras.</p> <p>Ilgalaikio turto nusidėvėjimas (amortizacija) turi būti pradėtas skaičiuoti tokiu pat principu kaip jis skaičiuojamas ūkio subjektų buhalterinėje apskaitoje pagal Verslo apskaitos standartus (toliau – VAS) ar Tarptautinius apskaitos standartus, t. y. vadovaujantis 12- tojo VAS „Ilgalaikis materialusis turtas“ 54 punktu. Kaip nurodyta 12-ojo verslo apskaitos standarto „Ilgalaikis materialusis turtas“ metodinės rekomendacijose, patvirtintose Audito, apskaitos, turto vertinimo ir nemokumo valdymo tarnybos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos direktoriaus 2016 m. gruodžio 28 d. įsakymu Nr. V2-22, ilgalaikio materialiojo turto parengimo naudoti fakto įrodymas gali būti įmonės dokumentas, patvirtinantis objekto parengimą naudoti, pavyzdžiui, turto priėmimo ir perdavimo aktas. Jei turtas pradėtas naudoti be dokumentų, patvirtinančių jo parengimą naudoti, taip pat privaloma skaičiuoti jo nusidėvėjimą.</p> <p>Taip pat patikslintas Aprašo projekto 30.3 papunktis išdėstant jį taip: <i>„30.3. Parengus ilgalaikį turtą naudoti (pradėjus eksploatuoti), ilgalaikio turto vieneto – jo nusidėvėjimas (amortizacija) turi būti pradedamas skaičiuoti nuo kito mėnesio 1 dienos nuo naudojimo pradžios;</i></p>
1.5.	Pastebėtina ir tai, jog Aprašo 30 punkte yra pateikiami reguliuojamos veiklos nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudų skaičiavimo principai, vienas iš kurių (30.3 p.) yra reikalavimas nusidėvėjimą pradėti skaičiuoti nuo kito mėnesio 1 dienos nuo naudojimo pradžios. Nėra aišku, ar šis principas turi būti taikomas tik naujai į reguliuojamą veiklą įtrauktam turtui ar visam esamam turtui, naudojamam reguliuojamoje veikloje (ar reikės perskaičiuoti, peržiūrėti esamo turto naudojimo pradžios laikus, kas, mūsų nuomone, pareikalautų papildomų žmoniškųjų resursų, būtų patirtos nenumatytos papildomos išlaidos).	<p>Komentaras.</p> <p>Pagal Nutarimo projekto „Dėl šilumos sektoriaus įmonių apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo reikalavimų aprašo patvirtinimo“ (toliau – Nutarimo projektas) 2.3. papunktį, šis principas bus taikomas investicijoms, įvykdytoms po 2019 m. sausio 1 d. Pagal Nutarimo projekto 2.2. papunktį, iki 2019 m. sausio 1 d. įvykdytoms investicijoms nusidėvėjimas pradedamas skaičiuoti nuo šilumos kainos (kainos dedamųjų), į kurią įskaičiuotos to turto vieneto nusidėvėjimo sąnaudos, taikymo pradžios.</p>

1.6.	<p>Siūlome naikinti Aprašo 41.11 punktą, apibrėžiantį teisinių ir konsultacinių sąnaudų ribas, dėl šių priežasčių:</p> <ul style="list-style-type: none"> • šios išlaidos yra būtinosios, nes patiriamos tik pagal poreikį, todėl negali būti iš anksto aritmetiškai ribojamos, taip pat nėra tiesioginio aritmetinio priežastinio ryšio tarp kitų pastoviųjų įmonės sąnaudų ir šių teisinių ir konsultacinių išlaidų - šios išlaidos yra patiriamos išimtinai pagal poreikį, kuri apribojimas gali būti sutrikdyta įmonės veikla. Pavyzdžiui: apribojimas teisines išlaidas, gali sutrikdyti skolų išieškojimas tuo atveju, jei įmonei nebus leista į reguliuojamos veiklos sąnaudas įtraukti išlaidas atitinkamą kvalifikaciją turinčio teisininko samdymui, o sąnaudų procentiniai limitais bus apribotos išlaidos samdomiems advokatams, galintiems atstovauti įmonei teismuose; • šių sąnaudų dydis negali būti skaičiuojamas priklausomai nuo kitų sąnaudų dydžio, nes įvedus fiksuotą aritmetinį koeficientą galutinis šių sąnaudų dydis paaiškėja tik finansinių metų pabaigoje (dėl netolygaus poreikio per metus ir pan.). <p>Aritmetinis teisinių ir konsultacinių sąnaudų ribojimas taip pat prieštarautų Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymo 32 str. 2 dalyje įtvirtinam būtinų sąnaudų padengimo principui.</p>	Atsižvelgta.
1.7.	<p>Aprašo 41.12 punktą numato, kad draudžiama reguliuojamų kainų verslo vienetams ir paslaugoms (produktams) priskirti išmokas pagal kolektyvines sutartis, viršijančias Lietuvos Respublikos darbo kodekse numatytas privalomas išmokas. Prašome patikslinti, ar šis punktas taikomas tik kolektyvinėms sutartims, ar ir visais kitais atvejais, susijusiais su darbo santykiais, kuomet įmonėse nėra sudarytų kolektyvinių sutarčių.</p>	Atsižvelgta.
1.8.	<p>Aprašo 41.18 punktą draudžia reguliuojamų kainų verslo vienetams ir paslaugoms (produktams) priskirti kuro sąnaudas, kurių apimtis viršija reguliuojamoje kainoje nustatytas kuro lyginamųjų ir šilumos perdavimo (nuostolių) sąnaudas. Siūlome šį punktą naikinti, nes jis prieštarauja Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatyme įtvirtintiems būtinųjų sąnaudų padengimo principams, nes kuras yra būtinas,</p>	Atsižvelgta.

	siekiant užtikrinti nenutrūkstamą, kokybišką šilumos gamybą ir tiekimą.	
1.9.	Siūlome praplėsti Aprašo 41.21 punktą išimtimis, kurios apima stabiliai įmonės veiklai užtikrinti būtinas išlaidas ir suformuluoti punktą taip: „41.21. kitos sąnaudos, kurios teisės aktais nėra privalomos reguliuojamoms veikloms (pvz., papildomas draudimas, išskyrus transporto priemonių KASKO draudimą, darbuotojų draudimą nuo nelaimingų atsitikimų, turto draudimą, darbdavio civilinės atsakomybės draudimą).“	<p>Atsižvelgta iš dalie.</p> <p>Turto draudimas (tarp jų ir KASKO draudimas) yra pripažįstamas paskirstomomis sąnaudomis.</p> <p>Draudimo nuo nelaimingų atsitikimų, išskyrus Lietuvos Respublikos nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įstatyme apibrėžtą draudimą, ir darbdavio civilinės atsakomybės draudimo, kuris laikomas kaip papildomas darbuotojų draudimas, sąnaudos negali būti pripažįstamos būtinomis reguliuojamai veiklai vykdyti, nes ūkio subjektas privalo užtikrinti darbuotojų darbų saugą. Minėto draudimo, kuris nėra apibrėžtas Nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įstatyme, sąnaudos laikytinos nepaskirtomomis sąnaudomis.</p> <p>Pakoreguotas Aprašo projekto 41.12 papunktis, buvęs 41.21 papunktis, išdėstant jį taip:</p> <p><i>„41.12. kitos sąnaudos, kurios teisės aktais nėra privalomos reguliuojamoms veikloms (pvz., papildomaso darbuotojų draudimas) o sąnaudos, kai draudžiamieji įvykiai kyla iš neteisėtų Ūkio subjekto (darbuotojų) veiksmų, t. y. draudžiamasis įvykis atsiranda dėl Ūkio subjekto padarytų teisės aktų pažeidimų arba pareigų pažeidimų, aplaidumo, klaidų, netikslumų, neteisėtų veiksmų, neveikimo, kuriuos atlikti apdrausti darbuotojai ar Ūkio subjekto (pvz.: vadovų civilinės atsakomybės draudimas, darbdavio draudimas nuo nelaimingų atsitikimų darbe ir pan.). Taip pat darbuotojų gyvybės draudimo sąnaudos;“</i></p>
1.10.	Atsižvelgiant į RAS auditų praktiką ir Komisijos išaiškinimus, būtina patikslinti Aprašo 57 punktą, aiškiai nurodant, kas yra auditoriaus patikros objektas ir apimtis, nes kitu atveju, jeigu audito išvada pareiškama apie visus RAS priedus, ženkliai išauga sąnaudos auditui.	Atsižvelgta.
1.11.	Siūlome naikinti Aprašo 61 punktą, nes jame numatytos sąlygos praktiškai sunkiai įgyvendinamos.	Atsižvelgta.
1.12.	Pastebėtina, kad Nutarimo projekte siūloma pripažinti netekusiais galios nuo 2018 m. sausio 1 d. Šilumos kainų nustatymo metodikos,	Atsižvelgta.

	patvirtintos Komisijos 2009 m. liepos 8 d. nutarimu Nr. 03-96 „Dėl Šilumos kainų nustatymo metodikos“, II, III, IV, skyrius, tačiau nenurodoma, kad panaikinami ir Metodikos 1-17 priedai. Tokiu būdu galima interpretuoti, kad Metodikos 1–17 priedai lieka galioti ir galimai Ūkio subjektui reiktų pildyti abu priedų rinkinius.	
1.13.	Taip pat norime atkreipti dėmesį, kad šiuo metu į DSAIS privalomuose teikti 7-16 prieduose ir Aprašo prieduose yra skirtingas sąnaudų pogrupių sąrašas. Pvz.: Apraše yra tik vienas su biokuro išigijimu susijęs pogrupis - „11.3. Medienos išigijimo sąnaudos“, o DSAIS formose - daug platesnis su biokuro išigijimu susijusių sąnaudų pogrupių sąrašas, lemiantis visai kitą sąnaudų pogrupių numeraciją. Siūlytume į tai atsižvelgti ir (arba) detaliau reglamentuoti privalomus sąnaudų pogrupius iki DSAIS sistemoje numatyto detalumo, arba sumažinti DSAIS naudojamų formų detalumą iki numatyto Nutarimo projektu tvirtinamame Apraše.	Komentaras. Komisijos Duomenų surinkimo ir analizės informacinėje sistemoje (toliau – DSAIS) bus pateikti Aprašo projekto priedai, atitinkantys patvirtintuose Aprašo projekto prieduose nurodytus sąnaudų pogrupius. Atkreiptinas dėmesys, kad ūkio subjektas pildydamas Reguluojamosios veiklos ataskaitas privalo išskirti tiek kuro rūšių, kiek jis nurodo Kintamųjų sąnaudų, faktiškai priskirtų reguliuojamų kainų paslaugai (produktui) apimties ataskaitoje, tokiu tikslu Aprašo prieduose sąnaudų grupėje „Kuro sąnaudos energijai gaminti“ numatytas sąnaudų pogrupis „ Kitos kuro rūšies (nurodyti) išigijimo sąnaudos “.
2.	Lietuvos Respublikos energetikos ministerija 2017-08-29 raštas Nr. (19.3-19E)3-1655	
2.1.	Aprašo 5 punkte numatyta, kad „Kitos šiame Apraše vartojamos sąvokos atitinka sąvokas, nustatytas <...> Šilumos kainų nustatymo metodikoje, patvirtintoje Komisijos 2009 m. liepos 8 d. nutarimu Nr. 03-96 „Dėl Šilumos kainų nustatymo metodikos“ (toliau – Metodika)“ tačiau Projekto 2 punktą pripažįsta netekusiais galios tik Metodikos II, III, IV skyrius. Todėl Apraše ir Metodikoje bus skirtingai apibrėžiamos apskaitos atskyrimo, sąnaudų centro, sąnaudų vienuarūšiškumu (homogeniškumu), sąnaudų paskirstymo sąvokos.	Atsižvelgta.
2.2.	Aprašo 12.7 ir 12.8 papunkčius siūlome papildyti (kiekvieną Reguluojančiosios institucijos reguliuojamą veiklą atvaizduoti minėtame verslo vienetu suformuojant savarankiškas paslaugas (produktus)“, „(visą Reguluojančiosios institucijos nereguluojamą veiklą formuojant kaip vieną paslaugą (produktą)“.	Atsižvelgta.

2.3.	Aprašo 20 papunktį siūlome papildyti „<...>pagal Šilumos gamybos (įskaitant perkamą šilumą) veiklos verslą vienetą (Aprašo 12.1 papunktis)<...>“.	Atsižvelgta.
2.4.	Aprašo 24 punkte numatyta, kad jei ūkio subjektas nuomoja reguliuojamoje veikloje naudojamą ilgalaikį turtą, o to turto vertę ir su tuo turtu susijusias sąnaudas, atsižvelgdamas į optimalumo principą, priskiria tik reguliuojamoms veikloms, tokiu atveju ūkio subjektas ne mažiau kaip 50 proc. nuomos pajamų, kurias gauna dėl išnuomoto ar panaudos teisėmis perduoto turto, turi priskirti ūkio subjekto teikiamoms reguliuojamoms paslaugoms, kurioms priskiriamas šis turtas. Likusi nuomos pajamų dalis priskiriama nereguliuojamos veiklos verslo vienetai. Ši nuostata galimai pažeidžia Aprašo 9.1 papunktyje numatytą priešastingumo principą, kadangi priskiriant tik dalį ilgalaikio turto nuomos pajamų reguliuojamos veiklos verslo vienetai, tačiau priskiriant visas sąnaudas, šilumos vartotojai gali būti priversti mokėti didesnius mokesčius už reguliuojamos veiklos verslo vieneta. Tačiau, jeigu šiuo punktu siekiama paskatinti ūkio subjektą papildomai panaudoti ilgalaikį turtą siekiant didesnių pajamų, siūlome Aprašo 24 punktą išdėstyti taip: „Jei Ūkio subjektas, siekdamas papildomos ekonominės naudos , nuomoja reguliuojamoje veikloje naudojamą ilgalaikį turtą, o to turto vertę ir su tuo turtu susijusias sąnaudas, atsižvelgdamas į optimalumo principą, priskiria tik reguliuojamoms veikloms, tokiu atveju Ūkio subjektas ne mažiau kaip 50 proc. nuomos pajamų, kurias gauna dėl išnuomoto ar panaudos teisėmis perduoto turto, turi priskirti Ūkio subjekto teikiamoms reguliuojamoms paslaugoms, kurioms priskiriamas šis turtas. Likusi nuomos pajamų dalis ir dėl nuomos atsirandančios papildomos reguliuojamoje veikloje naudojamo ilgalaikio turto sąnaudos priskiriamaos nereguliuojamos veiklos verslo vienetai.“	Atsižvelgta iš dalies. Pagal pateiktą pasiūlymą tampa neaišku, kur turėtų būti priskiriama išnuomoto turto nusidėvėjimo sąnaudų dalis ir kur turi būti priskiriama turto eksploatacinių sąnaudų dalis, kurių atsiradimo nelėmė tai, kad turtas buvo išnuomotas. Kadangi šiuo punktu numatomi skatinamojo reguliavimo šilumos sektoriuje principai, tai visos sąnaudos, susijusios su reguliuojamoje veikloje naudojamu turtu, gali būti priskiriamos reguliuojamos veiklos sąnaudoms tik tuo atveju, kai ūkio subjektas 50 procentų gautų pajamų iš išnuomoto turto priskiria reguliuojamai veiklai. Visos kitos sąnaudos, kurios nėra susijusios su reguliuojamoje veikloje naudojamu turtu ir atsiradusios tik dėl nuomos veiklos, turi būti priskiriamos nereguliuojamai veiklai. Pakoreguotas Aprašo projekto 22 punktą, buvęs 24 punktą, ir išdėstytas taip: <i>„22. Jei Ūkio subjektas, siekdamas papildomos ekonominės naudos, išnuomoja reguliuojamoje veikloje naudojamą ilgalaikį turtą, o to turto vertę ir su tuo turtu susijusias sąnaudas, atsižvelgdamas į optimalumo principą, priskiria tik reguliuojamoms veikloms, tokiu atveju Ūkio subjektas ne mažiau kaip 50 proc. nuomos pajamų, kurias gauna dėl išnuomoto ar panaudos teisėmis perduoto turto, turi priskirti Ūkio subjekto teikiamoms reguliuojamoms paslaugoms, kurioms priskiriamas šis turtas. Likusi nuomos pajamų dalis priskiriama nereguliuojamos veiklos verslo vienetai.“</i>
2.5.	Aprašo 41.20 papunktyje numatyta, kad ūkio subjektui, vykdančiam sąnaudų paskirstymą, draudžiama reguliuojamų kainų verslo vienetais ir paslaugoms (produktams) priskirti sąnaudas, patirtas dėl darbdavio kaltės. Šiuo atveju iš Aprašo nuostatų nėra aišku kur bus	Atsižvelgta.

	priskirtos sąnaudos, patirtoms dėl darbuotojo kaltės. Siūlome Aprašo 41.20 papunktį išdėstyti taip: „sąnaudas patirtas dėl darbdavio ūkio subjekto kaltės;“.	
3.	Lietuvos Respublikos finansų ministerija 2017-08-24 raštas Nr. 7-291-846	
3.1.	Aprašo projekto 5.2 papunktyje pateikto termino <i>Investicinis turtas</i> apibrėžtį siūloma tikslinti pagal Terminų banke aprobuotą ir 12-ojo verslo apskaitos standarto „Ilgalaikis materialusis turtas“ II skyriuje Pagrindinės sąvokos pateiktą termino <i>Investicinis turtas</i> apibrėžtį: „ilgalaikis materialusis turtas (žemė, pastatai ar jų dalis arba žemė kartu su pastatais), kurį jo savininkas arba pagal finansinės nuomos sutartį nuomininkas laiko siekdami gauti turto nuomos ir (arba) jo vertės padidėjimo pajamų, išskyrus turta, naudojamą prekėms gaminti, paslaugoms teikti arba administraciniams tikslams, ir turta, kurio pardavimas yra įmonės pagrindinė veikla“.	Atsižvelgta iš dalies. Kadangi ši sąvoka yra apibrėžta 12-tame VAS „Ilgalaikis materialusis turtas“, o Aprašo projekto 3.9 papunktyje, buvusiame Aprašo projekto 5.13 papunktyje, nurodyta, kad kitos sąvokos atitinka sąvokas, numatytas Verslo apskaitos standartuose, todėl minėta sąvoka nebetrūkama į Aprašo projektą.
3.2.	Aprašo projekto 7 punkto pirmame sakinyje vartojami žodžiai „finansinę atskaitomybę“ turėtų būti keičiami į „finansines ataskaitas“.	Atsižvelgta.
3.3.	Aprašo projekto 7 punkte minima, kad ūkio subjektas remiasi verslo apskaitos standartais arba tarptautiniais finansinės atskaitomybės standartais. Pastebime, kad Buhalterinės apskaitos įstatyme nustatyta sąvoka <i>Tarptautiniai apskaitos standartai</i> ir atitinkamai vartojama įstatymo tekste.	Atsižvelgta.
3.4.	Atsižvelgiant į tai, kad ūkio subjektas gali vadovautis ir tarptautiniais apskaitos standartais, Aprašo projekto 5 punkto paskutinę pastraipą siūloma papildyti žodžiais „ir tarptautiniuose apskaitos standartuose“.	Atsižvelgta.
3.5.	Aprašo projekto 27 punkto pirmame sakinyje vartojami žodžiai „sudaryta finansinė atskaitomybė“ turėtų būti keičiami į „sudarytos finansinės ataskaitos“.	Atsižvelgta.
3.6.	Atsižvelgiant į tai, kad ūkio subjektas gali pasirinkti vadovautis tarptautiniais apskaitos standartais, siūloma 30.5 papunktyje po žodžių „verslo apskaitos standartuose“ įrašyti žodžius „arba tarptautiniuose apskaitos standartuose“.	Atsižvelgta.

3.7.	<p>Aprašo projekto 57 punkte nurodoma, kad Reguluojamos veiklos ataskaitos privalo būti patikrintos nepriklausomo audito, Aprašo projekto 58 punkte – reikalavimas dėl pakartotinio audito vertinimo, Aprašo projekto 59 punkte - nepriklausomo auditoriaus įvertinimas dėl atliktų pakeitimų ir pakartotinio audito reikalingumo. Atkreiptinas dėmesys, kad pagal Finansinių ataskaitų audito įstatymą auditoriai ir audito įmonės atlieka finansinių ataskaitų auditą. Be finansinių ataskaitų audito auditoriai gali teikti ir kitas paslaugas, pvz., užtikrinimo ir kitas susijusias paslaugas Kadangi minėtuose punktuose kalbama ne apie finansines ataskaitas, o apie Reguluojamos veiklos ataskaitas, 57 punkte – apie auditą, patikrą, 58 punkte - apie audito vertinimą, atsižvelgiant į 57 punkte nurodytą patikros objektą manytina, kad siekiama nustatyti ne finansinių ataskaitų audito reikalavimą, bet kitokio auditoriaus atliekamo patikrinimo, vertinimo ar kitokio užtikrinimo reikalavimą, todėl minėtuose punktuose atitinkamai turėtų būti patikslinti (ir suvienodinti) auditoriaus teikiamų paslaugų pavadinimai.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Pagal šiuo metu galiojančio Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo 16 straipsnio 8 dalį ir Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymo 30 straipsnio 13 dalies 4 punktą ūkio subjektai, turintys šilumos tiekimo licenciją, finansiniams metams pasibaigus per 4 mėn. privalo atlikti licencijuojamos veiklos sąnaudų auditą, todėl sąvoka „auditas“ negali būti keičiama, kol nebus pakeistos įstatymuose įtvirtintos nuostatos.</p>
4. UAB „Fortum Joniškio energija“ 2017-08-28 raštas Nr. (1.4)S-254		
4.1.	<p>Dėl Aprašo 9.8. punkto.</p> <p>Optimalumo - reguliavimo apskaitos sistemoje naudojamos informacijos detalumas turi būti toks, kad reguliavimo apskaitos sistemos informacijos rengimo sąnaudos nebūtų didesnės už naudą, kurią tikimasi gauti ją panaudojus.</p> <p><i>Įvertinat pastaruojų metu siūlomų reguliacinės teisinės bazės pakeitimų mastą ir kompleksiskumą, Ūkio subjektų reguliavimo apskaitos sistemos (toliau - RAS) rengimo sąnaudos visada bus didesnės už Komisijos tikėtiną gauti naudą ir optimalumo principas yra sunkiai įgyvendinamas praktikoje:</i></p> <p>1) <i>Pagal Komisijos patvirtintus „Šilumos tiekėjų lyginamosios analizės rodiklius“ Ūkio subjektų priskyrimas tam tikrai grupei iš anksto nulemia to Ūkio subjekto rodiklių ribas bei kintamų ir pastovių sąnaudų dydžius. Pastovios sąnaudos, nustatant bazinę kainą, skiriamos neatsižvelgiant į tai, kad reguliuojančiųjų institucijų</i></p>	<p>Komentaras.</p> <p>Šis principas buvo skirtas tik Aprašo projekto 22 punktui (buvusiam 24 punktui), įgyvendinti. Atsižvelgiant į ūkio subjektų išdėstytus argumentus optimalumo principas panaikintas.</p>

	<p><i>reikalavimai ir su jų vykdymu susijusios sąnaudos tik didėja ir visoms įmonės yra vienodi, nepriklausomai, kokiai grupei ūkio subjektas priklauso.</i></p> <p><i>2) Vadovaujantis aprašo 19 punktu, tinkle esant nepriklausomiems šilumos gamintojams, šilumos tiekėjui (UAB „Fortum Joniškio energija“) yra privalomas sąnaudų paskirstymas pagal 3 šilumos tiekimo sistemas, dėl šios priežasties reguliavimo apskaitos sistemos informacijos rengimo sąnaudos tik didėja ir ateityje didės.</i></p> <p><i>Siekiant įgyvendinti besikeičiančių reguliacinės aplinkos teisės aktų reikalavimus, tinkamai atlikti reguliavimo apskaitos atskyrimą, kurio reikalavimai vis sudėtingėja, laiku atnaujinti programinę apskaitos įrangą, teisingai užpildyti vis atnaujinamas ataskaitas, kuriose dažnu atveju net nėra būtinų formuliu, įmonės turi skirti ne tik daugiau vidinių resursų, bet ir papildomai naudotis konsultantų paslaugomis, dėl ko išauga ir konsultacijų kaštai. Tačiau Apraše į tai ne tik nėra atsižvelgiama, tačiau remiantis Aprašo 41.11. punkto nuostatomis, siūloma įvesti itin griežtus ribojimus konsultacinių ir teisinių sąnaudų ribojimus.</i></p>	
4.2.	<p>Dėl Aprašo 30.4. punkto: jei ilgalaikio turto vienetams Aprašo 5 priede nėra nustatyto ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) skaičiavimo laikotarpio, tai Ūkio subjektas turi pasirinkti ir taikyti ekonomiškai pagrįstą ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) skaičiavimo laikotarpį.</p> <p><i>Ar remiantis šiuo punktu, Ūkio subjektui nebereikės derinti parinkto ir taikytino ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) skaičiavimo laikotarpio su Komisija?</i></p>	<p>Komentaras.</p> <p>Tuo atveju, kai konkrečiam turto vienetui Aprašo projekto 4 priede, buvusiame 5 priede, nėra numatyta ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) laikotarpio, ūkio subjektas galės taikyti tokį nusidėvėjimo laikotarpį, koks yra numatytas ūkio subjekto buhalterinėje apskaitoje. Minėto turto nusidėvėjimo (amortizacijos) laikotarpio nebereikės atskirai derinti su Komisija. Ilgalaikio turto vienetams, kuriems iki Aprašo įsigaliojimo buvo suderintas su Komisija ilgalaikio turto naudingo tarnavimo laikas, turi būti ir toliau taikomas Komisijos suderintas ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) laikotarpis.</p>
4.3.	<p>Dėl Aprašo 37 punkto.</p> <p>Bendrosios sąnaudos, išskyrus nusidėvėjimo sąnaudas, kurioms Ūkio subjektas, vadovaudamasis priešastingumo principu, turi priskirti kaip</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Aprašo projekto 24 punkte, buvęs 25 punktą, numatoma ilgalaikio turto paskirstymo tvarka. Aprašo projekto 24.3 papunktyje,</p>

	<p>galima mažiau sąnaudų, paskirstomos verslo vienetams ir paslaugoms (produktams) pagal atitinkamam verslo vienetui ir konkrečiai paslaugai (produktui) priskirtą pastoviuųjų tiesioginių ir netiesioginių sąnaudų sumą. Ilgalaikio turto, skirto bendram veiklos palaikymui (užtikrinimui), nusidėvėjimo sąnaudos atitinkamiems verslo vienetams ir paslaugoms (produktams) priskiriamos Aprašo 25.3 papunktyje nustatyta ilgalaikio turto paskirstymo tvarka.</p> <p><i>Projekto 25.3. papunktyje numatoma, kad kai ilgalaikis turtas yra naudojamas bendram veiklos palaikymui (užtikrinimui), šio ilgalaikio turto vertę Ūkio subjektas turi paskirstyti verslo vienetams ar paslaugoms (produktams) naudojant atitinkamus ilgalaikio turto paskirstymo kriterijus, tačiau nėra nurodyta konkreti turto paskirstymo tvarka. Šiuo metu galiojančioje Šilumos kainų nustatymo metodikoje yra toks turto nusidėvėjimo sąnaudos verslo vienetams paskirstomos „pagal jiems tiesiogiai ir netiesiogiai priskirtą ilgalaikio turto vertę“.</i></p>	<p>buviusiame 25.3 papunktyje, numatoma, kokia tvarka turi būti skirstomas turtas, skirtas bendram veiklos palaikymui. Tokio turto vertė turi būti paskirstoma visiems verslo vienetams ar paslaugoms (produktams) naudojant atitinkamus ilgalaikio turto paskirstymo kriterijus.</p> <p>Komisija atkreipia dėmesį, kad konkretaus turto nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudų paskirstymas turi sutapti su to turto vertės paskirstymu. Pažymėtina, kad nauja bendrai veiklai skirto turto paskirstymo tvarka nedraudžia skirstyti šio turto vertės pagal verslo vienetams ir paslaugoms tiesiogiai ir netiesioginiai priskirto ilgalaikio turto vertę.</p> <p>Atsižvelgiant į ūkio subjekto pastabą, pakoreguotas Aprašo projekto 37 punktas išdėstant jį taip:</p> <p><i>„37. Bendrosios sąnaudos, išskyrus nusidėvėjimo sąnaudas, kurioms Ūkio subjektas, vadovaudamasis priešastingumo principu, turi priskirti kaip galima mažiau sąnaudų, paskirstomos verslo vienetams ir paslaugoms (produktams) pagal atitinkamam verslo vienetui ir konkrečiai paslaugai (produktui) priskirtą pastoviuųjų tiesioginių ir netiesioginių sąnaudų sumą. Ilgalaikio turto, skirto bendram veiklos palaikymui (užtikrinimui), nusidėvėjimo sąnaudos atitinkamiems verslo vienetams ir paslaugoms (produktams) priskiriamos Aprašo 25.3 24 papunktyje punkte nustatyta ilgalaikio turto paskirstymo tvarka.“</i></p>
4.4.	<p>Aprašo 41. punktas: Ūkio subjektui, vykdančiam sąnaudų paskirstymą, draudžiama reguliuojamų kainų verslo vienetams ir paslaugoms (produktams) priskirti šias nepaskirstomas sąnaudas:</p> <p><,,> 41.9. sąnaudas, susijusias su atidėjimais ir atostogų kaupiniais; <...></p> <p><i>Prašome paaiškinti, kokiais argumentais remiantis sąnaudos, susijusios su atidėjimais reguliuojamoje veikloje, neprisiskiriamos reguliuojamų kainų verslo vienetams?</i></p>	<p>Komentaras.</p> <p>Pažymėtina, kad į paslaugų kainas yra traukiamas tik 12 mėn. darbo užmokestis. Traukiant atostogų kaupinius gali susidaryti situacija, kad dėl tą ataskaitinį laikotarpį nepanaudotų atostogų į darbo užmokesčio sąnaudas bus įtraukiamas ne 12 mėn., o 13 mėn. darbo užmokestis.</p> <p>Taip pat atostogų kaupinių priskyrimas nepaskirstomoms sąnaudoms grindžiamas siekiu suvienodinti Aprašo projekto nuostatas su kituose Komisijos reguliuojamuose sektoriuose (elektros, dujų, ir vandens) taikomais sąnaudų paskirstymo reikalavimais ir šių sąnaudų</p>

		<p>pripažinimu nustatant kainas. Atsižvelgiant į tai ir siekiant, kad Aprašo nuostatos būtų kuo artimesnės kituose Komisijos reguliuojamuose sektoriuose taikomiems reikalavimams, išimtis dėl atostogų kaupinių sąnaudų atskirai tik šilumos sektoriuje nenumatoma.</p> <p>Draudimas priskirti atidėjinius paliekamas laikantis nuoseklaus reguliavimo, formuojamo pastaraisiais metais atliktų šilumos įmonių sąnaudų patikrinimų rezultatais bei atsižvelgiant į tai, kad atidėjiny – tai įsipareigojimas, kurio galutinės įvykdymo sumos arba įvykdymo laiko negalima tiksliai nustatyti. Taip pat analizuojant įmonių pateiktas ataskaitas buvo pastebėta, kad neretai atidėjiniai yra susiję su sąnaudomis, kurios negali būti paskirstomos reguliuojamoms veikloms.</p>
4.5.	<p>Dėl aprašo 41.10 papunkčio.</p> <p>Prašome Komisijos pagrįsti, pateikti skaičiavimus, kodėl ir kokiais konkrečiais argumentais remiantis, yra siūlomi būtent tokie ribojimo dydžiai. Ar Komisijos nuomone, darbo funkcijas bus galima vykdyti, nesilaikant Energetikos objektus, Įrenginius statančių ir eksploatuojančių darbuotojų atestavimo tvarkos aprašo reikalavimų, ar pateisinamas Ūkio subjektų skatinimas sąnaudas mažinti apsauginių ir darbo drabužių, t. y. darbuotojų sveikatos ar net gyvybės sąskaita?</p>	<p>Komentaras.</p> <p>Panaikintas buvęs Aprašo projekto 41.10 papunktis.</p>
4.6.	<p>Dėl aprašo 41.11 papunkčio.</p> <p>Prašome Komisijos pagrįsti, pateikti skaičiavimus, kodėl ir kokiais konkrečiais argumentais remiantis, yra siūlomi būtent tokie ribojimo dydžiai.</p>	<p>Komentaras.</p> <p>Žr. 1.6 pastabos vertinimą.</p>
4.7.	<p>Dėl Aprašo 51 punkto. Ūkio subjektas, pasibaigus ataskaitiniam laikotarpiui (finansiniams metams), ne vėliau kaip iki kito ataskaitinio laikotarpio penkto mėnesio pirmos dienos, parengia ir pateikia Reguluojančiajai institucijai metines Reguluojamos veiklos ataskaitas, kurios turi būti pakankamai išsamios, kad Reguluojančioji institucija galėtų visiškai įsitikinti; jog ataskaitiniu laikotarpiu Ūkio</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Atkreiptinas dėmesys, kad Aprašo projekto prieduose yra nurodomi pagrindiniai ryšiai tarp ataskaitų. Kadangi ataskaitos yra teikiamos per DSAIS, dėl DSAIS techninių galimybių ribotumo šių ataskaitų MS excel formose nėra galimybės numatyti ryšių tarp atskirų ataskaitų, todėl ataskaitose galima pateikti tik pagrindines formules, t. y.</p>

	<p>subjekto naudota Reguliavimo apskaitos sistema įgyvendino Apskaitos atskyrimo taisykles, nurodytas šio Aprašo II skyriuje, ir Sąnaudų paskirstymo taisykles, nurodytas šio Aprašo III skyriuje. Ūkio subjekto metines Reguliuojamos veiklos ataskaitas sudaro:</p> <p><i>Prašome atnaujintuose Aprašo prieduose (excel formatu) pateikti skaičiavimų formules, ne tik skaičiuojančias atskiro priedo sumas, rodiklius, bet ir atspindinčias būtinas sąsajas tarp atskirų reguliuojamos veiklos ataskaitų (priedų).</i></p>	<p>sumuoti sąnaudas, nurodytas sąnaudų pogrupiuose, sumuoti visas sąnaudas tarp verslo vienetų, tačiau ryšių suformuoti nėra galimybės.</p>
<p>5. UAB „Fortum Klaipėda“ 2017-08-24 raštu Nr. 3021SKL-17-71</p>		
<p>5.1.</p>	<p>9.8. optimalumo - reguliavimo apskaitos sistemoje naudojamos informacijos detalumas turi būti toks, kad reguliavimo apskaitos sistemos informacijos rengimo sąnaudos nebūtų didesnės už naudą, kurią tikimasi gauti ją panaudojus.</p> <p><i>Įmonė atkreipia Komisijos dėmesį, kad įvertinat pastaruoju metu siūlomų reguliacinės teisinės bazės pakeitimų mastą ir kompleksškumą, ūkio subjektų reguliavimo apskaitos sistemos (toliau - RAS) rengimo sąnaudos visada bus didesnės už Komisijos tikėtiną gauti naudą ir optimalumo principas yra sunkiai įgyvendinamas praktikoje:</i></p> <p><i>1) Pagal Komisijos patvirtintus „Šilumos tiekėjų lyginamosios analizės rodiklius“ ūkio subjektų priskyrimas tam tikrai grupei iš anksto nulemia to ūkio subjekto rodiklių ribas bei kintamų ir pastovių sąnaudų dydžius, lyginant su kitų grupių įmonėmis. Pastovios sąnaudos, nustatant bazinę kainą, skiriamos neatsižvelgiant į tai, kad reguliuojančiųjų institucijų reikalavimai (ir su jų vykdymu susijusios sąnaudos) tik didėja ir visoms įmonės yra vienodi, neatsižvelgiant, kokiai grupei ūkio subjektas priklauso. Be to, Įmonės nuomone, pastovių sąnaudų lyginimas su šilumos gamybos sąnaudomis yra iš principo nekorektiškas. Pagal esamą tvarką, ūkio subjektas, turintis biokuro katilus, turi turėti ir mažesnes pastovias sąnaudas palyginus su įmone naudojančia dujas ar žymėtą kurą. Taip pat pažymėtina, kad pastovios sąnaudos negali keistis pagal kuro kainų dinamiką. Įmonės nuomone, logiškiau būtų leidžiamą maksimalų pastoviųjų sąnaudų</i></p>	<p>Komentaras.</p> <p>Žr. 4.1 pastabos vertinimą.</p>

	<p><i>dydį susieti su gamybos apimtimis (kaip X Eur už parduodamą 1 GWh), o X dydį išskaičiuoti pagal dabartinį faktą pagal įmonių grupes. Įmonė siūlytų atsisakyti Apraše numatomo itin smulkmeniško ir didėjančių Ūkio subjekto išteklių ir laiko reikalaujančių sąnaudų skirstymo ir nagrinėjimo, o sąnaudas (atmetus nebūtinąsias (pvz., prabangos) sąnaudas) vertinti grupėmis atsižvelgiant į konkrečiam Ūkio subjektui nustatytas ribas.</i></p> <p><i>2) Vadovaujantis aprašo 19 punktu, tinkle esant nepriklausomiems šilumos gamintojams, šilumos tiekėjui yra privalomas sąnaudų paskirstymas pagal šilumos tiekimo sistemas, dėl šios priežasties reguliavimo apskaitos sistemos informacijos rengimo sąnaudos didėja ir ateityje didės.</i></p> <p><i>Siekiant įgyvendinti besikeičiančių reguliacinės aplinkos teisės aktų reikalavimus, tinkamai atlikti reguliavimo apskaitos atskyrimą, kurio reikalavimai vis sudėtingėja, laiku atnaujinti programinę apskaitos įrangą, teisingai užpildyti vis atnaujinamas ataskaitas, kuriose dažnu atveju net nėra būtinų formuliu, įmonės turi skirti ne tik daugiau vidinių resursų, bet ir papildomai naudotis konsultantų paslaugomis, dėl ko išauga ir konsultacijų kaštai. Tačiau Apraše į tai ne tik nėra atsižvelgiama, tačiau remiantis Aprašo 41.11 papunkčio nuostatomis, siūloma įvesti itin griežtus ribojimus konsultacinių ir teisinių sąnaudų ribojimus.</i></p>	
5.2.	<p>14. Šilumos (produkto) gamybos (Aprašo 12.1.1 papunktis), šilumos kogeneracinėse jėgainėse gamybos (Aprašo 12.1.2 papunktis), šilumos poreikio piko pajėgumų ir rezervinės galios užtikrinimo (Aprašo 12.1.3 papunktis) paslaugoms sąnaudos ir ilgalaikis turtas priskiriami, vadovaujantis Šilumos supirkimo iš nepriklausomų šilumos gamintojų tvarkos ir sąlygų aprašu, patvirtintu Komisijos 2010 m. spalio 4 d. nutarimu Nr. 03-202 „Dėl Šilumos supirkimo iš nepriklausomų šilumos gamintojų tvarkos ir sąlygų aprašo patvirtinimo“. ... ></p> <p><i>Atkreipiame Komisijos dėmesį, kad šiame punkte pateikiama nuoroda ne į Kogeneracinių sąnaudų atskyrimo metodiką, pagal kurią šiuo</i></p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Dėl aiškumo patikslintas Aprašo projekto 12 punktas, buvęs 14 punktas, ir išdėstytas taip:</p> <p><i>„12. Šilumos (produkto) gamybos (Aprašo 10.1.1 papunktis), šilumos kogeneracinėse jėgainėse gamybos (Aprašo 10.1.2 papunktis), ir šilumos poreikio piko pajėgumų ir rezervinės galios užtikrinimo (Aprašo 10.1.3 papunktis) paslaugoms sąnaudos ir ilgalaikis turtas ir su minėtomis paslaugomis susijusios sąnaudos priskiriamos vadovaujantis Šilumos gamybos ir (ar) supirkimo tvarkos ir sąlygų apraše numatytais reikalavimais šioms paslaugoms vykdyti ir šiame</i></p>

<p><i>metu yra atskiriamas kogeneracinių jėgainių turtas, o į Šilumos supirkimo tvarką, kurios nuostatos pastaruoju metu yra peržiūrimos. Kadangi dar nėra pilnai suderinto ir patvirtinto naujos redakcijos Šilumos supirkimo tvarkos aprašo, sunku vienareikšmiškai įvertinti pakeitimų įtaką ūkio subjektų veiklos rezultatams.</i></p> <p><i>Jau derinant Šilumos kainų nustatymo metodikos pakeitimų projektą Įmonė jau prašė Komisijos išaiškinti (2017-07-03 raštu Nr.SKL-17-57), kaip 45 proc. maksimalaus nepriklausomo šilumos gamintojo valdomo šilumos gamybos įrenginio galimo pagaminti šilumos kiekio nuostata sietusi su Kogeneracinių jėgainių šilumos ir elektros energijos sąnaudų atskyrimo metodikos nuostatomis dėl pastovių ir kintamų sąnaudų priskyrimo šilumos gamybos veiklai? Ar taikoma tik šilumos kainos apskaičiavimui, o ne visų šilumos gamybai leidžiamų priskirti turto ir sąnaudų dydžiui kogeneracinėse jėgainėse?</i></p>	<p><i>Apraše numatytais apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo taisyklėmis:</i></p> <p><i>12.1. jei Ūkio subjekto aptarnaujamoje teritorijoje veikia nepriklausomi šilumos gamintojai, ilgalaikį turtą ir sąnaudas Ūkio subjektas turi paskirstyti tokia tvarka:</i></p> <p><i>12.1.1. ilgalaikį turtą (šilumos generavimo šaltinius), kurio galia neviršija 70 proc. centralizuoto šilumos tiekimo sistemos šilumos vidutinio paros galios poreikio esant šalčiausio penkiadienio aplinkos oro temperatūrai, Ūkio subjektas turi priskirti Šilumos (produkto) gamybos paslaugai (Aprašo 10.1.1 papunktis);</i></p> <p><i>12.1.2. ilgalaikį turtą (šilumos generavimo šaltinius), kurio galia neviršija šilumos poreikio piko pajėgumų ir rezervinių šilumos gamybos pajėgumų poreikio (išskyrus atvejus, kai ir rezervinių šilumos gamybos pajėgumų ribojimas neužtikrintų būtinų sąnaudų saugiam ir patikimam šilumos tiekimui), kurių nustatymas reglamentuojamas Šilumos gamybos ir (ar) supirkimo tvarkos ir sąlygų apraše, Ūkio subjektas turi priskirti Šilumos poreikio piko pajėgumų ir rezervinės galios užtikrinimo paslaugai (Aprašo 10.1.2 papunktis).</i></p> <p><i>12.1.3. kitą su Šilumos gamybos (įskaitant perkamą šilumą) veiklos verslo vienetu (Aprašo 10.1 papunktis) susijusį ilgalaikį turtą Ūkio subjektas, laikydamasis Aprašo 7 punkte nurodytų principų, turi priskirti ar paskirstyti Šilumos (produkto) gamybos (Aprašo 10.1.1 papunktis) ir (ar) Šilumos poreikio piko pajėgumų ir rezervinės galios užtikrinimo (Aprašo 10.1.2 papunktis) paslaugoms, vadovaudamasis Apraše numatytais apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo taisyklėmis;</i></p> <p><i>12.1.4. sąnaudas, susijusias su ilgalaikiu turtu, Ūkio subjektas turi priskirti ar paskirstyti Šilumos (produkto) gamybos (Aprašo 10.1.1 papunktis) ir (ar) Šilumos poreikio piko pajėgumų ir rezervinės galios užtikrinimo (Aprašo 10.1.2 papunktis) paslaugoms</i></p>
--	---

		<p><i>priklausomai nuo to, kokiai paslaugai buvo priskirtas turtas, lėmęs tų sąnaudų atsiradimą (susiformavimą);</i></p> <p><i>12.1.5. Visas likusias su Šilumos gamybos (įskaitant perkamą šilumą) veiklos verslo vienetu (Aprašo 10.1 papunktis) susijusias sąnaudas Ūkio subjektas, laikydamasis Aprašo 7 punkte nurodytų principų, turi priskirti ar paskirstyti Šilumos (produkto) gamybos (Aprašo 10.1.1 papunktis) ir (ar) Šilumos poreikio piko pajėgumų ir rezervinės galios užtikrinimo (Aprašo 10.1.2 papunktis) paslaugoms vadovaudamasis Apraše numatytais apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo taisyklėmis.</i></p> <p><i>12.2. Jei Ūkio subjekto aptarnaujamoje teritorijoje nepriklausomi šilumos gamintojai neveikia, tuomet Ūkio subjektui netaikomas reikalavimas Šilumos gamybos (įskaitant perkamą šilumą) veiklos verslo vieneto (Aprašo 10.1 papunktis) sąnaudas ir ilgalaikį turtą išskaidyti į priskirtinas Šilumos (produkto) gamybos (Aprašo 10.1.1 papunktis) ir (ar) Šilumos poreikio piko pajėgumų ir rezervinės galios užtikrinimo (Aprašo 10.1.2 papunktis) paslaugoms, tačiau yra taikomas šilumos generavimo šaltinių galios ribojimas vadovaujantis Šilumos gamybos ir (ar) supirkimo tvarkos ir sąlygų aprašo nuostatomis.“</i></p> <p><i>Jei Ūkio subjekto aptarnaujamoje teritorijoje nepriklausomi šilumos gamintojai neveikia, tuomet Ūkio subjektui netaikomas reikalavimas būtinąsias šilumos (produkto) gamybos sąnaudas ir ilgalaikį turtą išskaidyti į priskirtinas šilumos poreikio piko pajėgumų ir rezervinės galios užtikrinimo paslaugas, tačiau yra taikomas šilumos generavimo šaltinių galios ribojimas vadovaujantis Šilumos gamybos ir (ar) supirkimo iš nepriklausomų šilumos gamintojų tvarkos ir sąlygų aprašo nuostatomis.„,</i></p> <p>Atkreiptinas dėmesys, kad 2019 m. sausio 1 d. įsigaliosiančiame Šilumos kainų nustatymo metodikos, patvirtintos Komisijos 2009 m. liepos 8 d. nutarimu Nr. O3-96 „Dėl Šilumos kainų nustatymo metodikos“ (toliau – Metodika), 61.8 papunktyje numatytas 45 proc. maksimalus šilumos gamybos įrenginio galimas pagaminti šilumos</p>
--	--	--

		<p>kiekis yra vidutinis įrenginių išnaudojimas, kuris bus naudojamas šilumos (produkto) gamybos kintamajai dedamajai nustatyti ir vidutinei šilumos (produkto) gamybos kainai apskaičiuoti.</p> <p>Kaip ir nurodyta, jis bus naudojamas šilumos kainų skaičiavimo tikslu ir faktinei šilumos gamybai priskirtinų sąnaudų apimčiai, nustatytai pagal Kogeneracinių jėgainių šilumos ir elektros energijos sąnaudų atskyrimo metodiką, patvirtintą Komisijos 2009 m. liepos 22 d. nutarimu Nr. O3-107 „Dėl Kogeneracinių jėgainių šilumos ir elektros energijos sąnaudų atskyrimo metodikos“ (toliau – Kogeneracijos metodika), įtakos neturės.</p>
5.3.	<p><u>Dėl Aprašo 24 punkto.</u></p> <p><i>Siūlome patikslinti sąvoką „nuomoja“, nes dabartinė šios sąvokos reikšmė „Nuomoti - tai pagal susitarimą perleisti ar paimti ką laikinai naudotis už atlyginimą.“, aiškiai neapibrėžia, ar ūkio subjekto turtas yra išnuomojamas (perleidžiamas naudotis) trečioms šalims ar ūkio subjektas išsinuomoja (paima naudotis) turtą. Atitinkamai, kyla nemažai neapibrėžtumo dėl šio punkto nuostatų taikymo.</i></p>	Atsižvelgta.
5.4.	<p>25.4.11. šilumos generavimo šaltinių vertę, kurių galia viršija 70 proc. centralizuoto šilumos tiekimo sistemos šilumos vidutinio paros galios poreikio esant šalčiausio penkiadienio aplinkos oro temperatūrai bei šilumos poreikio piko pajėgumų ir šilumos rezervinės galios pajėgumų poreikį, kurių nustatymas reglamentuojamas Šilumos supirkimo iš nepriklausomų šilumos gamintojų tvarkos ir sąlygų apraše, išskyrus atvejus, kai rezervinės galios ribojimas neužtikrintų būtinųjų sąnaudų saugiam ir patikimam šilumos tiekimui;</p> <p><i>Imonė prašo Komisijos išaiškinti, ar ir nepriklausomi šilumos gamintojai (toliau - NŠG) privalo riboti savo šilumos generavimo šaltinių pajėgumų vertės dydį, nors šilumą savo įrenginiais gali pagaminti ženkliai mažesne kaina nei šilumos tiekėjas? Ir kaip ši nuostata sietųsi su Kogeneracinių jėgainių šilumos ir elektros</i></p>	<p>Šilumos gamybos ir (ar) supirkimo tvarkos ir sąlygų apraše, patvirtintame Komisijos 2010 m. spalio 4 d. nutarimu Nr. O3-202 „Dėl Šilumos gamybos ir (ar) supirkimo tvarkos ir sąlygų aprašo patvirtinimo“ (toliau – Supirkimo tvarka) 7 punktą numato galimybę nepriklausomam šilumos gamintojui parduoti šilumą netgi viršijant 70 proc. maksimalaus centralizuoto šilumos tiekimo sistemos šilumos poreikio, bet negalima viršyti 100 proc. maksimalaus centralizuoto šilumos tiekimo sistemos šilumos poreikio, išskyrus atvejus pagal Supirkimo tvarkos 6.1 papunktį, kai šilumos tiekėjas perka rezervinės galios užtikrinimo paslaugą.</p> <p>Jei kogeneracinės jėgainės šilumos galia neviršija 100 proc. centralizuoto šilumos tiekimo sistemos poreikio, tai pagal Kogeneracijos metodikos 15 punktą alternatyvaus šilumos šaltinio turtas nustatomas turto įsigijimo vertę dauginant iš kogeneracijoje</p>

	<i>energijos sąnaudų atskyrimo metodikos nuostatomis dėl maksimalaus alternatyviam šilumos šaltiniui priskiriamo turto vertės dydžio?</i>	jėgainėje instaliuotų kondensatorių arba šilumokaičių ir kondensacinio ekonomizerio šiluminių galių sumos.
5.5.	<p>25.4.12. eksploatuojamo, tačiau Ūkio subjekto balanse nesančio turto verte.</p> <p><i>Dabartinės redakcijos atveju, šio punkto nuostatos prieštarauja 26 punkto nuostatomis. Siūlome papildyti šį papunktį jį išdėstant tokia redakcija: „25.4.12. eksploatuojamo, tačiau Ūkio subjekto balanse nesančio turto vertę, išskyrus koncesijos, šilumos ūkio turto nuomos būdu valdomo turto, naudojamo veikloje, vertę.“</i></p>	<p>Atsižvelgta.</p> <p>Patikslintas Aprašo projekto 24.4.9 papunktis, buvęs 25.4.12 papunktis, ir išdėstytas taip:</p> <p><i>„24.4.9. eksploatuojamo, tačiau Ūkio subjekto balanse nesančio turto vertę, išskyrus Aprašo 26 punkte nurodytą atvejį.“</i></p>
5.6.	<p>25.4.13. kito ilgalaikio turto vertę, kuris nėra būtinas reguliuojamai veiklai vykdyti, įskaitant prabangos prekes (meno kūrinius, juvelyrinius dirbinius ir kt), ilgalaikį turtą, kuris nesukuria papildomos ekonominės naudos, lyginant su pigesnėmis alternatyvomis (pavyzdžiui, prabangūs automobiliai), o labiau skirtas Ūkio subjekto įvaizdžio formavimui, taip pat laisvalaikio ir pramogų inventorių ir pan.;</p> <p>26. Ūkio subjektas skirstydamas ilgalaikio turto vertę verslo vienetams ir paslaugoms (produktams) turi paskirstyti ir koncesijos, šilumos ūkio turto nuomos būdu valdomo turto, naudojamo veikloje, vertę (pagal Aprašo 25 punktą).</p> <p><i>Prašome Komisijos Apraše aiškiai numatyti, kas, kaip ir kada priima sprendimą dėl konkretaus turto būtinumo reguliuojamai veiklai vykdyti (ūkio subjektas, nepriklausomas auditorius, Komisija)? Taip pat prašome aiškiai apibrėžti, kokie yra prabangos kriterijai bei kokios pigesnės alternatyvos turi būti vertinamos (pvz. įmonės automobilio vertė, visuomeninis transportas, t.t.).</i></p>	<p>Komentaras.</p> <p>Aprašo projekto 24.4.10 papunkčio, buvusi 25.4.13 papunkčio, nuostata taikoma šilumos sektoriaus įmonėms, kurios atlikdamos pirkimus turi įvertinti ekonominį naudingumą ir mažiausiomis sąnaudomis įsigyti turtą, kurio savybės reikalingos reguliuojamai veiklai vykdyti. Metodikos 52 punkte nurodyta, kad Reguluojamų kainų paslaugų (produktų) kainos lygios reguliuojamų kainų paslaugų (produktų) teikimo būtinosioms (valstybės normuojamoms) sąnaudoms, įskaitant investicijų grąžą.</p> <p>Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymo 2 straipsnio 1 dalyje vienas iš įstatymo tikslų numatytas mažiausiomis sąnaudomis užtikrinti patikimą ir kokybišką šilumos tiekimą šilumos vartotojams. Šilumos ūkio įstatymo 32 straipsnio 2 dalyje nurodyta, jog šilumos ir (ar) karšto vandens kainos grindžiamos tiekėjo būtinomis (valstybės normuojamomis) šilumos ar karšto vandens ruošimo (pirkimo), perdavimo, įvadinių atsiskaitomųjų šilumos ir (ar) karšto vandens apskaitos prietaisų įrengimo, priežiūros ir patikros, sąskaitų (mokėjimo pranešimų) už šilumą ir (ar) karštą vandenį parengimo ir pateikimo vartotojams bei apskaitos sąnaudomis. Būtiniosios sąnaudos suprantamos kaip sąnaudos, kurių nepatyrus nebūtų galima saugiai ir efektyviai vykdyti reguliuojamos veiklos bei su ja susijusių teisės aktų įpareigojimų.</p>

		<p>Atsižvelgiant į aukščiau pateiktas teisės aktų nuostatas, darytina išvada, kad pirmiausia nuo ūkio subjektų veiksmų priklauso, jog teikiamoms reguliuojamoms paslaugoms būtų priskiriamos tik būtinosios sąnaudos. Kaip parodė Komisijos atliktų planinių patikrinimų rezultatai, pasitaikydavo atvejų, kai energetikos įmonės reguliuojamoms veikloms priskirdavo prabangaus turto (pvz.: automobilių) sąnaudas, nors reguliuojamos veiklos teikimui buvo galima įsigyti ženkliai pigesnę ir būtinas savybes turintį turtą. Prabangos kriterijai kiekvienu atveju gali būti skirtingi bei priklauso nuo konkretaus įsigyjamo turto. Dėl šių priežasčių šilumos įmonės pirkimai privalo būti pagrįsti ir argumentuoti, o Aprašo projekto 24.4.10 papunktis, buvęs 25.4.13 papunktis, dar kartą akcentuoja, kad šilumos įmonės turi išsamiai vertinti galimas investavimo alternatyvas ir reguliuojamų paslaugų kainoms priskirti tik ekonomiškai pagrįstas (būtinus) sąnaudas.</p> <p>Aprašo projekto 24.4.10 papunktis, buvęs 25.4.13 papunktis, išdėstytas nauja redakcija:</p> <p><i>„24.4.10. kito ilgalaikio turto vertę, kuris nėra būtinas reguliuojamai veiklai vykdyti, taip pat ilgalaikį turtą, kuris nesukuria papildomos ekonominės naudos, lyginant su pigesnėmis alternatyvomis, o didesnė turto įsigijimo vertė yra grindžiama Ūkio subjekto įvaizdžio formavimu.“</i></p>
5.7.	<p>30.4. jei ilgalaikio turto vienetams Aprašo 5 priede nėra nustatyto ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) skaičiavimo laikotarpio, tai Ūkio subjektas turi pasirinkti ir taikyti ekonomiškai pagrįstą ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) skaičiavimo laikotarpį.</p> <p><i>Iš siūlomos formuluotės nėra aišku, ar remiantis šiuo papunkčiu, ūkio subjektui nebereikės derinti parinkto ir taikytino ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) skaičiavimo laikotarpio su Komisija?</i></p>	<p>Komentaras.</p> <p>Žr. 4.2 pastabos vertinimą.</p>
5.8.	<p>37. Bendrosios sąnaudos, išskyrus nusidėvėjimo sąnaudas, kurioms Ūkio subjektas, vadovaudamasis priešastingumo principu, turi priskirti kaip galima mažiau sąnaudų, paskirstomos verslo vienetams ir paslaugoms (produktams) pagal atitinkamam verslo vienetui ir</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Žr. 4.3 pastabos vertinimą.</p>

	<p>konkrečiai paslaugai (produktui) priskirtą pastoviųjų tiesioginių ir netiesioginių sąnaudų sumą. Ilgalaikio turto, skirto bendram veiklos palaikymui (užtikrinimui), nusidėvėjimo sąnaudos atitinkamiems verslo vienetams ir paslaugoms (produktams) priskiriamos Aprašo 25.3 papunktyje nustatyta ilgalaikio turto paskirstymo tvarka.</p> <p><i>Atkreipiame Komisijos dėmesį, kad Projekto 25.3. papunktyje numatoma, kad kai ilgalaikis turtas yra naudojamas bendram veiklos palaikymui (užtikrinimui), šio ilgalaikio turto vertę Ūkio subjektas turi paskirstyti verslo vienetams ar paslaugoms (produktams) naudojant atitinkamus ilgalaikio turto paskirstymo kriterijus, tačiau nėra nurodyta konkreti turto paskirstymo tvarka. Šiuo metu galiojančioje Šilumos kainų nustatymo metodikoje yra toks turto nusidėvėjimo sąnaudos verslo vienetams paskirstomos „pagal jiems tiesiogiai ir netiesiogiai priskirtą ilgalaikio turto vertę“.</i></p>	
5.9.	<p><i>Įmonės teikia tokias pastabas dėl praplėsto nepaskirstomų sąnaudų sąrašo:</i></p> <p>a) <i>Prašome Komisijos paaiškinti, kokiais argumentais remiantis sąnaudos, susijusios su atidėjiniais reguliuojamoje veikloje, nebepriskiriamos reguliuojamų kainų verslo vienetams?</i></p>	<p>Komentaras. Žr. 4.4 pastabos vertinimą.</p>
	<p>b) <i>Prašome Komisijos pagrįsti, kodėl ir kokiais konkrečiais argumentais remiantis, yra siūlomi būtent tokie ribojimo dydžiai? Kodėl, Komisijos nuomone, yra pateisinamas ūkio subjektų skatinimas sąnaudas mažinti apsauginių ir darbo drabužių, t. y. darbuotojų sveikatos ar net gyvybės sąskaita? Ar Komisijos nuomone, darbo funkcijas bus galima vykdyti, nesilaikant Energetikos objektus, įrenginius statančių ir eksploatuojančių darbuotojų atestavimo tvarkos aprašo reikalavimų? Tokiu atveju, jei dėl nepakankamų apsaugos priemonių darbo vietoje būtų pripažinta darbdavio kaltė, susijusios sąnaudos vėl būtų priskiriamos nepaskirstytinoms sąnaudoms (pagal Aprašo 41.20. papunktį).</i></p>	<p>Komentaras. Žr. 4.5 pastabos vertinimą.</p>
	<p>c) <i>Prašome Komisijos pagrįsti, kodėl ir kokiais konkrečiais argumentais remiantis, yra siūlomi būtent tokie konsultacinių ir teisinių sąnaudų ribojimo dydžiai? Siekiant įgyvendinti besikeičiančių</i></p>	<p>Komentaras.</p>

<p><i>reguliacinės aplinkos teisės aktų reikalavimus, tinkamai atlikti reguliavimo apskaitos atskyrimą, laiku atnaujinti programinę apskaitos įrangą, teisingai užpildyti vis atnaujinamas ataskaitas, kuriose dažnu atveju net nėra būtinų formulių, įmonės turi naudotis konsultantų paslaugomis, dėl to išauga ir konsultacijų kaštai. Tačiau Apraše į tai ne tik nėra atsižvelgiama, tačiau remiantis Aprašo 41.11. punkto nuostatomis, siūloma įvesti itin griežtus ribojimus konsultacinių ir teisinių sąnaudų ribojimus.</i></p>	<p>Atsižvelgiant į šios derinimo pažymos 1.6 pastaboje ūkio subjekto išdėstytus argumentus konsultacinių ir teisinių sąnaudų ribojimo buvo atsisakyta.</p>
<p><i>d) Įmonės nuomone, 41.12, 41.13, 41.13 papunkčiuose Komisijos siūlomi išmokų ribojimai yra pertekliniai ir labai apsunkina ūkio subjektų tiek finansinės, tiek reguliavimo apskaitos sistemos informacijos rengimo apimtis bei ženkliai didina susijusias sąnaudas.</i></p>	<p>Atsižvelgta.</p>
<p><i>e) Ar ši nuostata reiškia, kad biržoje įsigijus brangesnio nei vidutine kaina medienos kilmės biokuro, viršijanti sąnaudų dalis būtų priskiriama nepaskirstytoms sąnaudoms? Siūlome šį papunktį išdėstyti tokia redakcija:</i></p> <p><i>„41.17. kuro sąnaudas, kurių apimtis viršija vidutinę šalies kuro (žaliavos) kainą, išskyrus medienos kilmės biokurą, kai šis įsigijamas Energijos išteklių biržoje.“</i></p>	<p>Komentaras.</p> <p>Atsižvelgiant į ūkio subjektų pastabas buvęs Aprašo projekto 41.17 papunktis buvo panaikintas.</p>
<p><i>f) Įmonė taip pat prašo Komisijos Apraše aiškiai apibrėžti „vidaus sandorio“ sąvoką bei nurodyti, kokie sandoriai yra priskiriami šiai tipui, taip pat, kokie argumentai būtų laikomi pakankamais pagrįsti šių sandorių poreikį ir (ar) ekonominę naudą.</i></p>	<p>Komentaras.</p> <p>Atsisakyta buvusių Aprašo projekto 41.19 ir 51.15 punktais prašomos informacijos apie vidaus sandorius, atsižvelgiant į tai, kad 2017 m. gegužės 2 d. „Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 pakeitimo įstatymo“, Nr. XIII-327, 4 straipsnio 9 dalyje numatyta, kad iki šio įstatymo įsigaliojimo sudarytiems vidaus sandoriams taikomi jų sudarymo metu galioję reikalavimai. Tokie vidaus sandoriai galioja iki vidaus sandorio sutarties galiojimo termino pabaigos, bet ne ilgiau kaip iki 2018 m. gruodžio 31 d.</p>
<p><i>g) Prašome Komisijos aiškiai nurodyti, kokios sąnaudos ir kokie yra darbdavio kaltės įrodymai (teismo sprendimai, t.t.). Primename, kad ribojimai dėl baudų ir delspinigių sąnaudų numatyti 41.1. papunktyje.</i></p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Sąnaudomis dėl ūkio subjekto kaltės laikomos tokios sąnaudos, kurios atsiranda dėl to, kad ūkio subjektas pažeidė teisės aktus ar jų nesilaikė. To pavyzdžiais gali būti laikomos kompensacijos nukentėjusiems</p>

<p><i>Nesukonkretinus šio papunkčio nuostatos, liktų daug erdvės diskusijoms ir ginčams.</i></p>	<p>darbuotojams ar baudos dėl nelaimingų atsitikimų darbe (įvykusiems Ūkio subjektui pažeidus ar neužtikrinus darbo saugos reikalavimų ir pan.), taip pat kompensacijos dėl profesinės ligos, kompensacijos ir visos susijusios sąnaudos dėl neteisėto darbo sutarties sąlygų pakeitimo, nušalinimo nuo darbo ar atleidimo iš darbo (įskaitant darbo užmokesčio sąnaudas už laikotarpį, kai darbuotojas buvo nušalintas nuo pareigų ir neprisidėjo prie reguliuojamų paslaugų teikimo) ir kai pažeidžiami darbuotojo turtiniai interesai dėl pavėluoto darbo užmokesčio ir kitų su darbo santykiais susijusių išmokų kiti atvejai, kai dėl aiškios darbdavio kaltės kyla pareiga atlyginti padarytą žalą esamiems ar buvusiems darbuotojams.</p> <p>Patikslintas Aprašo projekto 41.11 papunktis, buvęs 41.20 papunktis, ir išdėstytas taip:</p> <p><i>„41.11. sąnaudas patirtas dėl darbdavio kaltės Ūkio subjekto neteisėtų veiksmų ar neveikimo (pavyzdžiui, kompensacijos dėl nelaimingų atsitikimų darbe, kompensacijos už darbuotojo patirtą žalą (nuostolius) dėl profesinės ligos, sužalojimo, kompensacijos, kai pažeidžiami darbuotojo turtiniai interesai dėl neteisėto darbo sutarties sąlygų pakeitimo, nušalinimo nuo darbo ar atleidimo iš darbo ir kiti Ūkio subjekto neteisėti veiksmai ar neveikimas).“</i></p>
<p><i>h) Prašome aiškiai apibrėžti, kokios sąnaudos gali būti priskiriamos šiai sąnaudų, kurios teisės aktais nėra privalomos reguliuojamoms veikloms, grupei? Nesukonkretinus šios nuostatos, liktų daug erdvės diskusijoms ir ginčams.</i></p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Metodikoje nebuvo numatytas baigtinis nepaskirstytinų sąnaudų sąrašas. Jame buvo numatyta ir kitos nepaskirstytinos sąnaudos. Ši nuostata nėra keičiama ir šiame Nutarimo projekte, nes Ūkio subjektai, skirstydami sąnaudas, šiai sąnaudų grupei taip pat priskirdavo sąnaudų, kurios, jų manymu, nėra būtinos reguliuojamai veiklai vykdyti. Jei Komisija numatys baigtinį sąrašą, gali susidaryti situacija, kad ūkio subjektas neturės kur priskirti dalies nepaskirstomų sąnaudų.</p>
<p><i>i) Prašome Komisijos Apraše aiškiai numatyti, kas, kaip ir kada priima sprendimą dėl konkretaus turto būtinumo reguliuojamai veiklai vykdyti (ūkio subjektas, nepriklausomas auditorius, Komisija)? Taip pat prašome aiškiai apibrėžti, kokie yra prabangos</i></p>	<p>Komentaras.</p> <p>Žr. 5.6 pastabos vertinimą.</p>

	<i>kriterijai bei kokios pigesnės alternatyvos turi būti vertinamos (pvz., įmonės automobilio vertė, visuomeninis transportas, t.t.).</i>	
5.10.	<p>51. Ūkio subjektas, pasibaigus ataskaitiniam laikotarpiui (finansiniams metams), ne vėliau kaip iki kito ataskaitinio laikotarpio penkto mėnesio pirmos dienos, parengia ir pateikia Reguluojančiajai institucijai metines Reguluojamos veiklos ataskaitas, kurios turi būti pakankamai išsamios, kad Reguluojančioji institucija galėtų visiškai įsitikinti, jog ataskaitiniu laikotarpiu Ūkio subjekto naudota Reguliavimo apskaitos sistema įgyvendino Apskaitos atskyrimo taisykles, nurodytas šio Aprašo II skyriuje, ir Sąnaudų paskirstymo taisykles, nurodytas šio Aprašo III skyriuje. Ūkio subjekto metines Reguluojamos veiklos ataskaitas sudaro:</p> <p><...></p> <p>51.15. pagrindimas dėl vidaus sandoriais įsigyjamų paslaugų ar prekių, reikalingų reguliuojamai veiklai vykdyti, poreikio ir (ar) jų ekonominės naudos (Aprašo 14 priedas). Ataskaitoje turi būti aiškiai nurodyta, kuriam sąnaudų pogrupiui jos priskirtos. Ataskaitą teikia Ūkio subjektas,</p> <p>ataskaitiniu laikotarpiu vidaus sandoriais įsigijęs paslaugų ar prekių reguliuojamos veiklos vykdymui.</p> <p><...></p> <p><i>Įmonė prašo atnaujintuose Aprašo prieduose (excel formatu) pateikti skaičiavimų formules, ne tik skaičiuojančias atskiro priedo sumas, rodiklius, bet ir atspindinčias būtinas sąsajas tarp atskirų reguliuojamos veiklos ataskaitų (priedų).</i></p> <p><i>Įmonė taip pat prašo Komisijos Apraše aiškiai apibrėžti „vidaus sandorio“ sąvoką bei nurodyti, kokie sandoriai yra priskiriami šiai tipui, taip pat, kokie argumentai būtų laikomi pakankamais pagrįsti šių sandorių poreikį ir (ar) ekonominę naudą.</i></p>	<p>Neatsižvelgta. Žr. 4.7 pastabos vertinimą.</p> <p>Komentaras. Žr. 5.9 f pastabos vertinimą.</p>
5.11.	59. Ūkio subjektui savo iniciatyva teikiant patikslintas metines Reguluojamos veiklos ataskaitas, Ūkio subjektas turi gauti ir pateikti Reguluojančiai institucijai nepriklausomo auditoriaus	Ūkio subjektui savo iniciatyva teikiant Reguluojamos veiklos ataskaitas, Komisija negali įsitikinti, kad Ūkio subjekto pateiktos Reguluojamosios veiklos ataskaitos yra visais reikšmingais

	<p>įvertinimą, ar atlikti pakeitimai Reguluojamos veiklos ataskaitose yra reikšmingi bei ar reikalingas pakartotinis auditas. Ūkio subjektas, planuodamas pateikti patikslintas metines Reguluojamos veiklos ataskaitas, iš anksto turi informuoti Komisiją, kad kreipėsi į auditorių dėl vertinimo pateikimo.</p> <p><i>Šio punkto nuostatos lemia papildomas audito sąnaudas ūkio subjektui. Ar išaugusios audito sąnaudos bus pripažįstamos būtinosiomis, jei viršys bazinės kainos metų patvirtintą dydį? Taip pat kyla klausimų, kas bus atsakingas, kai Komisijos atstovams pateikus ankstesnę nuomonę dėl konkrečios nuostatos taikymo ir/ar informacijos pateikimo Aprašo prieduose, grąžina tikslinti preliminarias ataskaitas (pateiktas iki vasario 15 d.) likus kelioms dienoms iki audituotų ataskaitų pateikimo termino - gegužės 1 d. (kai jau įmonė turi audituotas galutines ataskaitas)?</i></p>	<p>atžvilgiais teisingos ir minėtose ataskaitose nėra reikšmingų iškreipimų, todėl reikalaujama, kad būtų pateiktas auditoriaus vertinimas. Tokios papildomos sąnaudos nėra pripažįstamos būtinosiomis sąnaudomis. Dėl audituojamų Reguluojamosios veiklos ataskaitų taisymo Komisija gali kreiptis tik oficialiais raštais, nurodant, kas turi būti pakeista, ir tuomet pakartotinio audito nebus poreikio atlikti.</p>
5.12.	<p>61. Ūkio subjektai privalo atsakingai planuoti pinigų srautus bei pelno paskirstymo metu įvertinti bent 5 artimiausių metų investicijų poreikį ir, jei reikia, numatyti rezervą, užtikrinantį pakankamą reguliuojamoje veikloje naudojamo ilgalaikio turto sukūrimo ar atstatymo finansavimą. Komisija, nustatydamą teikiamų paslaugų kainų viršutinę ribą ir reguliuojamas kainas, įvertina šio punkto reikalavimų laikymąsi.</p> <p><i>Įmonė prašo Komisijos išaiškinti, kaip Įmonė pelno paskirstymo metu turi įvertinti investicijas, viršijančias maksimalius alternatyvaus šilumos šaltinio turto normatyvus?</i></p>	<p>Komentaras.</p> <p>Atsižvelgiant į šios derinimo pažymos 1.11 pastaboje išsakytą pastabą buvusio Aprašo projekto 61 punkto buvo atsisakyta.</p>
5.13.	<p>62. Reguluojančiosios institucijos turi teisę iš Ūkio subjektų per Reguluojančiosios institucijos nustatytą protingą terminą gauti visą informaciją ir dokumentus, įskaitant pirminių apskaitos dokumentų kopijas, būtinus Įstatyme numatytiems Reguluojančiosios institucijos funkcijoms vykdyti.</p> <p><i>Įmonė prašo Apraše apibrėžti, koks yra protingas terminas, taip aiškiai numatyti, už kokią laikotarpį ir kokių dokumentų gali pareikalauti. Būtinai aiškumas ir apibrėžtumai, nes ūkio subjektai</i></p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Terminas yra numatytas Šilumos ūkio įstatymo 30 straipsnio 13 dalyje 7 punkte, kuriame numatoma, kad licencijos turėtojas privalo teikti valstybės ir savivaldybių institucijoms informaciją, reikalingą įstatymų ir kitų teisės aktų nustatytiems pareigoms vykdyti. Šilumos tiekėjas privalo pateikti reikalaujamą informaciją per 10 darbo dienų nuo reikalavimo gavimo, jeigu nėra pagrįstų priežasčių, dėl kurių nustatomas ilgesnis terminas. Manoma, kad analogiški principai turi būti taikomi ir nepriklausomiems šilumos gamintojams, kuriems</p>

	<i>patiria informacijos ir dokumentų valdymo bei archyvavimo sistemos palaikymo sąnaudas.</i>	taikoma privaloma šilumos gamybos kainodara, t. y. 10 darbo dienų nuo prašymo datos, tačiau Komisija pasilieka teisę nustatyti ilgesnį terminą.
6.	AB „Kauno energija“ 2017-08-29 raštas Nr. 20-3392	
6.1.	Projekte nėra numatyta šilumos savo reikmėms paskirstymo; 40 punkte nurodyta tik kaip paskirstyti elektros savo reikmėms sąnaudas. Ar tai reiškia, kad šilumos savo reikmėms skirstyti nereikės?	Komentaras. Šilumos savoms administracinėms reikmėms atskyrimo ir paskirstymo su bendrosiomis sąnaudomis atsisakyta, nes tai prieštarauja Metodikoje numatytiems kainų nustatymo principams. Tačiau jei ūkio subjektas vykdo kitas nereguliuojamas veiklas (baseinų šildymas, valgyklų šildymas ir pan.), kuriose naudojama ūkio subjekto pagaminta šiluma, šilumos sąnaudas toms veikloms turi atskirti taikydamas ekonomiškai pagrįstus nešiklius.
6.2.	Projekto 41.18 p. numatyta, kad kuro sąnaudas, kurių apimtis viršija reguliuojamoje kainoje nustatytas kuro lyginamųjų ir šilumos perdavimo (nuostolių) sąnaudas, draudžiama priskirti reguliuojamų kainų verslo vienetams. Atsižvelgiant į tai, kad šilumos kainų dedamosios dažnai patvirtinamos ir pradedamos faktiškai taikyti (ne dėl šilumos tiekėjo kaltės) su pavėlavimu, bendrovė gali patirti nepagrįstus nuostolius vien dėl to, kad negali į sąnaudas įsitraukti faktiškai patirtų kuro sąnaudų.	Atsižvelgta.
6.3.	Projekto 41.19 p. neaišku kokios vidaus sandorių sąnaudos bus pripažintos nepagrįstomis.	Komentaras. Atsižvelgiant į šios derinimo pažymos 5.9 f pastabos vertinime išdėstytus argumentus buvęs Aprašo projekto 41.19 papunktis buvo panaikintas.

6.4.	Projekto 42 p. numatyta, kad „Ūkio subjekto apyvartinių taršos leidimų, skirtų šilumos gamybai, išigijimo sąnaudos priskiriamos reguliuojamų kainų paslaugų (produktų) sąnaudoms (šilumos gamybos sąnaudoms)...“. Dabar šios sąnaudos rodomos ES aplinkosaugos; reikalavimų įgyvendinimo verslo vienetu ir pagal Projekto priedus šis verslo vienetas išlieka. Nelabai aišku, ką tuomet reikia rodyti šiame verslo vienetu.	<p>Komentaras.</p> <p>Atkreiptinas dėmesys, kad ES aplinkosaugos reikalavimų įgyvendinimo verslo vieneto pavadinimas buvo pakeistas į „Prekybos apyvartiniais taršos leidimais ir su ja susijusios veiklos verslo vienetas“. Kokios sąnaudos ir pajamos turi būti priskiriamos minėtam verslo vienetui, nurodyta Aprašo projekto 11 punkte.</p>
6.5.	Projekto 44 p. nurodyta, kad šilumos tiekėjas „...Reguliuojančios institucijos reikalavimu per 30 darbo dienų turi pateikti Reguliavimo apskaitos sistemos informaciją už pasibaigusią einamojo ataskaitinio laikotarpio dalį“. AB „Kauno energija“ kaip ir kitose didžiosiose šilumos tiekimo įmonėse, finansinės apskaitos duomenys už pasibaigusį ataskaitinį laikotarpį suvedami per 20-25 darbo dienų. Dėl didelės duomenų apimties padaryti sąnaudų paskirstymą ir ataskaitas per 5 darbo dienas yra praktiškai neįmanoma. Šis laikotarpis turėtų būti prailgintas.	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Pažymėtina tai, kad šilumos tiekėjams reikalavimas pateikti ataskaitas, informaciją bei duomenis apie licencijuojamą veiklą jau yra nustatytas Šilumos tiekimo licencijavimo taisyklėse, kurios patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. liepos 25 d. nutarimu Nr. 982 „Šilumos tiekimo licencijavimo taisyklės“. Vadovaujantis šių Šilumos tiekimo licencijavimo taisyklių 38.17 punktu, t. y. ūkio subjektas per 40 kalendorinių dienų nuo ataskaitinio ketvirčio pabaigos privalo pateikti licenciją išdavusiai institucijai informaciją apie licencijuojamą veiklą ir jos ataskaitas, duomenis apie atsiskaitymo su tiekėjais ir vartotojais būklę.</p> <p>Atsižvelgiant į tai, jog Šilumos tiekimo licencijavimo taisyklėse numatytas ataskaitų pateikimo už ketvirtį terminas atitinka 30 darbo dienų terminą, numatytą Aprašo projekte, ir į tai, kad Komisija termino negali keisti, kol nėra pakeistos Šilumos tiekimo licencijavimo taisyklės, į AB „Kauno energijos“ siūlymą pailginti ataskaitų bei informacijos pateikimo terminą, neatsižvelgiama.</p>
6.6.	Teikiant ataskaitas už ketvirtį neaišku koku laikotarpiu vadovautis vykdant 25.4.11 p. reikalavimus.	<p>Komentaras.</p> <p>Neaiškiai suformuluota pastaba.</p>
7.	AB „Klaipėdos energija“ 2017-08-25 raštas Nr. R-02-1110	
7.1.	Dėl Aprašo 7 punkto. 7 punktas prieštarauja Aprašo 27 p., kuris numato „Ūkio subjektas veikloje patiriamas sąnaudas, išskyrus ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudas, nustato, vadovaudamasis buhalterinės apskaitos registruose užfiksuotais įrašais, kuriais remiantis buvo sudaryta finansinė atskaitomybė. (...)	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Reguliavimo apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo taisyklės numatytos Metodikoje niekada nebuvo taikomos organizuojant ūkio subjekto buhalterinę apskaitą. Šis Nutarimo projektas, parengtas</p>

	„7. Aprašas taikomas organizuojant ir tvarkant buhalterinę apskaitą ir rengiant finansinę atskaitomybę Lietuvos Respublikos įmonių finansinės atskaitomybės įstatyme bei Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatyme nustatyta tvarka. (...)“.	Komisijos reguliavimo tikslais, niekaip nereglamentuoja buhalterinės apskaitos vykdymo.
7.2.	<p>Dėl Aprašo 9.8 papunkčio. 9.8. optimalumo - reguliavimo apskaitos sistemoje naudojamos informacijos detalumas turi būti toks, kad reguliavimo apskaitos sistemos informacijos rengimo sąnaudos nebūtų didesnės už naudą, kurią tikimasi gauti ją panaudojus.</p> <p>Pastaba: Apraše turi aiškiai ir tiksliai apibrėžtas, koks Komisijai reikalingas „naudojamos informacijos detalumas“, nes vadovaujantis Aprašo 55 punktu, Reguliuojančiajai institucijai raštu pareikalavus, Ūkio subjektas per 10 dienų privalo detalizuoti Reguliuojančiajai institucijai pateiktus dokumentus ir (arba) suteikti papildomos informacijos. Ūkio subjektas darydamas įrašus buhalterinės apskaitos registruose gali juos registruoti sustambintai, vadovaujantis Aprašo priedų sąnaudų grupėmis ir Komisijai paprašius detalizuoti smulkiau nebeturės galimybes. Pvz. Aprašas numato, kad visos Nereguliuojamos veiklos sąnaudos priskiriamos bendromis sumomis neskaidant į atskiras paslaugas Nereguliuojamos veiklos verslo vienetui. Tokiu principu bus daromi ir įrašai buhalterinėje apskaitoje. Komisijai paprašius detalizuoti informaciją pagal Nereguliuojamos veiklos verslo vieneto paslaugas, ūkio subjektas tokios galimybes neturės. Todėl informacijos detalumas turi būti apibrėžtas Apraše, kad Ūkio subjektas tuo detalumu vestų apskaitą ir pagal iš anksto žinomą Komisijos detalumo poreikį galėtų juos pateikti.</p>	<p>Komentaras.</p> <p>Žr. 4.1 pastabos vertinimą.</p>
7.3.	<p>12.1.3. šilumos poreikio piko pajėgumų ir rezervinės galios užtikrinimas</p> <p>Pastaba: <i>Vadovaujantis pateiktais derinti Šilumos supirkimo iš nepriklausomų šilumos gamintojų tvarkos ir sąlygų aprašo projektu bei Šilumos kainų nustatymo metodikos projektu (toliau-Metodikos projektas), tai yra atskiros paslaugos ir joms pagal Metodikos</i></p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Komisijos 2018 m. vasario 28 d. nutarimo Nr. O3E-55 „Dėl Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2009 m. liepos 8 d. nutarimo Nr. O3-96 „Dėl Šilumos kainų nustatymo metodikos“ pakeitimo“ (toliau – Šilumos kainų metodikos pakeitimas) 1.16 papunktyje numatyta, kad <i>Šilumos tiekėjams, kurių aptarnaujamoje</i></p>

	<p><i>projektą sąnaudos skaičiuojamos atskirai. Šios paslaugos turi būti atskirtos.</i></p>	<p><i>šilumos tiekimo teritorijoje nepriklausomi šilumos gamintojai neveikia, skaičiuojamos bendros būtinosios šilumos (produkto) gamybos sąnaudos šilumos kiekiui Q_{HG} pagaminti (Metodikos 62.1.1.1 ir 62.1.1.3 punktai) ir nustatoma bendra šilumos (produkto) gamybos kaina (Metodikos 69.1.1.1 punktas), t. y. netaikomas reikalavimas būtinasias šilumos (produkto) gamybos pastoviąsias sąnaudas išskaidyti į šilumos (produkto) gamybos Ūkio subjekto šilumos šaltiniuose (Metodikos 62.1.1.1.1 punktas) ir į šilumos poreikio piko pajėgumų ir rezervinės galios užtikrinimo (Metodikos 62.1.1.1.2 punktas) sąnaudas, o kintamasias sąnaudas išskaidyti į šilumos (produkto) gamybos Ūkio subjekto šilumos šaltiniuose (Metodikos 62.1.1.3.1 punktas) ir į šilumos poreikio piko pajėgumų ir rezervinės galios užtikrinimo (Metodikos 62.1.1.2.2 punktas) sąnaudas, taip pat netaikomas reikalavimas nustatyti atskiras šilumos (produkto) gamybos Šilumos tiekėjo gamybos šaltiniuose (Metodikos 69.1.1.1.1 punktas) ir šilumos (produkto) gamybos šilumos poreikio piko pajėgumais ir rezervinės galios užtikrinimo (Metodikos 69.1.1.1.2 punktas) bazinę vienanarę kainą (kainos dedamasias).</i></p> <p>Vadovaujantis Šilumos kainų metodikos pakeitimo 1.14 papukčiu, kuriuo buvo pakeistas Metodikos 62.1 papunktis ir numatytas 62.1.1.1.2 papunktis, pastoviosios sąnaudos šilumos piko pajėgumams ir rezervinei galiai užtikrinti vertinamos bendrai, o ne atskirai, t. y. šilumos gamybos sąnaudos atskiriamos pagal paslaugas: šilumos (produkto) gamybos ūkio subjekto šaltiniuose paslaugos sąnaudos (šios sąnaudos skirstomos pagal centralizuoto šilumos tiekimo sistemas, kuriose veikia bent vienas nepriklausomas šilumos gamintojas) ir šilumos piko poreikio pajėgumų ir rezervinės galios užtikrinimo paslaugos sąnaudos.</p>
7.4.	<p>14. Šilumos (produkto) gamybos (Aprašo 12.1.1 papunktis), šilumos kogeneracinėse jėgainėse gamybos (Aprašo 12.1.2 papunktis), šilumos poreikio piko pajėgumų ir rezervinės galios užtikrinimo (Aprašo 12.1.3 papunktis) paslaugoms sąnaudos ir ilgalaikis turtas priskiriami, vadovaujantis Šilumos supirkimo iš</p>	<p>Komentaras.</p> <p>Supirkimo tvarkos 13.4 punkte yra numatyta, jog Šilumos tiekėjas, dalyvaudamas šilumos aukcione atskirais šilumos gamybos įrenginiais, privalo atsižvelgti į šilumos (produkto) gamybos leistiną</p>

<p>nepriklausomų šilumos gamintojų tvarkos ir sąlygų aprašu, patvirtintu Komisijos 2010 m. spalio 4 d. nutarimu Nr. 03-202 „Dėl Šilumos supirkimo iš nepriklausomų šilumos gamintojų tvarkos ir sąlygų aprašo patvirtinimo“</p> <p><i>Pateiktame derinti Šilumos supirkimo iš nepriklausomų šilumos gamintojų tvarkos ir sąlygų apraše nėra apibrėžta, kokiais kriterijais paskirstomos šioms paslaugoms priskiriamos sąnaudos. Šilumos supirkimo iš nepriklausomų šilumos gamintojų tvarkos ir sąlygų aprašo pakeitimo projekto 14 punkte numatyta, kad Šilumos tiekėjas šilumos supirkimo aukcione siūlantis atskirais šilumos gamybos įrenginiais pagamintą šilumą, negali taikyti didesnės šilumos kainos nei pagal Metodikos nuostatas apskaičiuotos šilumos gamybos kaina konkrečiam įrenginiui. Vadovaujantis aukščiau išdėstyto punkto nuostatomis kiekvienam šilumos gamybos įrenginiui turi būti nustatyta gamybos kaina, vadinasi, norint apskaičiuoti šias kainas yra būtinas kiekvieno gamybos įrenginio sąnaudų atskyrimas. Dėl šios priežasties Aprašas turi būti tikslinamas, šilumos produkto (gamybos) paslaugą paskirstant įrenginiais (keistinas ir Aprašo priedas). Taip pat turi būti apibrėžti visiems šilumos tiekėjams vienodi sąnaudų tarp gamybos įrenginių paskirstymo kriterijai bei kriterijai sąnaudų paskirstymo tarp poreikio piko pajėgumų ir rezervinės galios užtikrinimo paslaugų. Vienodų aukščiau minėtų sąnaudų atskyrimas yra būtinas dėl šių priežasčių:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> <i>1. Remiantis šilumos tiekėjų faktinėmis sąnaudomis yra išvedami atskirų paslaugų lyginamieji rodikliai, kurių pagrindu yra nustatomos bazinės šilumos kainos dedamosios.</i> <i>2. Šilumos tiekėjams taikant skirtingus atskyrimo kriterijus (kokie jie turi taikomi iš viso nežinoma) bus gauti skirtingi nepalyginami faktiniai duomenys, kas iškraipys lyginamuosius rodiklius bei jų pagrindu šilumos tiekėjams nustatytas bazinės šilumos kainos dedamosias.</i> <i>3. Vienodų Komisijos nustatytų kriterijų taikymas paskirstant sąnaudas ir turtą tarp įrenginių garantuos šilumos tiekėjų</i> 	<p>pajamų sumą, apskaičiuojamą vadovaujantis Metodikos nuostatomis. Atitinkamai nei Metodika, nei Supirkimo tvarka nenumato sąnaudų atskyrimo pagal atskirus šilumos gamybos įrenginius. Papildomai pažymėtina, jog kiekviena situacija yra individuali, todėl, Komisijos vertinimu, Apraše gali būti numatomi tik bendrieji sąnaudų atskyrimo principai, kuriais vadovaujantis ūkio subjektas vykdo reguliuojamos veiklos sąnaudų atskyrimą.</p> <p>Taip pat žiūrėti 5.2 ir 7.3 pastabo vertinimą.</p>
---	--

	<i>dalyvaujančių šilumos supirkimo aukcionuose siūlomos šilumos gamybos kainos skaidrumą.</i>	
7.5.	<p>Dėl Aprašo 25.3. papunkčio. 25.3. kai ilgalaikis turtas yra naudojamas bendram veiklos palaikymui (užtikrinimui), šio ilgalaikio turto vertę Ūkio subjektas turi paskirstyti verslo vienetams ar paslaugoms (produktams) naudojant atitinkamus ilgalaikio turte paskirstymo kriterijus pagal jiems tiesiogiai ir netiesiogiai priskirtą ilgalaikio turto vertę.</p> <p>Argumentavimas: Aprašo esmė turėtų būti tokia, kad visi šilumos tiekėjai, vadovaujantis Aprašo nuostatomis paskirstytų sąnaudas ir turtą taikant vienodus kriterijus, kad būtų išlaikomas faktinių duomenų palyginamumo principas. Bendros veiklos palaikymo funkcija analogiška visuose šilumos tiekėjo įmonėse. Siūlomas turto ir sąnaudų paskirstymo kriterijus taikomas visų šilumos tiekėjų nuo 2014 m.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Šio Aprašo projekto pakeitimo tikslas suvienodinti atskirų Komisijos reguliuojamų energetikos bei geriamojo vandens tiekimo sektorių reikalavimus, reglamentuojančius reguliavimo apskaitos atskyrimą ir sąnaudų paskirstymą. Jei ūkio subjektas vykdytų daugiau nei vieną Komisijos reguliuojamą veiklą, susidarytų situacija, kad reikėtų taikyti skirtingus bendrajai veiklai priskiriamo turto skirstymo kriterijus. Siekiant vienodo turto skirstymo tarp skirtingų Komisijos reguliuojamų veiklų, į bendrovės pastabą neatsižvelgta.</p> <p>Žr. 4.3 pastabos vertinimą.</p>
7.6.	Dėl Aprašo 25.4.13. papunkčio. Kokiuose Aprašo 3 ir 4 priedų stulpeliuose šios vertės turi būti atvaizduotos?	Atsižvelgta.
7.7.	<p>Dėl Aprašo 28.15 papunkčio.</p> <p>28.15. kitos paskirstomos sąnaudos.</p> <p>28.16 kitos nepaskirstomos sąnaudos.</p> <p><i>Sąnaudų priskyrimo patikslinimas.</i></p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Šiame Aprašo projekte, lyginant su Metodikoje esamomis sąnaudų grupėmis, buvo atsisakyta sąnaudų grupės „kitos nepaskirstomosios sąnaudos“. „Kitos nepaskirstomosios sąnaudos“ sąnaudų grupė buvo apjungta su „Kitos paskirstomosios sąnaudos“ sąnaudų grupe ir numatyta nauja sąnaudų grupė „Kitos pastoviosios sąnaudos“. Taip pat reguliavimo apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo taisyklėse buvo atsisakyta nebūtinųjų sąnaudų sąvokos ir visos anksčiau buvusios nebūtiniosios sąnaudos priskirtos nepaskirstomų sąnaudų kategorijai. Jei būtų numatyta sąnaudų grupės „kitos nepaskirstomosios sąnaudos“, tuomet turėtume toje sąnaudų grupėje pakartoti praktiškai visus sąnaudų pogrupius, nurodytus tokiose sąnaudų grupėse kaip „Kuro sąnaudos energijai gaminti“, „Nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudos“, „Personalo sąnaudos“ ir t. t.</p>
7.8.	Dėl Aprašo 29 punkto. Sąnaudos, kurių apimtis per ataskaitinį	Atsižvelgta.

	laikotarpį priklauso nuo suteiktų (parduotų) paslaugų (produktų) kiekio per tą laikotarpį, laikomos kintamomis sąnaudomis (šios Aprašo 28.1–28.6 papunkčiuose nurodytos sąnaudų grupės). Sąnaudos, kurių apimtis per ataskaitinį laikotarpį nepriklauso nuo suteiktų (parduotų) paslaugų (produktų) kiekio per tą laikotarpį, laikomos pastoviomis sąnaudomis (šios Aprašo 28.6 28.7–28.15 papunkčiuose nurodytos sąnaudų grupės).	
7.9.	<p>Dėl Aprašo 30.3 papunkčio. 30.3. ilgalaikio turto vieneto nusidėvėjimas turi būti pradedamas skaičiuoti nuo kito mėnesio 1 dienos nuo naudojimo pradžios šilumos kainos (kainos dedamųjų) į kurią įskaičiuotos to turto vieneto nusidėvėjimo sąnaudos, taikymo pradžios.</p> <p><i>Taikant siūlomą Aprašo nuostatą šilumos tiekėjas per galiojančias šilumos kainas nesusigrąžins patirtų nusidėvėjimo sąnaudų. Siūlomos dabar galiojančios metodikos nuostatos įsigaliojusios 2015 m. Tai šilumos tiekėjai taiko. Turi būti tęstinumas.</i></p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Nusidėvėjimo skaičiavimas nuo šilumos kainos (kainos dedamųjų), į kurią įskaičiuotos to turto vieneto nusidėvėjimo sąnaudos, taikymo pradžios negarantuoja pilno nusidėvėjimo sąnaudų sugrąžinimo per šilumos kainą (kainos dedamąsias). Vienas iš pavyzdžių galėtų būti, kai tam tikras suderintas turto vienetas į kainą buvo įskaičiuotas po 2 metų nuo jo eksploatacijos pradžios ir prieš nustatant naują šilumos bazinę kainą buvo nurašytas. Tokiu atveju toks turtas jau negalės būti traukiamas į šilumos kainą (kainos dedamąsias).</p> <p>Taip pat atkreiptinas dėmesys, kad tam tikriems ilgalaikio turto vienetais Komisija yra nustatiusi ekonomiškai pagrįstus nusidėvėjimo (amortizacijos) laikotarpius, pavyzdžiui, katilams nustatytas 16 metų naudingo tarnavimo laikotarpis, kurie atitinka realų turto eksploataavimo laiką. Jei tam tikras ilgalaikis turtas dėl tam tikrų priežasčių dvejus metus po įvedimo į eksploataciją nebuvo įskaičiuotas į šilumos kainą (kainos dedamąsias), tai tokiam turtui pailgėja dvejiems metais ilgalaikio turto naudingas tarnavimo laikas. Pavyzdžiui, minėto katilo atveju, toks turtas turėtų tarnauti ne 16 metų nuo įvedimo į eksploataciją, o 18 metų.</p> <p>Atsižvelgiant į Aprašo projekto nuostatą, parengti Metodikos pakeitimo projektai ir pateikti su Aprašo projektu viešajai konsultacijai. Šiuose Metodikos projektuose numatytas mechanizmas, leidžiantis įvertinti pokyčius.</p>
7.10.	Dėl Aprašo 30.4 papunkčio. 30.4. jei ilgalaikio turto vienetais	Komentaras.

	<p>Aprašo 5 priede nėra nustatyto ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) skaičiavimo laikotarpio, tai Ūkio subjektas turi pasirinkti ir taikyti ekonomiškai pagrįstą ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) skaičiavimo laikotarpį. Ūkio subjektas pasirinktą ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) skaičiavimo laikotarpį gali suderinti su Komisija.</p> <p><i>Ūkio subjekto pasirinktas ekonomiškai pagrįstas ilgalaikio turto nusidėvėjimo laikotarpis nederinamas su Komisija? Ar tokiu atveju šilumos tiekėjas bus garantuotas, kad pasibaigus ataskaitiniam laikotarpiui ir Komisijai patikrinus RAS ataskaitas ir nesitikus su šilumos tiekėjo pasirinktu nusidėvėjimo (amortizacijos) skaičiavimo laikotarpiu, šilumos tiekėjas turės pateikti naujai perskaičiuotas ataskaitas?</i></p>	<p>Žr. 4.2 pastabos vertinimą.</p>
7.11.	<p>Dėl Aprašo 37 punkto. 37. Bendrosios sąnaudos, išskyrus nusidėvėjimo sąnaudas, kurioms Ūkio subjektas, vadovaudamasis priešastingumo principu, turi priskirti kaip galima mažiau sąnaudų, paskirstomos verslo vienetams ir paslaugoms (produktams) pagal atitinkamam verslo vienetui ir konkrečiai paslaugai (produktui) priskirtą pastoviųjų tiesioginių ir netiesioginių sąnaudų sumą. Ilgalaikio turto, skirto bendram veiklos palaikymui (užtikrinimui), nusidėvėjimo sąnaudos atitinkamiems verslo vienetams ir paslaugoms (produktams) priskiriamos Aprašo 25.3 papunktyje nustatyta ilgalaikio turto paskirstymo tvarka.</p> <p><i>Žr. 25.3 p. pastabą.</i></p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Ilgalaikio turto, kuris yra skirtas bendram veiklos palaikymui, nusidėvėjimo sąnaudos turi būti skirstomos analogišku principu kaip yra skirstoma ilgalaikio turto vertė.</p> <p>Žr.4.3 pastabos vertinimą.</p>
7.12.	<p>Dėl Aprašo 41.10-41.11 papunkčių.</p> <p>41.10. komandiruočių, kelionių, mokymų, kvalifikacijos kėlimo, studijų bei kitas personalo vystymo, apsauginių ir darbo drabužių ir kitas su personalu susijusias sąnaudas, sudarančias daugiau kaip:</p> <p>41.10.1. 0,6 proc. šilumos gamybos (įskaitant perkamą šilumą) veiklos verslo vieneto pastoviųjų sąnaudų;</p> <p>41.10.2. 0,5 proc. šilumos perdavimo veiklos verslo vieneto</p>	<p>Atsižvelgta.</p> <p>Žr. 1.6 ir 4.5 pastabos vertinimą.</p>

<p>pastoviųjų sąnaudų;</p> <p>41.10.3. 0,3 proc. mažmeninio aptarnavimo veiklos verslo vieneto pastoviųjų sąnaudų;</p> <p>41.10.4. 0,4 proc. karšto vandens tiekimo paslaugos pastoviųjų sąnaudų.</p> <p>41.11. konsultacines ir teises sąnaudas, sudarančias daugiau kaip:</p> <p>41.11.1. 0,9 proc. šilumos gamybos (įskaitant perkamą šilumą) veiklos verslo vieneto pastoviųjų sąnaudų;</p> <p>41.11.2. 0,6 proc. šilumos perdavimo veiklos verslo vieneto pastoviųjų sąnaudų;</p> <p>41.11.3. 0,5 proc. mažmeninio aptarnavimo veiklos verslo vieneto faktinių sąnaudų;</p> <p>41.11.4. 0,6 proc. karšto vandens tiekimo paslaugos pastoviųjų sąnaudų.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nenurodyta ir nepagrįsta kuo remiantis nustatyti sąnaudų ribojimo koeficientai. 2. Kaip galima taikyti visiems šilumos tiekėjams vienodus sąnaudų ribojimo koeficientus ir sieti juos su pastoviomis sąnaudomis? Personalo sąnaudų mokymo, kvalifikacijos, komandiruočių kėlimo sąnaudos ir kt. priklauso nuo darbuotojų skaičiaus ir neturi jokio ryšio su verslo vieneto pastoviomis sąnaudomis. Pastovių sąnaudų dydžiui turi įtakos šilumos tiekėjo eksploatuojamo turto vertė, darbo organizavimas. Susidaro tokia situacija, kad jei šilumos tiekėjas turi nusidėvėjusi turta, kuris generuoja mažesnes nusidėvėjimo sąnaudas, tai personalo sąnaudų reikia mažiau. Arba jei bendrovė perka paslaugas ir mažina darbuotojų skaičių, tai dėl išaugusių pastovių sąnaudų mažesniai darbuotojų skaičiui teks didesnės personalo sąnaudos? 3. Operatyviam personalui yra nustatyti privalomi kvalifikaciniai mokymai, kad jie galėtų atlikti tiesiogines 	
---	--

	<p>funkcijas. Išduoti sertifikatai, pažymėjimai galioja tik tam tikrą laikotarpį ir atskirų darbuotojų sertifikatų galiojimo laikotarpiai nesutampa. Susidaro tokia situacija, kad skirtingais kalendoriniais metais skirtingas darbuotojų skaičius siunčiamas kvalifikaciniam mokymams. Todėl skirtingais metais gali susidaryti ir skirtingos kvalifikacijos kėlimo sąnaudos – vienais metais jos gali būti mažesnės dėl mažesnio darbuotojų skaičiaus, kitais didesnės. Mokymai perkami viešųjų pirkimų nustatyta tvarka mažiausia konkursine kaina. Tai koku pagrindu ir tikslu šios sąnaudos mažinamos?</p> <p>4. Darbdavys privalo darbuotojus aprūpinti apsauginiais darbo rūbais vadovaujantis Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos išleistu įstatymu dėl darbuotojų aprūpinimo apsauginėmis priemonėmis. Apsauginių darbo rūbų kiekis priklauso nuo darbuotojų skaičiaus. Šiems rūbams yra nustatytas nusidėvėjimo laikotarpis. Darbo rūbai išduodami operatyviam personalui juos įdarbinus. Kadangi darbo rūbams nustatytas nusidėvėjimo laikotarpis, o darbuotojai įdarbinti skirtingais laikotarpiais, dėl šių priežasčių naujų darbo rūbų įsigijimo sąnaudos skirtingais periodais labai skiriasi. Darbo rūbai perkami viešųjų pirkimų nustatyta tvarka mažiausia konkursine kaina. Tai koku pagrindu ir tikslu šios sąnaudos mažinamos?</p> <p>5. Konsultacinių ir teisnių paslaugų sąnaudos priklauso nuo šilumos tiekėjo darbo organizavimo ir nuo viešųjų pirkimo tvarkos. Tie šilumos tiekėjai, kurie turi daugiau personalo pvz. teisės skyrių, teisinių paslaugų pirkimo sąnaudos gali būti mažesnės, jei jiems, vykdant viešųjų pirkimų tvarką, pavyks įsigyti šią paslaugą žemesne kaina nei kitam šilumos tiekėjui. Situacija gali būti ir priešinga. Gal tiesiog turėtų būti įvardintos konkrečios konsultacijos ir teisinės paslaugos, kurių įsigijimo sąnaudos tampa nepaskirstomos.</p>	
--	---	--

	6. Ribojant sąnaudų priskyrimą reguliuojamos veiklos verslo vienetams, turėtų būti nurodyta, kur priskirti viršytas sąnaudas.	
7.13.	Dėl Aprašo 41.13 papunkčio. Detalizuoti, kokios išmokos.	Neatsižvelgta. Visų Lietuvos Respublikos darbo kodekse numatytų privalomų išmokų Komisija neįvardins, siekiant išvengti situacijų, kuomet dėl pasikeitusio teisinio reglamentavimo, tam tikros išmokos nebepatektų į 42.9. papunktyje nurodytą reglamentavimą, tačiau gali pateikti pavyzdžius. Pavyzdžiui, Darbo kodekso 57 straipsnyje 8 dalyje numatyta kokio dydžio išeitinę išmoką darbdavys turi sumokėti darbuotojui nutraukiant darbo sutartį darbdavio iniciatyva be darbuotojo kaltės. Pagal Darbo kodekso 57 straipsnio 8 dalį darbdavys atleidžiamam darbuotojui turi būti išmokėta dviejų jo vidutinių darbo užmokesčių dydžio išeitinė išmoka, o jeigu darbo santykiai tęsiasi trumpiau negu vienus metus, – pusės jo vidutinio darbo užmokesčio dydžio išeitinė išmoka. Išmokos, viršijančios Darbo kodekse numatytą išmokėti išmoką, privalo būti nurodomos prie nepaskirstytinų sąnaudų. Dar vienas iš pavyzdžių galėtų būti įvardintas Darbo kodekso 59 straipsnio 1 dalyje, 60 straipsnio 3 dalyje ir pan.
7.14.	Dėl Aprašo 41.18 papunkčio. Tai įvertinama Aprašo 1 priedo (5) eilutėje. Atkreiptinas dėmesys, kad ataskaitiniuose metuose galiojančiose šilumos kainose gali būti nustatyti skirtingi kuro lyginamieji. Detaliai išdėstyti, kaip turi būti išskaičiuota sąnaudos pagal kiekvieną kuro sąnaudų pogrupį: kokia struktūra taikoma, kokios kuro kainos-vidutinės ataskaitinio laikotarpio? Kur priskiriamos viršytos kuro sąnaudos? Ar sąnaudų ribojimas taikomas Aprašo 7 priede ar tik Aprašo 13 priede?	Komentaras. Atsižvelgiant į šios derinimo pažymos 6.2 pastaboje išsakytus argumentus buvusio Aprašo projekto 41.18 papunkčio atsisakyta.
7.15.	Dėl Aprašo 41.20 papunkčio. Detalizuoti, kokios tai būtų sąnaudos?	Atsižvelgta. Sąnaudų detalizavimas pateiktas 5.9 g pastabos vertinime.
7.16.	Dėl Aprašo 41.21 papunkčio. Koks tai būtų papildomas draudimas?	Atsižvelgta iš dalies.

		Sąnaudų detalizavimas pateiktas 1.9 pastabos vertinime.
7.17.	Dėl 44 papunkčio. Atkreiptinas dėmesys, kad apskaitos atskyrimas ir sąnaudų paskirstymas vykdomas kiekvieną mėnesį, taikant to mėnesio pasirinktus kriterijus. Todėl pasibaigus einamojo ataskaitinio laikotarpio turto ataskaitose Aprašo 3 ir 4 priedai turtas bus paskirstytas taikant paskutinio ketvirčio mėnesio kriterijus.	Komentaras. Jei reikėtų pateikti reguliuojamosios veiklos ataskaitas už ketvirtį, tai įmonė taikytų tokias nešiklių reikšmes, kokios susidarytų paskutinio ketvirčio mėnesį.
7.18.	Dėl Aprašo 46.3 papunkčio. Kaip šis palyginamumo kriterijus bus įgyvendinamas 2014–2018 m., jei 2014–2017 m. RAS ataskaitos parengtos pagal šiuo metu galiojančią Šilumos kainų nustatymo metodiką?	Komentaras. Šios Aprašo nuostatos leis įgyvendinti Šilumos ūkio įstatymo nuostatas, t.y. tiekti šilumą būtinomis mažiausiomis sąnaudomis. Atkreiptinas dėmesys, kad iki 2018 m. rengtoms ataskaitoms galioja Metodikoje numatyti reikalavimai, o teikiamoms ataskaitoms už 2019 m. galios Aprašo projekte numatyti reikalavimai.
7.19.	Dėl Aprašo 63 punkto. Įvertinant tai, kad keičiami Aprašo priedai (RAS ataskaitos), tai tvirtinant Aprašą priedų formos turi būti pateiktos tokiu formatu, kokiu jas įmanoma importuoti į DSAIS sistemą. Šilumos tiekėjai perka apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo programavimo paslaugą. Pagal naujai paruoštą šilumos tiekėjo apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo aprašą bus keičiamas algoritmas ir kartu programuojamos naujos ataskaitų formos. DSAIS sistemoje pakeitus formatus, šilumos tiekėjai turės antrą kartą mokėti už paslaugą (ataskaitų formato pakeitimą).	Komentaras. Komisija 2017 m. vasario 3 d. raštu Nr. R2-(TVVP)-354 „Dėl duomenų pateikimo per duomenų surinkimo ir analizės informacinę sistemą“ informavo bendrovę dėl galimų ataskaitų formų pasikeitimo. Taip pat minėtame rašte Komisija nurodė, kad siekiant užtikrinti sklandų ūkio subjektų informacijos pateikimą, DSAIS yra nuolat vystoma ir tvarkoma sistema, jos trūkumai yra identifikuojami ir šalinami. Taip pat minėtame rašte buvo nurodyta, kad suplanuotas įdiegti duomenų apsikeitimo įrankis tarp DSAIS ir išorės programų. Komisija planuoja vykdyti viešuosius pirkimus.
8.	Lietuvos auditorių rūmai 2017-08-25 raštas Nr. 1.9-S1265	
8.1.	Reikšmingumo kriterijus siūlytina apibrėžti kiekybiškai, pavyzdžiui, juos pateikiant kaip procentinį dydį, nes taip galima būtų užkirsti kelią galimiems ginčams ir neteisingam šio termino aiškinimui;	Atsižvelgta iš dalies. Aprašo 45.4 papunktyje apibrėžtas reikšmingumo kriterijus. Pagal Aprašo 45.4 papunktį duomenys ir informacija laikoma reikšmingais, jei jų (jos) nepateikimas ar klaidingas pateikimas gali turėti įtakos priimamiems sprendimams ar vertinimams, daromiems remiantis Reguluojamos veiklos ataskaitomis. Ne visada reikšmingumo kriterijų galima išreikšti procentiniu dydžiu.

		Atsižvelgiant į Lietuvos auditorių rūmų pastabą pakoreguotas Aprašo 49 punktas, išdėstant jį taip: „49. Apie naudojamos reguliavimo apskaitos sistemos, kurios pagrindu verslo vienetams yra paskirstomos pajamos, sąnaudos ir ilgalaikis turtas, pakeitimus Ūkio subjektas privalo pranešti reguliuojančiajai institucijai teikdamas pakeistą Sistemos aprašą su priedais per 30 kalendorinių dienų nuo tokių pakeitimų dienos.“
8.2.	Audito tikslais visuose teisės aktų projektuose vartojamus terminus „nebūtinos sąnaudos“ ir „būtinos sąnaudos“ siūlytina tiksliau apibrėžti (tą turėtų padaryti Komisija arba įmonės savo apskaitos politikoje), nes auditorius nėra techninis specialistas, kuris galėtų įvertinti, ar, pavyzdžiui, remontas buvo būtinas;	Neatsižvelgta. Atkreiptinas dėmesys, kad Aprašo projekte nėra nebūtinų ir būtinų sąnaudų sąvokų. Aprašo projekte naudojamos sąvokos <i>paskirstomosios ir nepaskirstomosios sąnaudos</i> . Aprašo projekte yra įvardinta tiksliai, kokios sąnaudos turi būti priskiriamos nepaskirstytinų sąnaudų kategorijai. Remonto sąnaudų atveju, auditorius jo būtinumą įvertina pagal savo kompetenciją ir iš jo nereikalaujama įvertinti, ar įrenginį jau reikėjo remontuoti, kai tai reikalauja techninių žinių. Tačiau auditorius privalo įvertinti, ar remontuotas turtas naudojamas reguliuojamoje veikloje, pateikti kitus vertinimo metu užfiksuotus pastebėjimus, kurie gali kelti abejonių tokių sąnaudų priskyrimu reguliuojamai veiklai.
8.3.	Nuostatą „<.. > ilgalaikį turtą, kuris nesukuria papildomos ekonominės naudos, lyginant su pigesnėmis alternatyvomis (pavyzdžiui prabangūs automobiliai) <...>“ siūlytina tikslinti nustatant konkrečią ribą, kurią viršijus laikoma, kad turtas nėra laikomas pigesne alternatyva;	Neatsižvelgta Konkrečios ribos Komisija nustatyti negali. Pagal įstatymų projektus rengiamoje techninėje užduotyje galima būtų numatyti, kad būtų identifikuojamos prabangos prekės ir auditorius teiktų savo pastebėjimus, o vertinimą, ar toks turtas galėjo būti reguliuojamoje veikloje atliktų Komisija. Taip pat ūkio subjektai privalo pagrįsti, kodėl tam tikras turtas traukiamas į sąrašus. Žr. 5.6 pastabos vertinimą.
8.4.	Nuoroda į verslo apskaitos standartus (VAS turi būti kartu pateikiama su nuoroda į tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus	Atsižvelgta.

	(TFAS), kadangi kai kurios įmonės privalo (arba gali) apskaitą tvarkyti ne pagal VAS, bet pagal TFAS;	
8.5.	Kai kuriuose straipsniuose numatytas pakankamai subjektyvus kriterijų nustatymo būdas arba nustatyti subjektyvūs ir nepakankamai konkretūs kriterijai (pvz. 25.2, 25.4.13, 31, 32.2, 34, 36), Šią problemą galima būtų išspręsti įmonėms nusistatant konkrečius kriterijus jų apskaitos sistemos aprašuose ir juos suderinant su Komisija, kaip numatyta 47 straipsnyje;	<p>Komentaras.</p> <p>Šiuose punktuose daugiausia kalbama apie netiesioginį sąnaudų ir ilgalaikio turto paskirstymą, kurį ūkio subjektai skirsto taikydami nešiklius. Komisija negali aiškiai reglamentuoti kai kurių sąnaudų paskirstymo principo, nes sąnaudų paskirstymo kriterijai gali skirtis pagal kiekvienos įmonės individualią situaciją, atsižvelgiant į priežastingumo principą. Pvz., jei darbuotojai veikloms priskiriami netiesiogiai, pati įmonė nusistato nešiklius, nes ji geriausiai žino, koks nešiklis atitinka ekonomine, technine logika pagrįstus koeficientus (nešiklius).</p> <p>Taip pat kiekvieną taikytiną nešiklį ir jų ekonominių pagrindumą ūkio subjektas pateikia Reguliavimo apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo laisvos formos apraše, o kiekvienais metais teikia tų nešiklių reikšmes ir jų pasiskirstymą pagal paslaugas ir verslo vienetus.</p>
8.6.	Vertinant 19 str. pateiktą nuostatą „Reguliuojančioji institucija gali priimti motyvuotą sprendimą dėl neprivalomo sąnaudų paskirstymo sistemose <...>“ suprantama, kad Reguliuojančioji institucija gali priimti sprendimą dėl privalomo sąnaudų paskirstymo. Jeigu taip nėra, siūlytina tikslinti šią formuluotę;	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Šiame punkte numatyta, kad ūkio subjektas privalo paskirstyti pajamas, sąnaudas ir ilgalaikį turtą pagal atskiras sistemas, kuriose realizuojama daugiau nei 10 GWh šilumos per metus. Jei šiose sistemose neveikia nepriklausomi šilumos gamintojai ir nėra taikoma diferencijuota kaina, Komisija, esant ūkio subjekto prašymui, gali priimti sprendimą ir leisti ūkio subjektui sujungti sistemas, kuriuose realizuojama daugiau nei 10 GWh per metus.</p>
8.7.	24 str. pateikiama nuostata, kad ne mažiau kaip 50 proc. nuomos pajamų Ūkio subjektas „<...> turi priskirti Ūkio subjekto teikiamoms reguliuojamoms paslaugoms <...>“. Tuo tarpu vertinant sakinį „Likusi nuomos pajamų dalis priskiriama nereguliuojamos veiklos verslo vienetui“ yra neaišku, ar ūkio subjektas gali ar turi priskirti likusią sumą nereguliuojamos veiklos verslo vienetui;	<p>Komentaras.</p> <p>Kaip ir nurodyta pastaboje, ilgalaikio turto nuoma yra nereguliuojama veikla, tačiau jei ūkio subjektas išnuomoja <u>reguliuojamoje veikloje naudojamą turtą</u> ir su tuo turtu susijusias sąnaudas priskiria tik reguliuojamai veiklai, tokiu atveju ūkio subjektas pusę gaunamų nuomos pajamų turi priskirti reguliuojamai veiklai. Atkreiptinas dėmesys, kad pagal šį Aprašo projekto punktą nėra prievolės</p>

		50 procentų nuomos pajamų priskirti reguliuojamai veiklai, tuo atveju, kai ūkio subjektas, vadovaudamasis priešastingumo principu, dalį su turtu susijusių sąnaudų atskiria nereguliuojamai veiklai. Tuomet pajamos, gautos išnuomojus turtą, 100 proc. turėtų būti priskiriamos nereguliuojamai veiklai.
8.8.	Atkreipiamas dėmesys, kad 25.4.8 p. nuostata dėl draudimo išnuomoto turto vertę priskirti reguliuojamų kainų verslo vienetams ir paslaugoms prieštarauja 24 str., kuriame nurodoma, kad <...> ne mažiau kaip 50 proc. nuomos pajamų, kurias gauna dėl išnuomoto ar panaudos teisėmis perduoto turto, turi priskirti Ūkio subjekto teikiamoms reguliuojamoms paslaugoms <...>;	Atsižvelgta.
8.9.	atkreipiamas dėmesys, kad 25.4.6 p. greičiausiai yra praleista dalis informacijos „<...> ilgalaikio turto, sukurto įvykdžius investicinius projektus, ar jo dalies teisės aktu nustatyta tvarka <...>“;	Atsižvelgta iš dalies. Aprašo projekto 24.5.1 papunktis, buvęs 25.4.6 papunktis, viešajai konsultacijai pateiktas teisingai, analogiškai kaip ir nurodo Lietuvos auditorių rūmai. Šiame punkte buvo pateikta visa reikalinga informacija. Dėl aiškesnio reglamentavimo minėto punkto formuluotė patikslinta ir išdėstyta taip: <i>„24.5.1. ilgalaikio turto (ar jo dalies), sukurto įvykdžius investicinius projektus, ar jo dalies, teisės aktu nustatyta tvarka nesuderinto su atitinkamos savivaldybės taryba ir (arba) Komisija, vertę;“</i>
8.10.	Vertinant 25.4.11 p. nuostatą, kad šilumos generavimo šaltinių vertė gali būti priskirta reguliuojamų kainų verslo vienetams ir paslaugoms, „<...> kai rezervinės galios ribojimas neužtikrintų būtinųjų sąnaudų saugiam ir patikimam šilumos tiekimui <...>“ atkreiptinas dėmesys, kad auditorius negali to nustatyti ir Komisija turėtų patvirtinti, kurioms konkrečiai įmonėms rezervinės galios ribojimas netaikomas;	Komentaras. Jei konkrečiam ūkio subjektui rezervinės galios ribojimas nebus taikomas, tai turėtų būti nurodoma bazinės šilumos kainos (kainos dedamųjų) pažymoje ir Reguliavimo apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo laisvos formos apraše.
8.11.	Atkreipiamas dėmesys, kad 27 p. nėra nurodytos darbo užmokesčio sąnaudos, apie kurias buvo diskutuota susitikimuose su LAR Audito komitetu;	Komentaras. Pažymėtina, kad reguliuojamosios veiklos ataskaitose turi būti nurodomos faktinės ūkio subjekto patirtos darbo užmokesčio

		sąnaudos, o ne bazinėje šilumos kainoje (kainos dedamosiose) nustatytos darbo užmokesčio sąnaudos.
8.12.	Atkreipiamas dėmesys, kad praktikoje reguliuojamą veiklą vykdančios įmonės didžiojoje knygoje neskirsto sąnaudų į kintamas ir pastovias;	Neatsižvelgta. Taip sąnaudos skirstomos kainodaros tikslais, nes ūkio subjektams nustatomos pastovioji ir kintamoji dedamoji. Ekonominėje literatūroje toks sąnaudų skirstymas įprastas.
8.13.	30.1 p. siūloma papildyti taip: 30.1. skaičiuodamas ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudas, Ūkio subjektas privalo taikyti Komisijos nustatytą ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) skaičiavimo laikotarpį (Aprašo 5 priedas) ir tiesiogiai proporcingą nusidėvėjimo (amortizacijos) skaičiavimo metodą, išskyrus 30.2 papunktyje nurodytą atvejį;	Atsižvelgta.
8.14.	30.4 p. antrą dalį siūlytina koreguoti nurodant, kad „<. .> Ūkio subjektas turi pasirinkti ir taikyti ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) skaičiavimo laikotarpį pagal <u>VAS / TFAS</u> “, kadangi „ekonomiškai pagrįstas“ įvertinimas nėra pastovus;	Neatsižvelgta. Siekiant vienodo reglamentavimo tarp sektorių ekonominio pagrindimo, reikalavimas paliktas.
8.15.	Igyvendinat 41.13 p. nuostatą dėl didesnių išmokų darbuotojams nei numatyta LR darbo kodekse, tikėtina gali kilti problemų dėl to, kad pagal LR darbo kodeksą tam tikrais atvejais darbdavys turi susitarti su darbuotoju dėl didesnių išmokų;	Komentaras. Ribojimas nebus taikomas toms išmokoms (sąnaudoms), kurios yra privalomos pagal Darbo kodeksą ir dėl kurių darbdavys privalo susitarti su darbuotoju, t. y. Darbo kodeksas, numato prievolę darbdaviui. Minėtos išmokos turi būti paskirstomos reguliuojamiems verslo vienetams ir paslaugoms.
8.16.	siūlytina patikslinti 41.17 p. nurodant, už kurį laikotarpį ir kokių šaltiniu remiantis turi būti skaičiuojamas vidurkis;	Komentaras. Atsižvelgiant į šios derinimo pažymos 1.8 pastaboje išsakytus argumentus buvusio Aprašo projekto 41.17 papunkčio buvo atsisakyta.
8.17.	siūlytina patikslinti 41.20 p. pateikiant sąnaudų, patirtų dėl darbdavio kaltės, pavyzdžius;	Atsižvelgta.
8.18.	Kyla rizika, kad 41.21 p. gali būti pritaikytas įvairiems atvejams, pvz., teigiant, kad remontas neprivalomas pagal teisės aktus. Be to,	Atsižvelgta iš dalies.

	<p>siūlytina patikslinti sąvoką „papildomas draudimas“, kadangi neaišku, koks draudimas laikomas pagrindiniu, o koks – papildomu;</p>	<p>Remonto sąnaudų būtinumas numatomas įstatymų nuostatomis, t.y. ūkio subjektai pagal Šilumos ūkio įstatymo nuostatas privalo užtikrinti patikimą ir kokybišką šilumos tiekimą šilumos vartotojams.</p> <p>Remontų sąnaudų būtinumas yra numatytas ir Šilumos tiekimo licencijavimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. liepos 25 d. nutarimu Nr. 982; „Dėl šilumos tiekimo licencijavimo taisyklių patvirtinimo“, 38.4 ir 38.5 papunkčiuose, kuriuose nurodyta, kad asmuo, kuris verčiasi šilumos tiekimo veikla, privalo patikimai ir efektyviai eksploatuoti šilumos gamybos įrenginius ir (ar) šilumos perdavimo tinklus, užtikrindamas jų priežiūrą, saugų šilumos tiekimą ir aprūpinimo šiluma sistemų plėtrą, laikydamasis aplinkos apsaugos ir visuomenės sveikatos saugos reikalavimų ir privalo užtikrinti šilumos gamybos įrenginių ir (ar) šilumos perdavimo tinklų techninę būklę, atitinkančią teisės aktų reikalavimus, iki šilumos pirkimo–pardavimo vietos. Taip pat remontų būtinumą numato ir kiti teisės aktai, pavyzdžiui, Vandens garo ir perkaitinto vandens vamzdynų įrengimo ir saugaus eksploatavimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2009 m. birželio 10 d. įsakymu Nr. 1-82 „Dėl Vandens garo ir perkaitinto vandens vamzdynų įrengimo ir saugaus eksploatavimo taisyklių patvirtinimo“, 176 punkte, nurodyta, kad vamzdyno savininkas arba jo įgaliotas asmuo yra atsakingas už nuolatinę vamzdyno priežiūrą ir tinkamą jo techninės būklės palaikymą užtikrinant patikimą ir saugią jo eksploataciją ir vartotojų interesų apsaugą jeigu tai susiję su šilumos ar elektros tiekimu. Vandens garo ir perkaitinto vandens vamzdynų įrengimo ir saugaus eksploatavimo taisyklių 178 punktas numato, kad atsitikus vamzdyno gedimui ir norint pašalinti aptiktus neleistino dydžio defektus ar keičiant naujais atskirus vamzdyno elementus, jei yra nustatyti pavojingi tolesnei eksploatacijai metalo savybių pakitimai, <u>turi būti vykdomi avariniai ar planiniai vamzdyno remontai.</u></p> <p>Žr. 1.9 pastabos vertinimą.</p>
--	---	--

8.19.	Siūlytina patikslinti arba panaikinti 41.26 p., kadangi nusidėvėjimas negali būti skaičiuojamas, jei turtas nepradėtas eksploatuoti;	Atsižvelgta.
8.20.	Siūlytina pateikti 50.1 p. minimo termino „reikšmingi skirtumai“ apibrėžtį, rekomenduotina - naudojant kiekybinius rodiklius;	Neatsižvelgta. Žr. 8.1 pastabos vertinimą išsakytus argumentus.
8.21.	Siūlytina patikslinti 55 p. nurodytą terminą- 10 darbo ar kalendorinių dienų;	Atsižvelgta.
8.22.	Siūlytina patikslinti 58 p. nurodant, kad neigiama auditoriaus išvada (atsisakymas pareikšti išvadą) buvo pareikšta dėl aplinkybių, kurios yra Ūkio subjekto vadovybės įtakoje / valioje;	Neatsižvelgta. Neigiama auditoriaus išvada (atsisakymas pareikšti išvadą) gali būti pareikšta ir dėl aplinkybių, kurios yra ūkio subjekto įtakoje/valioje. Bet kuriuo atveju, ar auditorius pareiškė neigiamą nuomonę, ar atsisakė pareikšti nuomonę dėl Ūkio subjekto priklausančių aplinkybių ar ne, Komisija negalės įsitikinti ar Ūkio subjekto pateiktos ataskaitos yra teisingos ir jose nėra reikšmingų iškraipymų.
9.	„Lietuvos energijos gamyba“, AB 2017-08-28 raštas Nr. SD-818	
9.1.	Dėl Aprašo 9.8 papunkčio. Prašome Komisijos paaiškinti, kokių tikslų yra siekiama šiuo punktu ir kokie įpareigojimai reguliuojamas paslaugas teikiantiems ūkio subjektams iš jo kyla, nes Bendrovė neturi objektyvių galimybių įvertinti, kokią naudą Komisija gauna panaudojusi informaciją, pateikiamą reguliuojamos veiklos ataskaitose. Jeigu Komisija nori įtvirtinti konkrečius įpareigojimus dėl informacijos detalumo ar maksimalių sąnaudų, patiriamų rengiant informaciją pagal Komisijos reikalavimus, prašome, nuostatą sukongretinti.	Komentaras. Žr. 4.1 pastabos vertinimą.
9.2.	Dėl Aprašo 25.4.13 papunkčio. Bendrovė primena, kad teisėkūroje turi būti vadovaujama aiškumo principu, kuris reiškia, jog teisės aktuose (įskaitant, bet neapsiribojant, Projekte) nustatytas teisinis reguliavimas turi būti logiškas, nuoseklus, glaustas, suprantamas, tikslus, aiškus ir nedviprasmiškas (Teisėkūros pagrindų įstatymo 3 str. 2 d. 6 p. nuostatos). Komisija taip pat, vykdydama reguliuotojo energetikos srityje funkcijas, turi užtikrinti teisinių normų aiškumą ir	Komentaras. Žr. 5.6 pastabos vertinimą.

	<p>nedviprasmiškumą. Tuo tarpu iš analizuojamos nuostatos nėra aišku kas, ir kokiais kriterijais vadovaujantis, turėtų atlikti vertinimą, susijusį su turto atitikimu toliau minimai punkto formuluotės daliai, kuri nurodo, jog reguliuojamai veiklai draudžiama priskirti „...ilgalaikį turtą, kuris nesukuria papildomos ekonominės naudos, lyginant su pigesnėmis alternatyvomis (pavyzdžiui, prabangūs automobiliai), o labiau skirtas Ūkio subjekto įvaizdžio formavimui...>“.</p> <p>Bendrovei nėra aišku (i) kokiais kriterijais vadovaujantis turi būti nusprendžiama, jog atitinkamas turtas nesukuria papildomos ekonominės naudos, lyginant su pigesnėmis alternatyvomis?; (ii) kokiais kriterijais vadovaujantis turi būti nusprendžiama, jog atitinkamas turtas „labiau“, o ne „mažiau“ skirtas įvaizdžio formavimui?</p> <p>Atsižvelgiant į tai, prašome pateikti detalų išaiškinimą arba atsisakyti dviprasmiškos formuluotės dalies.</p> <p><i>„25.4.13. kito ilgalaikio turto vertę, kuris nėra būtinas reguliuojamai veiklai vykdyti, įskaitant prabangos prekes (meno kūrinius, juvelyrinius dirbinius ir kt.), ilgalaikį turtą, kuris nesukuria papildomos ekonominės naudos, lyginant su pigesnėmis alternatyvomis (pavyzdžiui prabangūs automobiliai), o labiau skirtas Ūkio subjekto įvaizdžio formavimui, taip pat laisvalaikio ir pramogų inventorių ir pan.;“</i></p>	
9.3.	<p>Dėl Aprašo 41.9 papunkčio. Šios sąnaudos yra pripažįstamos Valstybinės mokesčių inspekcijos pelno mokesčio apskaičiavimo tikslais. Kadangi ilgesniu nei vienerių metų laikotarpiu šios sąnaudos išsilygina, ši nuostata neįtakos bendro sąnaudų lygio – tik jo pasiskirstymą tarp periodų.</p> <p>Bendrovės vertinimu reguliavimo tikslas turėtų būti nesukurti skirtumų nuo finansinės apskaitos ten, kur tai neduoda jokios praktinės naudos, tačiau didina administravimo kaštus. Taip pat nėra aišku, kaip ši nuostata suderinama, su Komisijos Projekte numatomais optimalumo (didėja administravimo našta nesukuriant praktinės</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Argumentai išdėstyti šios derinimo pažymos 4.4 pastabos vertinime.</p>

	<p>naudos) ir kaupimo (šis principas būtent ir nurodo, jog pajamos ir sąnaudos turi būti įtraukiamos į reguliavimo apskaitos sistemą vadovaudamasi pajamų uždirbimo ir sąnaudų patyrimo <u>faktu neatsižvelgiant į pinigų gavimo ir išmokėjimo faktą</u>) principais.</p> <p><i>„41.9. sąnaudas, susijusias su atidėjimais ir atostogų kaupimais;“</i></p>	
9.4.	<p>Dėl Aprašo 41.12 papunkčio. Pažymėtina, kad bendrovių kolektyvinėse sutartyse įtvirtinamas darbdavio ir darbuotojų kolektyvo rašytinis susitarimas, kuriame nustatomos darbo, darbo apmokėjimo ir kitos socialinės ir ekonominės sąlygos. Lietuvos Respublikos darbo kodeksas numato, jog įmonės kolektyvinė sutartis sudaroma visų rūšių įmonėse, įstaigose, organizacijose.</p> <p>Bendrovės įsipareigojimai pagal kolektyvinę sutartį negali būti laikomi pertekliniais, nes jie nėra nustatomi vienašališkai Bendrovės. Šie įsipareigojimai yra kolektyvinių derybų, kurios vyksta tarp darbuotojų kolektyvo, atstovaujamo profesinės sąjungos, ir darbdavio, rezultatas. <u>Jei Bendrovė nesilaikytų kolektyvinės sutarties sąlygų, tai būtų pagrindas darbuotojų streikui.</u> Tai reiškia, kad strateginės svarbos funkcijas vykdančiai įmonei kolektyvinė sutartis yra saugiklis nuo streiko iniciatyvų.</p> <p>Taip pat atkreiptinas dėmesys, kad darbuotojai ateidami dirbti į įmonę vertina visą naudų paketą, įskaitant galimas išmokas pagal kolektyvinę sutartį, todėl tokie sutarčiai neegzistuojant, tikėtina, norint pritraukti ir išlaikyti darbuotojus turėtų būti kompensuojama kitais šaltiniais, pvz.: didesniu darbo užmokesčiu arba kitomis naudomis.</p> <p>Visos šios sąnaudos yra sąlyga to, kad Bendrovė efektyviai, patikimai ir nepažeisdama įstatymų ir vidaus teisės aktų reikalavimų vykdytų pagrindinę savo veiklą.</p> <p>Bendrovės vertinimu, išmokos pagal kolektyvinę sutartį turėtų būti priskiriamos prie būtinųjų sąnaudų reguliuojamos veiklos vykdymui, tačiau numatant tam tikrą viršutinę ribą šioms sąnaudoms, kuri būtų paremta istoriniu lygiu ar palyginamaisiais kitų įmonių duomenimis.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Pagal iki šiol taikytą sąnaudų pripažinimo praktiką šilumos sektoriuje, susiklosčiusią atlikus detalius šilumos sektoriaus įmonių sąnaudų patikrinimus, Komisija kolektyvinių sutarčių sąnaudas laikydavo nebūtinosiomis sąnaudomis reguliuojamai veiklai vykdyti, todėl tokios sąnaudos nebuvo pripažįstamos skaičiuojant šilumos kainą ir karšto vandens kainą (kainos dedamąsias). Taip pat atlikti patikrinimai parodė, kad sąnaudos, numatytos kolektyvinėse sutartyse, yra susijusios su papildomomis naudomis darbuotojams. Pažymėtina, kad be šių sąnaudų taip pat patikimai ir saugiai gali būti vykdomos reguliuojamos veiklos, o kolektyvinių sutarčių sąnaudas ūkio subjektai gali dengti gaunama investicijų grąža.</p> <p>Žr. 15.1 pastabos vertinimą.</p>

	<p>„41.12. išmokas pagal kolektyvines sutartis (tarp jų — išmokas įvairioms kultūros, sveikatinimo ir sporto paslaugoms, gimimo pašalpas, išmokas už mokymosi ir papildomas atostogas, pašalpas mirties atveju, pašalpas už nepilnamečius ir neįgalius šeimos narius, paramą profsąjungoms bei kitas išmokas darbuotojams pagal kolektyvinę sutartį), viršijančias Lietuvos Respublikos darbo kodekse numatytas privalomas išmokas;“</p>	
9.5.	<p>Dėl Aprašo 41.17 papunkčio. Prašome patikslinti formuluotę nurodant kokiam periodui kainos yra vertinamos. Gali susidaryti situacija, kai faktinė dujų kaina šalyje tam tikrais periodais gali būti mažesnė už Paskirtojo tiekėjo kainą, kuri nėra koreguojama kas mėnesį, tačiau ūkio subjektai yra įpareigoti įsigyti dujas iš Paskirtojo tiekėjo. Todėl siūlytina punktą patikslinti, nurodant, jog reguliuojamai veiklai draudžiama priskirti „kuro sąnaudas, kurių apimtis viršija vidutinę šalies kuro (žaliavos) kainą, išskyrus kai kuras įsigyjamas Energijos išteklių biržoje ar iš Paskirtojo tiekėjo“.</p> <p>„41.17. kuro sąnaudas, kurių apimtis viršija vidutinę atitinkamo mėnesio šalies kuro (žaliavos) kainą, išskyrus malkinės kilmės biokurą, kai kuras šis įsigyjamas Energijos išteklių biržoje ar iš Paskirtojo tiekėjo;“</p>	<p>Komentaras.</p> <p>Atsižvelgiant į šios derinimo pažymos 1.8 pastaboje išdėstytus argumentus buvusio Aprašo projekto 41.17 punkto buvo atsisakyta.</p>
9.6.	<p>Dėl Aprašo 41.20 papunkčio. Bendrovė pasikartoja, kad teisėkūroje turi būti vadovaujama <i>aiškumo</i> principu, kuris reiškia, jog teisės aktuose (įskaitant, bet neapsiribojant, Projekte) nustatytas teisinis reguliavimas turi būti logiškas, nuoseklus, glaustas, <i>suprantamas, tikslus, aiškus ir nedviprasmiškas</i> (Teisėkūros pagrindų įstatymo 3 str. 2 d. 6 p. nuostatos). Komisija, vykdydama reguliuotojo energetikos srityje funkcijas, taip pat turi užtikrinti teisinių normų aiškumą ir nedviprasmiškumą.</p> <p>Bendrovė analizuojamo Projekto papunkčio kontekste atkreipia dėmesį, kad bet kokios sąnaudos, patirtos vykdant veiklą, gali būti traktuojamos kaip sąnaudos patirtos dėl darbdavio kaltės.</p>	<p>Atsižvelgta.</p> <p>Šios derinimo pažymos 5.9 g pastabos vertinime pateiktas sąnaudų detalizavimas.</p>

	<p>Todėl prašome pateikti detalų išaiškinimą arba atsisakyti dviprasmiškos formuluotės dalies.</p> <p>„41.20. sąnaudas patirtas dėl darbdavio kaltės;“</p>	
9.7.	<p>Dėl 41.21 papunkčio. Visų pirma pažymime, kad didžioji dalis ūkio subjektų vykdančių veiklą patiriamų sąnaudų nėra privalomos teisės aktais. Pvz.: ūkio subjektas nėra teisės aktais įpareigotas vykdyti turto remontą, bet, turtui sugedus, jis gali būti nepajėgus suteikti paslaugą klientui. Net kuro išsigijimas šilumos gamybą vykdančiam ūkio subjektui nėra privalomas, šilumos galima tiesiog negaminti. Todėl, Bendrovės įsitikinimu, analizuojama Projekto nuostata yra ydinga logikos prasme.</p> <p>Visų antra pastebėtina, kad draudimas yra ūkio subjekto verslo rizikos valdymo dalis, pvz.: daugeliu atvejų turto draudimas nėra privalomas vadovaujantis teisės aktais, bet tokio draudimo neturėjimas, įvykus nelaimei, gali lemti ūkio subjekto bankrotą.</p> <p>Todėl prašome atsisakyti loginio pagrindimo neturinčio reikalavimo.</p> <p>„41.21. kitos sąnaudos, kurios teisės aktais nėra privalomos reguliuojamoms veikloms (pvz., papildomas draudimas)“.</p>	<p>Neatsižvelta.</p> <p>Šios derinimo pažymos 1.9 pastabos vertinime yra detalizuojama, kokios sąnaudos yra laikytinos papildomo draudimo sąnaudomis.</p>
9.8.	<p>Dėl 41.27 papunkčio. Bendrovė pasikartoja, kad teisėkūroje turi būti vadovujamasi aiškumo principu, kuris reiškia, jog teisės aktuose (įskaitant, bet neapsiribojant, Projekte) nustatytas teisinis reguliavimas turi būti logiškas, nuoseklus, glaustas, suprantamas, tikslus, aiškus ir nedviprasmiškas (Teisėkūros pagrindų įstatymo 3 str. 2 d. 6 p. nuostatos). Komisija, vykdydama reguliuotojo energetikos srityje funkcijas, taip pat turi užtikrinti teisinių normų aiškumą ir nedviprasmiškumą.</p> <p>Kaip ir šių Bendrovės pastabų ir pasiūlymų 2 punkte, Bendrovei nėra aišku kas, ir kokiais kriterijais vadovaujantis, turėtų atlikti vertinimą, susijusį su turto atitikimu toliau minimai punkto formuluotės daliai, kuri nurodo, jog reguliuojamai veiklai draudžiama priskirti „<...nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudas nuo ... ilgalaikio turto, kuris nesukuria papildomos ekonominės naudos, lyginant su</p>	<p>Komentaras.</p> <p>Žr. 5.6 pastabos vertinimą.</p>

	<p>pigesnėmis alternatyvomis (pavyzdžiui prabangūs automobiliai), o labiau skirtas įmonės prestižui kurti...>“.</p> <p>Bendrovei taip pat nėra aišku (i) kokiais kriterijais vadovaujantis turi būti nusprendžiama, jog atitinkamas turtas nesukuria papildomos ekonominės naudos, lyginant su pigesnėmis alternatyvomis?; (ii) kokiais kriterijais vadovaujantis turi būti nusprendžiama, jog atitinkamas turtas „labiau“, o ne „mažiau“ skirtas prestižui kurti?</p> <p>Taigi, atsižvelgiant į tai, kas pateikiama, prašome pateikti detalių išaiškinimą arba atsakyti dviprasmiškos formuluotės dalies.</p> <p><i>„41.27. nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudas nuo prestižo, investicinio turto, finansinio turto, kito ilgalaikio turto, kuris nėra būtinas reguliuojamai veiklai vykdyti, įskaitant prabangos prekes (jei joms taikomas nusidėvėjimo (amortizacijos) skaičiavimas), ilgalaikio turto, kuris nesukuria papildomos ekonominės naudos, lyginant su pigesnėmis alternatyvomis (pavyzdžiui prabangūs automobiliai), o labiau skirtas Ūkio subjekto prestižui kurti, taip pat laisvalaikio ir pramogų inventoriui ir pan.;“</i></p>	
10.	Lietuvos šilumos tiekėjų asociacija 2017-08-28 raštas Nr. 91	
10.1.	<p>Lietuvos šilumos tiekėjų asociacija nepritaria Šilumos sektoriaus įmonių apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo reikalavimų aprašo (toliau - Aprašas) projekto nuostatomis, susijusioms su Šilumos supirkimo iš nepriklausomų šilumos gamintojų tvarkos ir sąlygų aprašo numatomais pakeitimais, kadangi:</p> <p>1. šiuo metu Energetikos ministerija yra parengusi Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymo Nr. IX-1565 2, 10, 20 ir 32 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 101 straipsniu įstatymo projektą, kuris susijęs su šilumos kainodara, ir projekto nuostatos gali būti reikšmingos Šilumos supirkimo iš nepriklausomų šilumos gamintojų tvarkos ir sąlygų aprašu reguliuojamiems santykiams tarp šilumos tiekėjų ir nepriklausomų šilumos gamintojų;</p> <p>2. Komisija nėra pateikusi atsakymus į Asociacijos 2017-07-10 rašte Nr. 73 „Dėl atsakymų, susijusių su pažymoje „ Šilumos sąnaudų</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Šis Nutarimo projektas įsigalios nuo 2019 m. sausio 1 d. Aprašo projektas parengtas atsižvelgiant į įvykdytus pakeitimus Supirkimo tvarkoje bei Šilumos kainų metodikoje (įsigaliosiančioje nuo 2019 m. sausio 1 d.).</p>

	<p>vardotojams pasikeitimo dėl naujo Šilumos supirkimo iš nepriklausomų šilumos gamintojų tvarkos ir sąlygų aprašo skaičiavimas“ pateiktais skaičiavimais“ pateiktus klausimus ir pasiūlymus;</p> <p>3. Energetikos ministerija 2017-06-09 rašte Nr. (19.3-19)3-1136 „Dėl nutarimo projekto derinimo“ išdėstė, kad Šilumos supirkimo iš nepriklausomų šilumos gamintojų tvarkos ir sąlygų aprašo esminių pakeitimų įsigaliojimas turėtų būti siejamas su rengiamais LR šilumos ūkio įstatymo pakeitimais;</p> <p>Dėl aukščiau įvardintų priežasčių Asociacija siūlo Komisijai netvirtinti Aprašo nuostatų, susijusių su Šilumos supirkimo iš nepriklausomų šilumos gamintojų tvarkos ir sąlygų aprašo projekto nuostatomis, kol LR Seimas nepriims LR šilumos ūkio įstatymo pataisų, o Komisija atitinkamai nepatvirtins Šilumos supirkimo iš nepriklausomų šilumos gamintojų tvarkos ir sąlygų aprašo pakeitimų.</p>	
11.	AB „Panevėžio energija“ 2017-08-28 raštas Nr. 101-1250	
11.1.	Aprašo projekto 5.6 punktas prieštarauja 32.2 punktui, todėl siūlome 5.6 punkte išbraukti žodį „vienai“.	Atsižvelgta.
11.2.	<p>Aprašo projekto 16 punktas numato pajamų, sąnaudų ir ilgalaikio turto paskirstymą reguliuojamai (šilumos gamybos veiklai) ir nereguliuojamai/reguliuojamai elektros veiklai, kai ūkio subjektas valdo (eksploatuoja) bendro technologinio šilumos ir elektros energijos, vadovaujantis Kogeneracinių jėgainių šilumos ir elektros energijos sąnaudų paskirstymo metodika.</p> <p>Kogeneracinių jėgainių šilumos ir elektros energijos sąnaudų paskirstymo metodikoje (Metodika_kogen) skiriami dviejų alternatyvių šaltinių, naudojančių skirtingas kuro rūšis: gamtines dujas arba biokurą, sąnaudų ir turto rodikliai.</p> <p>AB „Panevėžio energija“ turi dvi kogeneracines jėgaines, kurių viena naudoja gamtines dujas, o kita – mišrų kurą (gamtines dujas bei biokurą). Tačiau Metodika_kogen nenumato mišriu kuru kūrenamo šilumos šaltinio sąnaudų ir turto rodiklių.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Kogeneracijos metodika 12 punkte numatyta, kad atskiriems jėgainės blokams, naudojančioms skirtingas kuro rūšis, suformuojamas atskiras alternatyvus šilumos šaltinis, kuris gali pateikti į aprūpinimo šiluma sistemą analogišką šilumos kiekį, naudojant tą patį kurą ir kitus resursus be elektros generavimo įrenginių.</p> <p>Bendrovės pastaba, skirta ne Aprašo projekto nuostatomis, o Kogeneracijos metodikos nuostatomis, todėl bus vertinama Kogeneracijos metodikos keitimo metu.</p>

	Aprašo projekto 39 punkte numatyta kogeneracijoje patiriamas sąnaudas priskirti tiesiogiai. Tai neatitinka Metodikos kogeneracinių šilumos nuostatų, kuriose nustatyti rodikliai priklauso nuo gaminamo šilumos kiekio arba šilumos galių (turto vertei bei nusidėvėjimo sąnaudoms apskaičiuoti). Tikslinga būtų rodiklius skaičiuoti nuo šilumos ir elektros galių, o jei pagaminta elektra naudojama tik savoms reikmėms, netaikyti kogeneracijos atskyrimo ir visas sąnaudas priskirti šilumos gamybai.	
11.3.	Aprašo projekto 17 punktą nėra tikslus, nes Kogeneracinių jėgainių šilumos ir elektros energijos sąnaudų paskirstymo metodika nereglamentuoja atliekinės šilumos gamybos rodiklių.	Komentaras. Atkreipiame Bendrovės dėmesį, kad Kogeneracijos metodikos 12 punkte nurodyta, kad technologiniame cikle (ne bendrame elektros ir šilumos gamybos cikle) šilumą gaminantiems nepriklausomiems šilumos gamintojams alternatyvus šilumos šaltinis formuojamas pagal Kogeneracijos metodikos 4 priedo lentelėje nustatytus normatyvus.
11.4.	Aprašo projekto 12.8. punkte numatyta visų nereguliuojamų veiklų verslo vieneto viena paslauga, tačiau prieduose veiklos išskaidytos. Siūlome patikslinti priedus.	Atsižvelgta. Patikslinti Aprašo projekto priedai.
11.5.	Siūlome tiksliau aprašyti 41 punkto nuostatas dėl nepaskirstomų sąnaudų: <ul style="list-style-type: none"> • Pagal 41.17. ir 41.18. punktų nuostatas numatyti ribojimai kuro kainomis, lyginamosios kuro sąnaudomis bei šilumos perdavimo (nuostolių) sąnaudomis. Tačiau šilumos kainoje nustatytos vidutinės metinės lyginamosios kuro ir šilumos perdavimo (nuostolių) sąnaudos ir numatyti apribojimai apsunkina sąnaudų atskyrimą. Kuro apskaita vedama kas mėnesį. Faktinės lyginamosios kuro sąnaudos atskirais mėnesiais skiriasi ir neatitinka šilumos kainoje įvertintų kuro sąnaudų, nors vidutinės metinės gali būti neviršijamos. • Būtų tikslinga sąvokos „vidaus sandoriai“ (41.19., 51.15. punktai), išaiškinimą pateikti I skyriaus bendrosiose nuostatose; 	Atsižvelgta iš dalies. Žr. 1.8 ir 6.2 pastabų vertinimą. Žr. 5.9 f pastabos vertinimą;

	<ul style="list-style-type: none"> Aprašo projekto 41.21 punkte įvardinti reguliuojamai veikiai pripažįstamas draudimo rūšis. 	Žr. 1.9 pastabos vertinimą.
11.6.	Aprašo projekto 41.3 punkte išbraukti žodžius „nuo dividendų“.	Atsižvelgta iš dalies. Pakoreguotas Aprašo projekto 41.3 papunktis išdėstant jį taip: <i>„41.3. tantjėmų išmoky, pelno mokesčio, mokesčių nuo dividendų sąnaudas;“</i>
11.7.	Pagal Nutarimo projekto projekto 24 punktą nuomos pajamos būtų priskirtos reguliuojamai veiklai. Pagal šilumos ūkio veiklą reglamentuojančius teisės aktus nuomos veikla nėra reguliuojama.	Neatsižvelgta. Atkreipiame dėmesį, kad ūkio subjektui nėra prievolės priskirti 50 procentų išnuomoto, reguliuojamojoje veikloje naudojamo turto, pajamų reguliuojamoms paslaugoms, kurioms priskiriamas šis turtas, tuo atveju, jei ūkio subjektas, atskiria dalį to turto vertės ir su tuo turtu susijusių sąnaudų, ir priskiria nereguliuojamos veiklos verslo vienetui. Aprašo projekto 22 punkte, buvusiame 24 punkte, numatyta nuostata taikoma tuo atveju, kai ūkio subjektas neatskiria reguliuojamojo veikloje naudojamo ir išnuomoto ilgalaikio turto vertės ir su juo susijusių sąnaudų.
11.8.	<p>Aprašo projekto 25.4.6. punktas apibrėžia, kad draudžiama verslo vienetams ir paslaugoms priskirti ilgalaikio turto, sukurto įvykdžius projektus, ar jo dalies teisės aktų nustatyta tvarka nesuderintus su atitinkamos savivaldybės taryba ir (arba) Komisija, vertę. Aprašo projekto 30.3. punkte apibrėžiama, kad ilgalaikio turto vieneto nusidėvėjimas turi būti pradedamas skaičiuoti nuo kito mėnesio 1 dienos nuo naudojimo pradžios.</p> <p>Aprašo projekto 41.25. punktas apibrėžia, kad draudžiama verslo vienetams ir paslaugoms priskirti nepaskirstomas sąnaudas, kurios yra nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudos nuo ilgalaikio turto ar jo dalies vertės, sukurtos įvykdžius investicinius projektus teisės aktų nustatyta tvarka nesuderintus su atitinkamos savivaldybės taryba ir (arba) Komisija.</p> <p>Šie punktai prieštarauja vienas kitam, nes nusidėvėjimas turi būti pradėtas skaičiuoti nuo įvedimo į eksploataciją momento, o į turto</p>	Atsižvelgta iš dalies. Bendrovės minimi punktai neprieštarauja vienas kitam. Aprašo projekto 24.5.1 papunktis, buvęs 25.4.6 papunktis, numato kokio turto negalima priskirti reguliuojamai turto vertei, bet tai nereiškia, kad tam turtui neturi būti skaičiuojamas nusidėvėjimas pagal Aprašo projekto 31.3 papunktį. Nusidėvėjimas (amortizacija) turi būti skaičiuojamas ir parodomas prie nepaskirstytinų sąnaudų, kaip tai numatyta Aprašo projekto 41.19 papunktyje. Aprašo projektas papildomas 24.5 papunkčiu, kuris išdėstomas taip: <i>„24.5. Ūkio subjektams, vykdant ilgalaikio turto paskirstymą paslaugoms (produktams) ir verslo vienetams, reguliuojamų kainų verslo vienetams ir paslaugoms (produktams) leidžiama priskirti, bet į reguliuojamų kainų verslo vienetų ir paslaugų (produktų) reguliuojamo turto vertę draudžiama įtraukti: 24.5.1. ilgalaikio turto (ar jo dalies), sukurto įvykdžius</i>

	<p>paskirstymą pagal verslo vienetus ir paslaugas bei į nusidėvėjimo sąnaudas, tik suderinus su Komisija.</p> <p>Siūlome suvienodinti šias nuostatas ir tiek ilgalaikio turto vertę, tiek nusidėvėjimo sąnaudas pripažinti nuo įvedimo į eksploataciją momento.</p>	<p><i>investicinius projektus, teisės aktų nustatyta tvarka nesuderintus su atitinkamos savivaldybės taryba ir (arba) Komisija, vertę;</i></p> <p><i>24.5.2. nebaigtos statybos vertę, nenaudojamų, likviduotų, nurašytų, laikinai nenaudojamų (užkonservuotų), esančių atsargose ilgalaikio turto vienetų vertę bei išnuomoto, išskyrus Aprašo 22 punkte nurodytą atvejį, kai ne mažiau kaip pusė nuomos pajamų priskiriama reguliuojamai veiklai, ar panaudos teisėmis perduoto turto vertę;</i></p> <p><i>24.5.3. ilgalaikio turto vertės pokytį, susijusį su ilgalaikio turto perkainojimu;</i></p> <p><i>24.5.4. ilgalaikio turto vienetų ar jų vertės dalį, sukurtą vartotojų ir nepriklausomų šilumos gamintojų lėšomis, prijungiant juos prie tinklų;</i></p> <p><i>24.5.5. ilgalaikio turto vienetų vertės dalį, sukurtą už Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšas, taip pat sukurtą už dotacijų, subsidijų, apyvartinių taršos leidimų teigiamo prekybos rezultato lėšas ir joms prilygintas lėšas;</i></p> <p><i>24.5.6. nebenaudojamo ilgalaikio turto vieneto ar jo dalies likutinę vertę po įgyvendintų investicijų, skirtų to ilgalaikio turto vieneto ar jo dalies atstatymui (rekonstrukcijai) ar modernizavimui, išskyrus atvejus, kai Komisija priima atskirą sprendimą dėl tokio ilgalaikio turto likutinės vertės pripažinimo ekonomiškai pagrįsta investicijų derinimo metu.“</i></p>
11.9.	<p>Labai dideli ir sudėtingi 3 ir 4 ilgalaikio turto priedai pagal kiekvieną ilgalaikio turto vienetą, pagal verslo vienetą, paslaugą, sistemą bei laikotarpį pradžiai ir pabaigai. Dėl turto panaudojimo paskirties pasikeitimo ir kitų pokyčių formuojamos nekorektiškos ataskaitos. Siūlome supaprastinti šiuos priedus, neapskaitant ilgalaikio turto (IT) vertės laikotarpio pradžiai ir laikotarpio pabaigai bei IT vertės apskaitos pasikeitimo, o reguliuojamo IT vertę nurodyti laikotarpio pabaigai, kuri taikoma investicijų gražos apskaičiavimui. Be to, siūlome sustambinti IT apskaitą pagal turto grupes, neišskiriant kiekvieno inventorinio IT vieneto.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Šilumos kainų nustatymo praktika parodė, kad įmonės teikdamos sustambintus ilgalaikio turto duomenis nesilaikė Komisijos nustatytų reikalavimų, susijusių su ilgalaikio turto vertės ir nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudų priskyrimu Komisijos reguliuojamiems verslo vienetams ir paslaugoms. Tik sudarius detalius ilgalaikio turto priedus buvo pastebėta, kad įmonės reguliuojamo turto vertei priskiria turto, kurio pagal Metodikos apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo reikalavimus nebuvo galima priskirti, todėl toks ilgalaikio turto apskaitos būdas leidžia Komisijai įsitikinti įmonių pateiktų duomenų teisingumu. Taip pat leidžia patikrinti, ar tam tikras</p>

		turto vienetas buvo suderintas su Komisija ir kokia apimtimi jis buvo suderintas.
11.10.	Aprašo projekto 25.4.12. punktas apibrėžia, kad draudžiama verslo vienetais ir paslaugoms priskirti eksploatuojamo, tačiau Ūkio subjekto balanse nesančio turto vertės. Tačiau 26 p. „Ūkio subjektas skirstydamas ilgalaikio turto vertę verslo vienetais ir paslaugoms (produktams) turi paskirstyti ir koncesijos, šilumos ūkio turto nuomos būdu valdomo turto naudojamo veikloje, vertę (pagal Aprašo 25 punktą). Šie du punktai prieštarauja vienas kitam, nes išsinuomotas turtas ar pagal koncesijos sutartį nėra apskaitomas balanse.	Atsižvelgta. Žr. 5.5 pastabos vertinimą.
11.11.	Siūlome reglamentuoti, kokias paslaugas turi būti priskirta šilumos punktų vertė, jų nusidėvėjimo ir eksploatacinės sąnaudos.	Komentaras. Komisijos išleistose ir viešai skelbiamose Reguliavimo apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo praktinėse rekomendacijose nurodyta, kad pastatų šildymo (įskaitant šilumos punktus) ir karšto vandens sistemoms priskirtinas turtas nurodomas prie nereguliuojamos veiklos verslo vieneto ilgalaikio turto, eksploatacinės sąnaudos turi būti nurodomos prie pastatų šildymo ir karšto vandens sistemų priežiūros verslo vieneto sąnaudų.
11.12.	Su Aprašo projekto 5 priedo „Ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) skaičiavimo laikotarpių sąrašas“ keitimu kylantys klausimai: <ul style="list-style-type: none"> • Kaip nauji normatyvai bus taikomi iki šiol įsigytam turtui? • Kuo grindžiamas normatyvų (metais) ilginimas? • Ar Bendrovės su Komisija suderintus normatyvus reikės iš naujo derinti? Siūlome galiojančių normatyvų nekeisti.	Neatsižvelgta. Atsakant į pirmą klausimą, nuo nutarimo įsigaliojimo dienos, tokiam ilgalaikui turtui privalės būti taikomas naujas patikslintas ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) laikotarpis ir toks ilgalaikis turtas turės būti nudėvimas pagal patikslintą normatyvą per likusį naudingo tarnavimo laikotarpį. Pavyzdžiui, jei turtui buvo taikomas 50 metų ilgalaikio turto nusidėvėjimo laikotarpis ir jis jau dėvėjosi 35 metų, o pasikeitus Aprašui numatytas 70 metų ilgalaikio turto nusidėvėjimo laikotarpis, tai nuo nutarimo įsigaliojimo dienos likusi nenudėvėta turto vertė turės būti nudėvima per likusį patikslintą laikotarpį, t. y. per 35 metus. Kai kurių turto grupių normatyvai buvo prailginti siekiant juos suvienodinti tarp Komisijos reguliuojamų sektorių. Šiuo metu yra šilumos tiekimo įmonių ir reguliuojamų nepriklausomų šilumos

		<p>gamintojų, kurie vykdo daugiau nei vieną Komisijos reguliuojamąją veiklą, todėl skirtingi to paties turto ilgalaikio turto (pvz., bendrajai veiklai priskirto turto) nusidėvėjimo (amortizacijos) laikotarpiai labai apsunkina apskaitą minėtiems ūkio subjektams.</p> <p>Ilgalaikiam turtui, kuriam Aprašo projekto 4 priede nėra numatyta ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) laikotarpio, nusidėvėjimo (amortizacijos) laikotarpio derinti su Komisija nereikės.</p>
11.13.	Aprašo projekto 41.6, 41.10 ir 41.11 punktam % -us nustatyti nuo visų reguliuojamos veiklos pastovių sąnaudų.	<p>Komentaras.</p> <p>Buvusiame Aprašo projekto 41.6 ribojimo buvo atsisakyta, o buvę Aprašo projekto 41.10 ir 41.11 papunkčių buvo panaikinti.</p>
11.14.	Atsižvelgiant į Aprašo projekto 30.5 punkto nuostatas, 3 priedo 5-ą stulpelį pervardinti į „Rekonstrukcijos ir remontų, didinančių turto vertę, atlikimo data“.	Atsižvelgta.
11.15.	Aprašo projekto įgyvendinimas sudėtingas, nes apskaitos programose reikės atlikti daug pakeitimų, reikalaujančių laiko ir piniginių sąnaudų. Tikslinga būtų projekto įgyvendinimą atidėti vėlesniam laikotarpiui, t. y. nuo 2019 m.	Atsižvelgta.
11.16.	Prašome Komisijos atkreipti dėmesį, kad Aprašo projekto 12.1.3, 14, 25.4.11, 41.28 punktuose skiriama paslauga „šilumos poreikio piko pajėgumų ir rezervinės galios užtikrinimas“, kuri neatitinka Šilumos supirkimo iš nepriklausomų šilumos gamintojų tvarkos ir sąlygų aprašo ir siūlome šių nuostatų nereglamentuoti pateiktame Aprašo projekte.	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Supirkimo tvarka nereglamentuoja kaip turėtų būti paskirstomos turtas ir sąnaudos tarp šilumos (produkto) gamybos ir šilumos poreikio piko pajėgumų ir rezervinės galios užtikrinimo paslaugos.</p> <p>Šilumos poreikio piko pajėgumų ir rezervinės galios užtikrinimo paslauga atitinka Metodikoje numatytus šilumos kainų nustatymo principus.</p> <p>Taip pat žr. 5.2, 5.4, 7.3 ir 7.4 pastabų vertinimą.</p>
12.	AB „Vilniaus šilumos tinklai“ 2017-08-28 raštas Nr. SD-2765	
12.1.	Dėl nutarimo projekto. 4. Nustatyti, kad per 6 mėnesius po Aprašo įsigaliojimo dienos šilumos sektoriaus įmonės pateikia patikslintą	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Komisija gavusi ūkio subjektų Reguliavimo apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo laisvos formos aprašus turi įsitikinti, kad minėti</p>

	<p>Reguliavimo apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo sistemos laisvos formos aprašą.</p> <p><i>1. Nutarimo projekto 4. punkte numatoma, kad reguliavimo apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo sistemos (toliau - RAS) aprašas turi būti pateikiamas Komisijai per 6 mėnesius nuo Aprašo įsigaliojimo dienos. Bendrovės nuomone, įpareigojimo pateikti RAS aprašą susiejimas su šešiais mėnesiais po Aprašo įsigaliojimo nėra teisingas ir keistinas į įpareigojimą pateikti RAS aprašą kartu su RAS ataskaitomis už 2018 m.</i></p> <p><i>2. Pažymėtina, kad Nutarimo projekto 4 punkto formuluotė yra neteisinga juridinės technikos požiūriu, t. y. turi būti ne „<...> per 6 mėnesius nuo Aprašo įsigaliojimo dienos <...>“, bet „per <...> nuo šio nutarimo įsigaliojimo dienos <...>“.</i></p>	<p>aprašai parengti vadovaujantis Komisijos nustatytais apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo reikalavimais.</p> <p>Patikslintas Nutarimo projekto 2.4 papunktis, buvęs 4 punktas, ir išdėstytas taip:</p> <p><i>„2.4. Nustatyti, kad per 6 mėnesius po Aprašo nutarimo įsigaliojimo dienos šilumos sektoriaus įmonės pateikia pagal šiuo nutarimu patvirtintą Aprašą patikslintą Reguliavimo apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo sistemos laisvos formos aprašą.“</i></p>
12.2.	<p>Dėl Aprašo 24 punkto. Komisija jokiais objektyviais argumentais ar statistiniais duomenimis nepagrindžia, kuo remiantis yra nustatoma, kad ne mažiau kaip 50 proc. nuomos pajamų, kurias Ūkio subjektas gauna dėl išnuomoto ar panaudos teisėmis perduoto turto, turi priskirti Ūkio subjekto teikiamoms reguliuojamoms paslaugoms, kurioms priskiriamas šis turtas.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Žr. 11.7 pastabos vertinimą.</p>
12.3.	<p>Dėl Aprašo 25.4.13 papunkčio. Bendrovės nuomone, Aprašo projekte turi būti aiškiau ir konkrečiau įvardijama, kas reguliacinėje apskaitoje įvardijama kaip prabangos prekės bei ilgalaikis turtas, kuris nesukuria papildomos ekonominės naudos, arba turi būti duodama nuoroda į blanketinę teisės normą, kur šios sąvokos (terminai) yra apibrėžtos. Komisijos siūloma normos dispozicija nenurodo, kokiais kriterijais remiantis nusprendžiama, ar ilgalaikis turtas, kuris nesukuria papildomos ekonominės naudos (pvz.: automobiliai) yra priskiriami prabangos prekėms. Pavyzdžiui, automobiliai perkami / nuomojami vadovaujantis tarptautine automobilių klasifikacija, kurioje yra prestižinių automobilių klasė (sektorius). Teisės akto normoje vartojamas terminas turi atitikti tarptautinės klasifikacijos terminus.</p>	<p>Komentaras.</p> <p>Žr. 5.6 pastabos vertinimą.</p>

12.4.	Dėl Aprašo 28 punkto. Ar pelenų tvarkymo (išvežimo, utilizavimo) sąnaudos yra priskiriamos prie kitų kintamųjų sąnaudų, ar jos išskiriamos atskirai?	Komentaras. Kaip numatyta Aprašo projekto prieduose, pelenų tvarkymo (išvežimo, utilizavimo) sąnaudų pogrupis yra numatytas kitų kintamųjų sąnaudų grupėje.
12.5.	Aprašo projekte nėra nurodyta, kaip turi būti skirstomas Bendrovių trumpalaikis turtas / įsipareigojimai. Kokia tvarka turi būti paskirstomas trumpalaikis turtas / įsipareigojimai įsigaliojus Aprašui?	Komentaras. Kadangi buvo atsisakyta ataskaitos „Konsoliduotos turto ir kapitalo paskirstymo ataskaitos“, tai trumpalaikio turto ir įsipareigojimų paskirstymo taisyklės yra neaktualios.
12.6.	Dėl Aprašo 41.10 ir 41.11 papunkčių. 1. Komisija jokiais objektyviais argumentais ar statistiniais duomenimis nepagrindžia, kuo remiantis yra nustatomas Aprašo projekte nurodytos dalies komandiruočių, kelionių, mokymų, kvalifikacijos kėlimo, studijų bei kitų personalo vystymo, apsauginių ir darbo drabužių ir kitas su personalu susijusių sąnaudų priskyrimas reguliuojamų kainų verslo vienetams ir paslaugoms. 2. Bendrovės nuomone, išimtinė tvarka, turi būti sureguliuojamas objektyvių konsultacinių ir teisinių sąnaudų, skirtų užsienio arbitražinėms procedūroms įvykdyti, klausimas tais atvejais, kai nuomos ar koncesijos sutartis numato ginčų nagrinėjimą užsienio arbitražo teismuose.	Komentaras. Atsižvelgiant į ūkio subjektų pastabas sąnaudų ribojimo atsisakyta (Žr. 1.6 ir 4.5 pastabų vertinimą).
12.7.	Dėl 41.13 papunkčio. Bendrovės nuomone, reikėtų įvertinti ir atitinkamai papildyti Aprašo projekto 41.13. papunktį bei jį išdėstyti taip: „41.13. <i>didesnes išmokas darbuotojams, negu jos numatytos Lietuvos Respublikos darbo kodekse, išskyrus išmokas pagal tas galiojančias kolektyvines sutartis, kurios pasirašytos iki 2017 m. liepos 1 d. (naujojo Lietuvos Respublikos darbo kodekso įsigaliojimo dienos)</i> “.	Neatsižvelgta. Pagal Darbo kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo įstatymo 6 straipsnio 11 dalį kolektyvinės sutartys, kurios buvo pasirašytos iki įsigaliojant naujam Darbo kodeksui, t. y. iki 2017 m. liepos 1 d., nustoja galioti 2018 m. gruodžio 31 d. Dėl tokių kolektyvinių sutarčių turi būti deramasi iš naujo. Atsižvelgiant į tai, jog Aprašas įsigalios nuo 2019 m. sausio 1 d., tai pastaba dėl kolektyvinių sutarčių neaktuali. Taip pat žr. 9.4 ir 15.1 pastabų vertinimą.

13.	UAB „Litesko“ 2017-08-30 raštas Nr. 1.21-860	
13.1.	<p>Aprašo įgyvendinimas reikalauja daugelio kitų teisės aktų pakeitimų, tame tarpe Šilumos kainų nustatymo metodikos (toliau – Metodika), Šilumos ūkio įstatymo, LR Vyriausybės 2011-07-13 nutarimu Nr. 889 patvirtinto Šilumos kainų nustatymo metodikos principų aprašo (toliau – Principai). Be to, kaip rodo praktika, siekiant užtikrinti vieningą ūkio subjektų apskaitos atskyrimo principų įgyvendinimą bei supratimą, ataskaitose teikiamų duomenų palyginamumą bei išvengti informacijos „asimetrijos“ problemų, būtinos reguliavimo apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo praktinės rekomendacijos (toliau – Rekomendacijos) bei pavyzdiniai sąnaudų atskyrimo modeliai su formulėmis. Tačiau pagal Aprašo nuostatas pakoreguotos Rekomendacijos bei pavyzdiniai sąnaudų atskyrimo modeliai nėra parengti ir pateikti viešam svarstymui, Komisija net nenurodo, ar tokie pakeitimai išvis bus atliekami, ar ketinama apsiriboti vien tik Apraše numatytu reglamentavimu. Nesant minėtų pakeitimų, bei konkrečių sąnaudų atskyrimo pavyzdžių visapusiškas ir objektyvus Apraše siūlomų pakeitimų įvertinimas yra apsunkintas/net neįmanomas.</p>	<p>Komentaras.</p> <p>Šis Aprašo projektas yra parengtas siekiant suvienodinti esančias apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo nuostatas tarp Komisijos reguliuojamų sektorių. Aprašo projektas nekeičia Šilumos kainų nustatymo metodikoje įtvirtintų kainodaros principų, nekeičia Šilumos ūkio įstatymo nuostatų bei iš esmės nekeičia LR Vyriausybės 2011-07-13 nutarimu Nr. 889 patvirtinto Šilumos kainų nustatymo metodikos principų aprašo (toliau – Principų aprašas). Atkreiptinas dėmesys, kad pagal Principų aprašo 2 punktą jis yra taikomas tik Komisijai teisės aktų nustatyta tvarka rengiant ir tvirtinant Metodiką, kuria vadovaujasi visi Šilumos ūkio įstatyme numatyti subjektai, skaičiuojantys ir nustatantys šilumos kainų dedamąsias.</p> <p>Komisija atkreipia dėmesį, kad Metodikoje numatyti apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo reikalavimai ir priedai, susiję su minėtais reikalavimais, bus panaikinti patvirtinus šį Nutarimo projektą. Pažymėtina, kad Aprašo projekte numatyti apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo reikalavimai reikšmingai nesikeitė, tačiau ūkio subjektų patogumui bus pakoreguotos Reguliavimo apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo praktinės rekomendacijos.</p>
13.2.	<p>Apraše numatyti reikalavimai dar labiau didina ūkio subjektų administracinę naštą, apsunkina patį reguliavimo apskaitos sąnaudų atskyrimo procesą. Šių reikalavimų įgyvendinimas sąlygoja tiek didesnes laiko sąnaudas, tiek papildomas išlaidas duomenų modulių peržiūrai/pakeitimui, sudėtingėja ataskaitų auditavimo procesas, kas neišvengiamai lemia didesnes išlaidas auditavimo paslaugoms. Įvertinus Aprašo įgyvendinimo naštą ir grėsmes, Bendrovės vertinimu, Komisijos kuriama reguliavimo apskaitos tvarka yra pernelyg detali, neužtikrinanti optimalumo principo, o jos tiekiamą naudą išvis abejotina. Bandymai į reguliavimo apskaitą perkelti išimtinai su kainų nustatymu susijusias nuostatas (tam tikrų sąnaudų ribojimas/nepripažinimas), kurios turėtų būti taikomos tik bazinių</p>	<p>Komentaras.</p> <p>Žr. 1.6, 4.5 ir 13.1 pastabų vertinimą.</p> <p>2014 m. įvedus naujus reguliavimo apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo reikalavimus šilumos kainų nustatymo procesas pailgėjo ne dėl pačių reikalavimų detalumo, o dėl to, kad šilumos sektoriuje veikiantys reguliuojami ūkio subjektai vesdami reguliavimo apskaitą nesilaikė Šilumos kainų nustatymo metodikoje nustatytų apskaitos reikalavimų. Komisija, atsižvelgdama į šilumos sektoriaus įmonių pastabas, kad reguliavimo apskaitos taisyklės nėra pakankamai aiškios, detaliau išdėstė reguliavimo apskaitai taikomas nuostatas.</p>

	<p>šilumos kainos dedamųjų projektų rengimo metu, iš esmės prieštarauja priežastingumo, objektyvumo, skaidrumo reikalavimams (Aprašo 9.1, 9.3, 9.5 p.). Kaip parodė praktika, įvedus reguliavimo apskaitos reikalavimus šilumos kainų nustatymo procesai pailgėjo kelis kartus, atnaujinti pastoviųjų sąnaudų lyginamieji rodikliai neskelbiami jau keletą metų. Nors metinių reguliacinių ataskaitų detalumas ir apimtis reikšmingai išaugo, Komisijai tai nesuteikė daugiau kokybiškai naudingesnės informacijos), priešingai ūkio subjektai vis tiek priversti teikti daugybę papildomų, su sąnaudų paskirstymu susijusių duomenų visai kitu formatu, nei kad numato Aprašo priedai. Atsižvelgiant į paminėtas aplinkybes, manome, kad Aprašo reikalavimai turi būti iš esmės peržiūrėti, siūlome supaprastinti reguliacinės apskaitos atskyrimo reikalavimus, mažiausių sąnaudų principas turi ir gali būti užtikrintas per šilumos kainos dedamųjų nustatymo procesą, o reguliavimo apskaitos ataskaitos turi būti informatyvios, atspindėti faktines, o ne kažkaip pakoreguotas/apribotas ūkio subjekto sąnaudas. Priešingu atveju yra neužtikrinami minėti Aprašo 9.1, 9.3, 9.5 punktų reikalavimai, o tokių jau apribotų sąnaudų lyginamoji analizė išvis netenka prasmės ir prasilenkia su bet kokia logika.</p>	
13.3.	<p>Atsižvelgiant į tai kas nurodyta siūlome prieš tvirtinant šį teisės aktą pirmoje eilėje atlikti tokios reguliacinės apskaitos kaštų ir naudos analizę, tuo labiau kad tai nurodyta ir šio teisės akto projekto 9.8 punkte „<i>reguliavimo apskaitos sistemoje naudojamos informacijos detalumas turi būti toks, kad reguliavimo apskaitos sistemos informacijos rengimo sąnaudos nebūtų didesnės už naudą, kurią tikimasi gauti ją panaudojus</i>“ ir tokios analizės rezultatus pristatyti viešai ūkio subjektams.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Lietuvos Respublikos energetikos įstatyme 8 straipsnio 9 dalies 1 punkte numatyta Komisijos teisė ir pareiga tvirtinti reguliuojamosios veiklos apskaitos reikalavimus, o Įstatymo 8 straipsnio 9 dalies 10 punkte numatyta Komisijos teisė ir pareiga nustatyti energetikos įmonių, besiverčiančių veikla, kurios kainos yra valstybės reguliuojamos, šioje veikloje naudojamo ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) normas. Šie Komisijos nustatyti reguliavimo apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo reikalavimai leidžia įgyvendinti Šilumos ūkio įstatyme nustatytą tikslą mažiausiomis sąnaudomis užtikrinti patikimą ir kokybišką šilumos tiekimą šilumos vartotojams.</p>

		<p>Šilumos sektoriuje veikiančių ūkio subjektų patikrinimų praktika parodė, kad ūkio subjektai ir pagal iki 2014 m. galiojusią Metodiką ir Energetikos, geriamojo vandens ir nuotekų tvarkymo, paviršinių nuotekų tvarkymo įmonių informacijos teikimo taisykles, patvirtintas Komisijos 2008 m. birželio 28 d. nutarimu Nr. O3-80 „Dėl Energetikos įmonių informacijos teikimo taisyklių“, siekdamos įrodyti sąnaudų pagrįstumą ir būtinumą reguliuojamai veikai reguliavimo apskaitą vedė pakankamai detaliai, nors minėti teisės aktai numatė tik sustambintos informacijos pateikimą. Todėl galima sakyti, kad iš esmės pasikeitė tik duomenų pateikimo detalumas, nors įmonės norėdamos korektiškai vesti apskaitą, jau iki 2014 m. Metodikos įsigaliojimo vedė reguliavimo apskaitą panašiu detalumu.</p> <p>Remiantis tuo, kas išdėstyta, Komisija gaudama tokias detales ataskaitas gali tiksliau nustatyti kainas, atitinkančias Šilumos ūkio įstatyme įvardintus tikslus.</p>
13.4.	<p>Neaiškus tokio reikalavimo poreikis, Bendrovės vertinimu jis perteklinis. Komisija neatlieka reguliavimo apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo sistemos laisvos formos aprašo suderinimo, todėl nėra aišku, kodėl minėtas dokumentas turi būti teikiamas anksčiau nei pati metinė atskaitomybė. Kokius veiksmus su pateiktais duomenis ketina atlikti Komisija? Kur būtų panaudojama ši informacija neturint audituotų duomenų už 2018 metus?</p> <p>Jei Komisija planuoja tikrinti ūkio subjektų pateikto reguliavimo apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo sistemos laisvos formos aprašo atitikimą Aprašo reikalavimams, tuomet Nutarimo projekto 4 punkte turi būti aiškiai numatyta per kokį terminą Komisija turi peržiūrėti gautus duomenis ir pateikti pastabas ūkio subjektams, priešingu atveju įpareigojimas per 6 mėnesius po Aprašo įsigaliojimo dienos šilumos sektoriaus įmonės pateikia patikslintą reguliavimo apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo sistemos laisvos formos aprašą yra betikslis, sukelia papildomą administracinę naštą.</p> <p><i>Panaikinti Nutarimo projekto 4 punktą.</i></p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Siekiant užtikrinti ūkio subjektų parsirengimą teikti ataskaitas, Komisija turi teisę bet kada įsitinkinti, ar ūkio subjekto Reguliavimo apskaitos sistemos laisvos formos aprašas yra parengtas vadovaujantis Aprašo projekto nuostatomis ir teikti pastabas Reguliavimo apskaitos sistemos laisvos formos aprašui.</p>

	<p><i>arba išdėstyti 4 punktą taip:</i></p> <p><i>„Nustatyti, kad per 6 mėnesius po Aprašo įsigaliojimo dienos šilumos sektoriaus įmonės pateikia patikslintą Reguliavimo apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo sistemos laisvos formos aprašą, o Komisija ne vėliau kaip iki ataskaitinio laikotarpio pabaigos pateikia pastabas ūkio subjektams dėl laisvos formos aprašų atitikimo Aprašo reikalavimams“.</i></p>	
13.5.	<p><i>Dėl nutarimo projekto.</i> Apraše yra atsisakoma daugelio nuostatų, įtvirtintų šiuo metu galiojančioje Metodikoje (pvz., balanso straipsnių skirstymo, sandorių tarp verslo atskleidimo, tam tikrų priedų pildymo ir kt.), o tai, tikėtina, reiškia, kad reikalavimas buvo perteklinis, sunkiai įgyvendinamas arba netinkamai reglamentuotas. Tačiau niekaip nesprendžiamas tokių reikalavimų būvimas pildant 2017 metų RAS ataskaitas.</p> <p><i>Siūlome Nutarimo projekte numatyti, kad tam tikri pertekliniai Metodikos reikalavimai nebūtų taikomi 2017 metų duomenims (pvz., reikalavimas paskirstyti balanso straipsnius, sandorių tarp verslo vienetų atskleidimas, tam tikrų priedų pildymas ir kt.)</i></p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Kaip numatyta Aprašo projekto nutarimo 2.2 papunktyje, iki Nutarimo projekto įsigaliojimo yra taikomi Šilumos kainų nustatymo metodikos reikalavimai ir Reguluojamosios veiklos ataskaitos už 2018 metus turi būti teikiamas pagal Metodikoje įtvirtintas reguliavimo apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo nuostatas ir Metodikoje numatytus priedus.</p>
13.6.	<p><i>Dėl Aprašo 2 punkto.</i> Nurodomas Aprašo tikslas – mažiausiomis sąnaudomis užtikrinti patikimą ir kokybišką šilumos ir karšto vandens tiekimą vartotojams neturi nieko bendro su Aprašo tikraja paskirtimi ir jame reglamentuojamais dalykais. Šilumos ūkio įstatyme yra numatyta ir daugiau tikslų, tačiau apraše nepagrįstai akcentuojamas tik mažiausių sąnaudų principas. Be to, toks apibrėžimas neatitinka kitų energetikos sektorių (gamtinių dujų, elektros energetikos, geriamojo vandens ir nuotekų tvarkymo bei paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų įmonių) Aprašuose numatytus tikslus, taip nepagrįstai diskriminuojant būtent šilumos sektoriaus ūkio subjektus. Atsižvelgiant į tai, kad vienas iš pagrindinių atliekamų pakeitimų tikslų yra suvienodinti apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo principus visuose Komisijos reguliuojamuose sektoriuose, siūlome numatyti analogiškus Aprašo tikslus kaip ir kitose sektoriuose.</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Pirmajame Aprašo projekte numatytos 2 punkto redakcijos buvo atsisakyta.</p>

	<p><i>Aprašo 2 punktą išdėstyti taip:</i></p> <p><i>„Aprašo tikslas – sudaryti prielaidas įgyvendinti Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatyme (toliau – Įstatymas) nustatytus tikslus, taip pat padidinti Lietuvos šilumos tiekimo sektoriaus investicinės aplinkos stabilumą ir kainodaros skaidrumą“.</i></p>	
13.7.	<p>Dėl aprašo 3 punkto. Nors Apraše ir nurodoma, kad jis parengtas vadovaujantis Principais, tačiau taip nėra. Pvz.: Aprašo 8 punkte nurodomos sąvokos neatitinka Reglamentuotas principuose. Principuose naudojami terminai „nešikliai“, „nepaskirstytinos sąnaudos“; Apraše – „kriterijus“, „nepaskirstomos sąnaudos“ atitinkamai.</p> <p>Nėra aišku ar sąvokos „nepaskirstytinos sąnaudos“ ir „nepaskirstomos sąnaudos“ yra tapačios, nes Apraše ir Principuose pateikiamas jų apibrėžimas skiriasi. Nors Aprašo tekste sąvoka „nepaskirstytinos sąnaudos“ niekur nenaudojama, Aprašo 1 priedo eilutėje (3) nurodoma „nepaskirstytinos sąnaudos“.</p> <p>Principuose yra numatytas baigtinis nepaskirstytinų sąnaudų sąrašas (15.1 punktas), kai tuo tarpu Aprašo 41 punkte jis nepagrįstai išplečiamas, įtraukiant Principuose nenumatytas nepaskirstytinų sąnaudų grupes.</p> <p>Pažymėtina, kad Komisijos priimami teisės aktai negali prieštarauti įstatymuose ar Vyriausybės nutarimuose įtvirtintų nuostatų ar jas kaip nors išplėsti.</p> <p><i>Dėl teisinio aiškumo ir siekiant išvengti skirtingų interpretacijų, įgyvendinant teisės aktuose nustatytus reikalavimus, siūlome Apraše nenaudoti naujų sąvokų, kurios savo esme yra tapačios kaip ir Principuose, arba sąvokos nurodytos Principuose ir Apraše apibrėžiamos skirtingai. Apraše pakaktų tik nurodyti, kad kitos sąvokos yra nustatytos aukštesnės galios teisės aktuose (Šilumos ūkio įstatyme, principuose ir kt.)</i></p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Taip pat pagal Principų aprašo 15.5 papunktį Komisija turi teisę nustatyti kitas sąnaudų, nepripažįstamų būtinosiomis, grupes ir papildomus sąnaudų priskyrimo reguliuojamų kainų paslaugų (produktų) sąnaudoms apribojimus. Atkreiptinas dėmesys, kad Principų apraše neužsimenama apie tokias sąnaudas, kurios gali būti paskirstomos tarp verslo vienetų ir paskirstymo metu identifikuojamos kaip nebūtiniosios. Todėl, Komisijos manymu, šiuo Aprašo projektu nėra nusižengiama Principų apraše įtvirtintoms nuostatom.</p> <p>Taip pat atkreiptinas dėmesys, kad pagal Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo 8 straipsnio 1 dalį ir 9 straipsnio 1 dalį valstybės institucijos naujus terminus turi suderinti su Valstybine lietuvių kalbos komisija. Atkreiptinas dėmesys, kad Bendrovės minimi Principų apraše pateikti terminai „nepaskirstytinos sąnaudos“, „nešikliai“ nebuvo derinti su Valstybine lietuvių kalbos komisija, šios sąvokos yra tapačios „nepaskirstomosios sąnaudos“ ir „kriterijus“ sąvokoms, tačiau pakoreguotos atitinkamai, kad atitiktų norminės kalbos taisykles. Komisija dar kartą pabrėžia, kad sąvokos yra tapačios ir savo esme nesiskiria.</p> <p>Patikslintas Aprašo projekto 1 priedas.</p>
13.8.	<p>Dėl Aprašo 5.5 papunkčio. Bendrovės vertinimu nuostata, kad nepaskirstomos sąnaudos gali būti priskiriamos nereguliuojamos</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p>

<p>veiklos sąnaudoms prieštarauja Aprašo 9.1, 9.3 punktų reikalavimams, t.y. su šilumos tiekimo veikla susijusių sąnaudų, kurios galimai viršija nustatytas ribas, perkėlimas nereguliuojamai veiklai pažeidžia priešastingumo bei objektyvumo principus.</p> <p>Be to, toks apibrėžimas neatitinka Aprašo 1 priedo eilutėje (3) pateikiama pildymo instrukcija. Pagal Aprašo 1 priedą „nepaskirstytinos sąnaudos“ negali būti priskirtos nei reguliuojamiems, nei nereguliuojamiems verslo vienetams. Analogiška nuostata įtvirtinta ir Aprašo 7–12 prieduose: „Šioje ataskaitoje nenurodomos nepaskirstomos sąnaudos, nurodytos Šilumos sektoriaus įmonių apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo reikalavimų aprašo 41 punkte“.</p> <p>Šiuo atveju nėra aišku kaip apskritai gali būti įgyvendinti objektyvumo ir priešastingumo reikalavimai, kai dalis sąnaudų išvis negali būti priskirta jokiai verslo vienetui ir turi būti nurodoma stulpelyje nepaskirstoma?</p> <p>Tuo pačiu atkreipiame dėmesį, kad Aprašo priede 13 nurodoma: „<i>Po atlikto sąnaudų paskirstymo paaiškėjus, kad tam tikros sąnaudos priskirtos reguliuojamai veiklai viršija Šilumos sektoriaus įmonių apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo reikalavimų aprašo 41.6 ir 41.10-41.11 papunkčiuose nurodytas procentines dalis, paskirstytinų sąnaudų perviršį Ūkio subjektas turi atvaizduoti nepaskirstoma stulpelyje. Šiame stulpelyje taip pat nurodomos ir visos kitos nepaskirstomos sąnaudos pagal Šilumos įmonių apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo 41 punktą</i>“. Iš šio komentaro suprantame, kad Aprašo 41.6, 41.10–41.11 punktuose nurodytos sąnaudos 7-12 prieduose gali būti paskirstytos, o dėl jų atitikimo Aprašo reikalavimams sprendžiama tik pildant Aprašo 13 priedą? Tokiu atveju, Aprašo 7–12 priedų komentarai turi būti tikslinamas.</p> <p>Aprašas turi būti tikslinamas, eliminuojant prieštarigus reikalavimus ir užtikrinant Apraše numatytų principų laikymąsi.</p> <p><i>Aprašo 7-12 priedų komentarą išdėstyti taip:</i></p>	<p>Pakoreguota Aprašo projekto 3.3 punktyje numatyta sąvoka ir išdėstyta taip:</p> <p>„Nepaskirstomosios sąnaudos – sąnaudos, kurias patiria Ūkio subjektas ataskaitiniu laikotarpiu, tačiau kurios nebūtinai nei galutinėms paslaugoms (produktams) teikti (reguliuojamų kainų paslaugų (produktų) vertei kurti), nei verslui palaikyti (užtikrinti reguliuojamos veiklos nepertraukiamumą, saugumą, stabilumą). Šias sąnaudas Ūkio subjektas patiria savo investicijų gražos sąskaita reguliuojamoje veikloje arba apskaito kaip nereguliuojamos veiklos sąnaudas.“</p> <p>Šilumos, geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo, elektros ir gamtinių dujų sektoriuose apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo taisyklių suvienodinimo tikslais buvo atsisakyta skirstyti verslo vienetams ir paslaugoms nebūtinosiomis pripažįstamas sąnaudas, jas iš karto priskiriant nepaskirstomų sąnaudų kategorijai. Komisija, derindama šilumos kainas, atsižvelgia į būtiną šilumos tiekimo veiklos rezultatą ir į paskirstomas (būtinąsias) šilumos tiekimo veiklos ir karšto vandens tiekimo paslaugos sąnaudas. Kad dalis sąnaudų yra nepaskirstoma verslo vienetams ir paslaugoms, jau buvo nustatyta Metodikos 39.1 papunktyje ir Bendrovė šių sąnaudų neskirstydavo verslo vienetams ir paslaugoms.</p> <p>Atsižvelgiant į Bendrovės pastabą patikslinti Aprašo projekto 7–12 priedų komentarai.</p> <p>Žr. 13.7 pastabos vertinimą.</p>
---	---

	<p>„Šioje ataskaitoje nenurodomos nepaskirstomos sąnaudos, nurodytos Šilumos sektoriaus įmonių apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo reikalavimų aprašo 41 punkte, išskyrus 41.6, 41.10-41.11 punktus“.</p>	
13.9.	<p>Dėl Aprašo 5.7 punktas. Metodikoje turi būti aiškiai apibrėžta kas laikytina būtinomis reguliuojamos veiklos verslo vieneto sąnaudomis, jų nustatymo principas. Aprašo 5.7 punkte pateikiamas apibrėžimas yra abstraktus, neapibrėžtumas automatiškai sukelia rizikas ir prielaidas ūkio subjektams bei Komisijai skirtingai interpretuoti ir vertinti minėtą punktą bei užprogramuoja nevienodą Metodikos nuostatų taikymą, apsunkina metinių reguliacinių ataskaitų auditavimo procesą.</p> <p>Pažymėtina, kad Aprašo 5.7 punkte yra išplečiama būtinųjų sąnaudų sąvoka, numatant dar ir ekonominės naudos gavimą, kas prieštarauja tiek Šilumos ūkio įstatymo, tiek, Principų, tiek Metodikos reikalavimams. Taip pat neaišku, kas yra turima omeny „valstybės normuojama“. Pažymėtina, kad Metodikos 5 punkte numatyta: „<i>Būtiniosios sąnaudos – pagal Metodiką nustatytos šilumos bazinių kainų (kainų dedamųjų) galiojimo laikotarpio atitinkamo verslo vieneto sąnaudos, būtinos saugiam ir patikimam paslaugos (produkto) teikimui mažiausiomis sąnaudomis</i>“.</p> <p>Taigi yra visiškai neaišku kas laikytina būtinosiomis sąnaudomis reguliacinių ataskaitų pildymo kontekste – ar tai sąnaudos ir jų lygis įskaičiuotas į atitinkamo verslo vieneto kainą, tuomet kam išvis reikalingas sąnaudų paskirstymo procesas, jei būtiniosios sąnaudos turi būti lygios įskaičiuotoms į šilumos/karšto vandens kainas?</p> <p><i>Aprašo 5.7 punktą išdėstyti taip:</i></p> <p>„<i>Paskirstomos sąnaudos – Ūkio subjekto faktiškai patirtos sąnaudos, nepatenkančios į nepaskirstomų sąnaudų grupę. Šios būtinos (valstybės normuojamos) sąnaudos paskirstomos reguliuojamos veiklos verslo vienetams ir paslaugoms (produktams) šiame Apraše nustatyta tvarka</i>“.</p>	Atsižvelgta.

13.10.	<p>Dėl Aprašo 5.11 punkto. Siūlomas sąnaudų paskirstymo apibrėžimas neatitinka taikomą kitose energetikos sektoriuose (<i>gamtinių dujų, elektros energetikos, geriamojo vandens ir nuotekų tvarkymo bei paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų įmonių</i>). Pažymėtina, kad toks sąnaudų paskirstymas, koks numatytas Apraše, kai dirbtinai ribojamos faktinės sąnaudos, niekaip negali būti siejamas su konkrečios paslaugos savikaina. Savikaina turi apimti visas ūkio subjekto patirtas sąnaudas.</p> <p>Atsižvelgiant į tai, kad vienas iš pagrindinių atliekamų pakeitimų tikslų yra suvienodinti apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo principus visuose Komisijos reguliuojamuose sektoriuose, siūlome numatyti analogišką sąnaudų paskirstymo apibrėžimą kaip ir kitose sektoriuose.</p> <p><i>Aprašo 5.11 punktą išdėstyti taip:</i></p> <p>„Sąnaudų paskirstymas – šilumos tiekimo įmonės sąnaudų priskyrimas nustatytiems verslo vienetams ir paslaugoms“.</p>	Atsižvelgta.
13.11.	<p>Dėl Aprašo 9.8 punktas. Nėra aiškus praktinis šio reikalavimo taikymas. Ar tai reiškia, kad ūkio subjektas, matydamas, kad tam tikro Aprašo reikalavimo įgyvendinimas nėra optimalus, gali atsisakyti jį vykdyti?</p> <p>Komisijai patvirtinus šį Aprašą jis tampa privalomai vykdomu teisės aktu ir ūkio subjektas neturi teisės vertinti ar teisės aktu nustatytos informacijos ruošimo sąnaudos viršija/neviršija galimą naudą ūkio subjektui. Toks kriterijus turi būti taikomas Komisijai, kuri turi vertinti ar gauta nauda naudojant šią informaciją yra didesnė nei ūkio subjektų patiriamos sąnaudos ruošti Komisijos nustatytus reikalavimus atitinkančiai informacijai. Būtent Komisija ir turėtų atlikti tokią kaštų ir naudos analizę prieš tvirtindama šį aprašą. Kitu atveju nėra aišku kokių būdu ūkio subjektas gali ir turi vertinti naudą tos informacijos, kurią privalomai teikia reguliavimo institucijai, būtent kurioms funkcijoms atlikti ir ruošiamą Apraše nurodyta informacija.</p>	Komentaras. Aprašo projekto 9.8 punkto buvo atsisakyta (žr. 4.1 pastabos vertinimą).

	<p>Atsižvelgiant į tai kas nurodyta, Bendrovės vertinimu šis įpareigojimas negali būti taikoms ūkio subjektui, todėl optimalumo principas turi būti iškeltas iš 9 punkto, nustatant pareigą būtent reguliavimo institucijai (Komisijai) pačiai įvertinti ar jos reikalaujamos formos ir turinio informacija sukurs didesnę naudą nei su informacijos ruošimu susijusios sąnaudos.</p> <p><i>Perkelti į naują Aprašo punktą:</i></p> <p>„Komisija, nustatydamą apskaitos atskyrimo reikalavimus, privalo vadovautis optimalumo principu. Optimalumo principas – reguliavimo apskaitos sistemoje naudojamos informacijos detalumas turi būti toks, kad reguliavimo apskaitos sistemos informacijos rengimo sąnaudos nebūtų didesnės už naudą, kurią tikimasi gauti ją panaudojus“.</p>	
13.12.	<p>Dėl Aprašo 11 punkto. Pernelyg abstraktus apibrėžimas, ūkio subjektas reguliavimo apskaitos sistemoje pateikia tik tokią informaciją, kuri aiškiai apibrėžta Apraše, kuri reikalinga Aprašo priedų užpildymui. Ūkio subjektas negali žinoti, jei tai nėra reglamentuota, kokia konkrečiai informacija Komisijai leistų visiškai įsitikinti Aprašo tinkamu įgyvendinimu. Tokia formuluotė neužtikrina ūkio subjektų teisių apsaugos, Komisija bet kada, jei tik jai kažkas neaišku ar trūksta kažkokių duomenų, nors jų pateikimas nėra reglamentuotas Apraše, gali konstatuoti, kad nesilaikoma Aprašo reikalavimų, nes neatitinka abstrakčių, 9 punkte nurodytų principų nepaisant to, kad įgyvendinti visi Aprašo reikalavimai suformuluoti atskiruose Aprašo punktuose.</p> <p><i>Aprašo 11 punktą išdėstyti taip:</i></p> <p>„Ūkio subjektas privalo užtikrinti, kad Reguliavimo apskaitos sistema atitiktų šio Aprašo reikalavimus“.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Ūkio subjektas formuodamas Reguliavimo apskaitos sistemą privalės laikytis visų Aprašo projekte numatytų taisyklių ir principų, privalės pateikti informaciją pagal Aprašo IV skyriaus reikalavimus. Todėl sakinio „Ūkio subjektas privalo suformuoti tokią Reguliavimo apskaitos sistemą, kuri leistų pateikti Aprašo IV skyriuje nurodytą informaciją bei visiškai įsitikinti apskaitos atskyrimo bei sąnaudų paskirstymo taisyklių įgyvendinimu ir Aprašo 7 punkte nurodytų principų įgyvendinimu“ išbraukimas nekeičia esmės. Šis sakinytis patikslina pirmąjį sakinį.</p>
13.13.	<p>Dėl Aprašo 13 punkto. Prašome patikslinti ką reiškia reikalavimas „ypač Aprašo 9.1 papunktyje nurodyto priešastingumo principo“, ar tai reiškia, kad ATL prekybos veiklos pajamos, sąnaudos gali būti priskiriamos ir kitiems verslo vienetams, nei nurodytas 12.6 punkte?</p>	<p>Atsižvelgta.</p> <p>Patikslintas Aprašo projekto 11 punktas, buvęs 13 punktas, ir išdėstyta taip:</p>

<p>Priežastingumo principas reikalauja, kad pajamos, sąnaudos būtų tiksliai susietos su konkrečiu verslo vienetu ar paslauga, kurios nulėmė jų atsiradimą. Apyvartinių taršos leidimų atveju ūkio subjektas gauna ATL pajamas/patiria ATL įsigijimo/administravimo sąnaudas ir jos, vadovaujantis Aprašo 13 punktu, privalo būti priskiriamos prekybos apyvartiniais taršos leidimais ir su ja susijusios veiklos verslo vienetui. Priežastingumo principo kaip ir negalima būtų pritaikyti.</p> <p>Be to Aprašo 13 punktui prieštarauja Aprašo 42 punkto nuostatos, kur jau nurodoma, kad „<i>Ūkio subjekto apyvartinių taršos leidimų, skirtų šilumos gamybai, įsigijimo sąnaudos priskiriamos reguliuojamų kainų paslaugų (produktų) sąnaudoms (šilumos gamybos sąnaudoms)</i>“.</p> <p>Aprašas turi būti tikslinamas, eliminuojant prieštarigus reikalavimus ir užtikrinant Apraše numatytų principų laikymąsi.</p> <p><i>Aprašo 13 punktą išdėstyti taip:</i></p> <p><i>„Ūkio subjektas, vykdamas prekybos apyvartiniais taršos leidimais veiklą, su šia veikla susijusias pajamas ir sąnaudas laikydamasis Aprašo 9 punkte nurodytų principų, ypač Aprašo 9.1 papunktyje nurodyto priežastingumo principo, turi nurodyti prekybos apyvartiniais taršos leidimais ir su ja susijusios veiklos verslo vienetą (Aprašo 12.6 papunktis)“.</i></p>	<p><i>„13. Ūkio subjektas, vykdamas prekybos apyvartiniais taršos leidimais veiklą, su šia veikla susijusias pajamas ir sąnaudas laikydamasis Aprašo 7 punkte nurodytų principų, ypač Aprašo 9.1 papunktyje nurodyto priežastingumo principo, turi nurodyti prekybos apyvartiniais taršos leidimais ir su ja susijusios veiklos verslo vienetą (Aprašo 10.7 papunktis);“</i></p>
<p>13.14. Dėl Aprašo 14 punkto. Prašome pateikti praktinį pavyzdį Aprašo 14 punkte numatytų reikalavimų įgyvendinimui, kad matytųsi visi paskirstymo etapai ir paskirstymo principai tarp atskirų verslo vienetų. Apraše turi būti aiškiai numatytas Šilumos supirkimo iš nepriklausomų šilumos gamintojų tvarkos ir sąlygų aprašo punktas(ai), kurių pagrindu turi būti atliekamas paskirstymas.</p> <p>Pvz. šiuo metu nėra aišku kokiais principais vadovaujantis dalis šilumos gamybos šaltinių turi būti priskiriami piko ir rezerviniams pajėgumams. Bendrovė šiuo klausimu teikė pastabas Šilumos supirkimo iš nepriklausomų šilumos gamintojų tvarkos ir sąlygų</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Atkreipiame dėmesį, kad atsižvelgiant į pasikeitusius apkaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo reikalavimus, bus koreguojamos Reguliavimo apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo praktinės rekomendacijos, kuriose ir bus pateikiami pavyzdžiai, kaip tarp šilumos (produkto) gamybos paslaugos ir šilumos poreikio piko pajėgumų ir rezervinės galios užtikrinimo paslaugos turėtų būti paskirstomi šilumos šaltiniai.</p> <p>Taip pat atkreipiame dėmesį, kad Aprašo projekto 12 punktas, buvęs 14 punktas, išėstytas nauja redakcija (žr. 5.2 pastabos vertinimą).</p>

	<p>aprašo pakeitimo projektui be kita ko abejodama ar yra iš vis racionalus sprendimas ūkio subjektui išskirti piko ir rezervo pajėgumus, nes jų panaudojimas gali kisti priklausomai nuo situacijos rinkoje.</p> <p>Taip pat atkreiptinas dėmesys, kad Apraše nurodoma, jog šilumos kogeneracinėse jėgainėse gamybos paslaugos sąnaudos ir ilgalaikis turtas turi būti priskirtini vadovaujantis Šilumos supirkimo iš nepriklausomų šilumos gamintojų tvarkos ir sąlygų aprašo reikalavimais, kuriuose apie kogeneracinių jėgainių turtą ir sąnaudas iš vis nieko nepasisakoma, tai reglamentuota visai kitame teisės akte.</p>	
13.15.	<p><i>Dėl Aprašo 15 punkto.</i> Apraše pateikiama nuoroda į Kogeneracinių jėgainių šilumos ir elektros energijos sąnaudų atskyrimo metodiką (toliau – Kogeneracijos metodika), tačiau šis teisės aktas iki šiol nėra peržiūrėtas, jame numatytos sąnaudų grupės su atitinkamais normatyvais neatitinka nei Metodikos, nei Aprašo reikalavimų.</p> <p>Taip pat nėra aišku kaip turėtų būti paskirstomas su kogeneracija susijęs turtas/sąnaudos, priėmus Metodikos ir Šilumos supirkimo iš nepriklausomų šilumos gamintojų tvarkos ir sąlygų aprašo pakeitimus, susijusius su šilumos gamybos verslo vieneto sąnaudų apskaita. Atitinkamai prašome pateikti praktinius tokio paskirstymo pavyzdžius.</p> <p>Skaitant pažodžiui Aprašo 15 punkto nuostatas, reiktų suprasti, kad kiekvienais metais tos pačios kogeneracinio turto pozicijos paskirstymas turi būti atliekamas iš naujo, vadovaujantis Kogeneracijos metodikoje numatytais normatyvais, tačiau Komisija skaičiuodama šilumos kainas dedamąsias kogeneraciniam turtui taiko investicijų derinimo metu patvirtintą proporciją, kuri nebūtinai turi sutapti su apskaičiuota pagal Kogeneracijos metodikos normatyvus. Todėl prašome Komisijos papildomai Apraše reglamentuoti kogeneracinio turto paskirstymo principus reguliacinių ataskaitų pildymo tikslais, paskirstymas turi būti atliekamas vadovaujantis šilumos kainos dedamosiose užfiksuota proporcija ar apskaičiuojama</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Kogeneracinių jėgainių turto ir sąnaudų paskirstymą reglamentuoja Kogeneracijos metodika. Ši pastaba bus vertinama, kai bus keičiama Kogeneracijos metodika.</p>

	kasmet pagal Kogeneracinių jėgainių šilumos ir elektros energijos sąnaudų atskyrimo metodikos normatyvus?	
13.16.	<p>Dėl Aprašo 25.4 punktas. Aprašo 25.4 punkto nuostatos neužtikrina priešastingumo bei objektyvumo principų. Priešastingumo principas (Aprašo 9.1 punktas) nenumato jokių išimčių, yra tiesiogiai nurodoma, kad kiekviena turto pozicija turi būti susieta su konkrečiu verslo vienetu, kuris nulėmė ilgalaikio turto įsigijimą, nepaisant jo finansavimo šaltinių ar suderinimo/nesuderinimo fakto.</p> <p>Pvz.: Bendrovės filialų savivaldybės dažnai atsisako derinti investicijas į apskaitos prietaisus, atitinkamai jų nederina ir Komisija, nes nėra savivaldybės pritarimo, nors šios investicijos įgyvendinimas numatytas įstatymų lygmeniu ir šis turtas būtinas šilumos tiekimo veiklai. Tai pagal siūlomą Aprašo 25.4 punkto apibrėžimą gautųsi, kad tokio turto nusidėvėjimas net negali būti priskirtas šilumos tiekimo veiklai, ji vėlesniuose etapuose identifikuojant kaip nebūtinašias sąnaudas. Bendrovės vertinimu toks reglamentavimas akivaizdžiai klaidingas ir turi būti tikslinamas.</p> <p>Siekiant įgyvendinti priešastingumo principą visos be išimties sąnaudos/pajamos/turtas turi būti paskirstytos pagal konkrečius verslo vienetus (t.y. negali būti draudžiama priskirti konkrečiam verslo vienetui) ir tik kainų nustatymo tikslais, galutiniuose reguliacinės apskaitos atskyrimo etapuose turi būti identifikuojamos kaip nebūtinosios, o ne nepaskirstomos sąnaudos.</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Aprašo projektas papildytas 24.5 papunkčiu, pagal kurį reguliuojamų kainų verslo vienetams ir paslaugoms (produktams) leidžiama priskirti tam tikrą ilgalaikį turtą, tačiau jo vertę draudžiama įtraukti į reguliuojamo turto vertę.</p> <p>Aprašo projektas papildomas 24.5 papunkčiu, kuris išdėstomas taip:</p> <p><i>„24.5. Ūkio subjektams, vykdant ilgalaikio turto paskirstymą paslaugoms (produktams) ir verslo vienetams, reguliuojamų kainų verslo vienetams ir paslaugoms (produktams) leidžiama priskirti, bet į reguliuojamų kainų verslo vienetų ir paslaugų (produktų) reguliuojamo turto vertę draudžiama įtraukti:</i></p> <p><i>24.5.1. ilgalaikio turto (ar jo dalies), sukurto įvykdžius investicinius projektus, teisės aktų nustatyta tvarka nesuderintus su atitinkamos savivaldybės taryba ir (arba) Komisija, vertę;</i></p> <p><i>24.5.2. nebaigtos statybos vertę, nenaudojamų, likviduotų, nurašytų, laikinai nenaudojamų (užkonservuotų), esančių atsargose ilgalaikio turto vienetų vertę bei išnuomoto, išskyrus Aprašo 22 punkte nurodytą atvejį, kai ne mažiau kaip pusė nuomos pajamų priskiriama reguliuojamai veiklai, ar panaudos teisėmis perduoto turto vertę;</i></p> <p><i>24.5.3. ilgalaikio turto vertės pokytį, susijusį su ilgalaikio turto perkainojimu;</i></p> <p><i>24.5.4. ilgalaikio turto vienetų ar jų vertės dalį, sukurtą vartotojų ir nepriklausomų šilumos gamintojų lėšomis, prijungiant juos prie tinklų;</i></p> <p><i>24.5.5. ilgalaikio turto vienetų vertės dalį, sukurtą už Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšas, taip pat sukurtą už dotacijų, subsidijų, apyvartinių taršos leidimų teigiamo prekybos rezultato lėšas ir joms prilygintas lėšas;</i></p> <p><i>24.5.6. nebenaudojamo ilgalaikio turto vieneto ar jo dalies likutinę vertę po įgyvendintų investicijų, skirtų to ilgalaikio turto</i></p>

		<i>vieneto ar jo dalies atstatymui (rekonstrukcijai) ar modernizavimui, išskyrus atvejus, kai Komisija priima atskirą sprendimą dėl tokio ilgalaikio turto likutinės vertės pripažinimo ekonomiškai pagrįsta investicijų derinimo metu.“</i>
13.17.	<p>Dėl Aprašo 25.4.13 punkto. Apraše turi būti aiškiai reglamentuota ir konkrečiai nurodyta koks turtas negali būti priskiriamas reguliuojamai veiklai. Neapibrėžtumas automatiškai sukelia rizikas ir prielaidas ūkio subjektams bei Komisijai skirtingai interpretuoti ir vertinti minėtą punktą bei užprogramuoja nevienodą Aprašo nuostatų taikymą, apsunkina metinių reguliacinių ataskaitų auditavimo procesą.</p> <p>Be to, Bendrovės vertinimu šis reikalavimas perteklinis ir galimai yra susijęs su praeityje priimtų sprendimų koregavimu, kas yra neleistina. Vien Aprašo 25.4.6 punkto reikalavimas draudžiantis vertinti ilgalaikio turto, sukurto įvykdžius investicinius projektus, ar jo dalies teisės aktų nustatyta tvarka nesuderintus su atitinkamos savivaldybės taryba ir (arba) Komisija, vertę, užtikrina, kad Aprašo 25.4.13 punkte nurodytas turtas nebūtų pripažįstamas būtinu reguliuojamai veiklai. O jei toks turtas, nesant aiškaus reglamentavimo, anksčiau ir buvo suderintas, tai ši aplinkybė niekaip negali būti koreguojama, nes teisės aktai negalioja atgal. Tai gi ši nuostata yra ne Aprašo objektas, o investicijų derinimo tvarkos klausimas ir turi būti naikinamas.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Žr. 5.6 punkto vertinimą.</p>
13.18.	<p>Dėl Aprašo 29 punktas. Apyvartinių taršos leidimų įsigijimo sąnaudos nurodomos tiek prie kintamųjų, tiek prie pastoviųjų sąnaudų (28.6. papunktis).</p> <p><i>Aprašo 29 punktą išdėstyti taip:</i></p> <p><i>„Sąnaudos, kurių apimtis per ataskaitinį laikotarpį priklauso nuo suteiktų (parduotų) paslaugų (produktų) kiekio per tą laikotarpį, laikomos kintamomis sąnaudomis (šios Aprašo 28.1–28.6 papunkčiuose nurodytos sąnaudų grupės). Sąnaudos, kurių apimtis per ataskaitinį laikotarpį nepriklauso nuo suteiktų (parduotų) paslaugų (produktų) kiekio per tą laikotarpį, laikomos pastoviomis sąnaudomis (šios Aprašo 28.7–28.15 papunkčiuose nurodytos sąnaudų grupės)“.</i></p>	<p>Atsižvelgta.</p>

13.19.	<p>Dėl Aprašo 30.1, 30.3 punktų. Nepagrįstai, niekaip nemotyvuojant keičiama esminė nuostata, reglamentuojanti reguliacinio nusidėvėjimo apskaičiavimo tvarką – Aprašo 30.3 punktas numato, kad ilgalaikio turto vieneto nusidėvėjimas turi būti pradedamas skaičiuoti nuo kito mėnesio 1 dienos nuo naudojimo pradžios, kai tuo tarpu paskutiniaisiais Metodikos pakeitimais (29 punktas) buvo numatyta, kad ilgalaikio turto vieneto nusidėvėjimas pradedamas skaičiuoti nuo šilumos kainos (kainos dedamųjų), į kurią įskaičiuotos to turto vieneto nusidėvėjimo sąnaudos, taikymo pradžios. Siekiant užtikrinti reguliacinio turto vertės bei nusidėvėjimo sąnaudų skaičiavimų nuoseklumą, bei užtikrinti atliktų investicijų atsipirkimą per kainą, siūlome palikti šiuo metu Metodikoje numatytą reglamentavimą.</p> <p>Taip pat prašome paaiškinti koku pagrindu buvo pakeisti nusidėvėjimo normatyvai (Aprašo 5 priedas), jei iki šiol jie buvo laikomi ekonomiškai pagrįstais? Ir kaip tuomet turi būti atliekamas reguliacinio nusidėvėjimo apskaičiavimas, jei daugeliui turto pozicijų didžiąją dalį jų tarnavimo laiko buvo taikytas ankstesnis, Metodikoje numatytas nusidėvėjimo normatyvas, t.y. šilumos kainoje įskaičiuotoms turto pozicijoms yra pritaikytas kitas nusidėvėjimo normatyvas, nei dabar Apraše reikalaujama taikyti apskaičiuojant faktines nusidėvėjimo sąnaudas?</p> <p><i>Aprašo 30.3 punktą išdėstyti taip:</i></p> <p><i>„ilgalaikio turto vieneto nusidėvėjimas pradedamas skaičiuoti nuo šilumos kainos (kainos dedamųjų), į kurią įskaičiuotos to turto vieneto nusidėvėjimo sąnaudos, taikymo pradžios“.</i></p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Parengti Metodikos pakeitimo projektai, kuriuose numatytas mechanizmas, leidžiantis iki įskaičiavimo į šilumos kainą (kainos dedamąsias) patirtas, bet nesusigrąžintas nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudas įvertinti šilumos bazinės kainos (kainos dedamųjų) nustatymo ar perskaičiavimo metu.</p> <p>Ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) normatyvai buvo pakeisti suvienodinimo tikslais tarp sektorių, siekiant, kad keliose Komisijos reguliuojamose veiklose naudojamam turtui būtų taikytas vienodas ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) laikotarpis. Komisija gaudavo ūkio subjektų paklausimų, prašant nurodyti, kokį ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) normatyvą reikia taikyti, jei tam pačiam turtui skirtingose Komisijos reguliuojamose veiklose naudojamas skirtingas ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) laikotarpis.</p> <p>Pakeistas laikotarpis turi būti pradėtas taikyti nuo Aprašo įsigaliojimo pradžios, tai likusi turto nenudevėta vertė turi būti nudėvima per likusį pailgintą ilgalaikio turto tarnavimo laikotarpį.</p> <p>Žr. 1.4–1.5, 7.9 ir 8.13 pastabų vertinimą.</p>
13.20.	<p>Dėl Aprašo 30.4 punkto. Ar tai reiškia, kad ūkio subjektas nebeturi nusidėvėjimo normatyvų derinti su Komisija? Tuomet kada ir kaip Komisija spręs dėl nusidėvėjimo normatyvų ekonominio pagrįstumo?</p>	<p>Komentaras.</p> <p>Ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) laikotarpių kitam turtui, kuriam Komisija nėra numačiusi ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) laikotarpio, derinti nereikės, tačiau Komisija turi teisę įmonių pareikalauti pagrįsti įmonės pasirinktą ilgalaikio turto</p>

		nusidėvėjimo (amortizacijos) laikotarpį ir įmonė privalės paaiškinti, pagal kokius principus jis buvo pasirinktas. Žr. 4.2 pastabos vertinimą.
13.21.	Dėl Aprašo 32.4 punkto. Atsižvelgiant į pastabų 6 punktą, tikslinti apibrėžimą. <i>Aprašo 32.4 punktą išdėstyti taip:</i> <i>„nepaskirstomų sąnaudų kategorijai priskiriamos sąnaudos, nepriskirtinos nei vienai iš Aprašo 32.1–32.3 papunkčiuose paminėtų kategorijų ir nurodytos Aprašo 41 punkte“.</i>	Atsižvelgta.
13.22.	Aprašo 34 punktas. Netiesioginės sąnaudos nėra skirstomos į susijusias ir nesusijusias su būtinų funkcijų atlikimu. Be to Apraše nėra sąvokos „būtiniosios funkcijos“. <i>Aprašo 34 punktą išdėstyti taip:</i> <i>„Netiesioginių sąnaudų kategorijai priskirtas sąnaudas Ūkio subjektas, užtikrindamas Aprašo 9 punkte išvardytų principų įgyvendinimą, gali paskirstyti verslo vienetams ir paslaugoms (produktams) iš karto, naudodamas sąnaudų paskirstymo kriterijus, objektyviausiai atspindinčius priežastinį sąnaudų formavimosi ryšį, arba per tarpinius sąnaudų centrus toms paslaugoms (produktams), jų grupėms, verslo vienetams, kurios netiesiogiai bendrai lėmė tų sąnaudų atsiradimą (susiformavimą). Visas netiesiogines sąnaudas, susijusias su būtinų funkcijų atlikimu, teikiant paslaugas (produktus) jų gavėjams, Ūkio subjektas pagal poreikį turi suskirstyti į šiuos sąnaudų centrus:“</i>	Atsižvelgta.
13.23.	Aprašo 37 punktas. Neatitinka Principų 10.3 punkto reikalavimų (žr. taip pat 10 pastabą).	Neatsižvelgta. Žr. 4.3 ir 7.11 pastabų vertinimus.
13.24.	Aprašo 38 punktas. Siekiant įgyvendinti priežastingumo principą visos be išimties sąnaudos/pajamos/turtas turi būti paskirstytos pagal konkrečius verslo vienetus (t.y. negali būti draudžiama priskirti konkrečiam verslo vienetui) ir tik kainų nustatymo tikslais, galutiniuose reguliacinės apskaitos atskyrimo etapuose turi būti	Neatsižvelgta. Siekiant suvienodinti reguliavimo apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo taisykles tarp visų Komisijos reguliuojamų sektorių, buvo atsisakyta nebūtinųjų sąnaudų skirstymo.

	identifikuojamos kaip nebūtinios, o ne nepaskirstomos sąnaudos (žr. taip pat pastabų 13 punktą).	
13.25.	<p>Aprašo 41 punktas. Siūloma Aprašo 41 punkto redakcija yra iš principo klaidinga, prieštarauja pamatiniams, Energetikos ir Šilumos ūkio įstatymuose įtvirtintiems, principams – būtinųjų sąnaudų padengimas bei patikimo ir nenutrūkstamo šilumos tiekimo užtikrinimas. Pagrindiniai energetikos veiklą reglamentuojantys teisės aktai reglamentuoja, jog turi būti vertinamas sąnaudų būtinumo aspektas, tačiau Komisija jį ignoruoja ir neatsižvelgdama į tam tikrų sąnaudų būtinumą šilumos tiekimo veiklos vykdymui jas apriboja.</p> <p>Pažymėtina, jog pati Komisija dar praeitais metais Metodikos 52 punkte numatė: „<...> Ūkio subjektas, teikdamas reguliuojamų kainų projektus, Reguluojančiajai institucijai turi pateikti išsamią informaciją, reikalingą ir pakankamą Reguluojančiajai institucijai įsitikinti sąnaudų pagrįstumu ir būtinumu. Jeigu Ūkio subjektas nepateikia reikiamos informacijos ir neįrodo sąnaudų pagrįstumo, laikoma, kad Ūkio subjekto sąnaudos yra nepagrįstos. Nepagrįstos sąnaudos neįtraukiamos nustatant reguliuojamas kainas.“, jog sąnaudos negali būti priskiriamos reguliuojamai veiklai tik po to, kai neįrodomas tų sąnaudų būtinumas. Akivaizdu, kad Aprašo 41 punktas prieštarauja Metodikos 52 punkto nuostatomis. Pagal Aprašą gaunasi, kad netgi pateikus visus įrodymus dėl tam tikrų sąnaudų būtinumo, jos vis tiek būtų apribotos, t.y. ūkio subjektui pilna apimtimi nebūtų padengtos būtinios šilumos tiekimo sąnaudos.</p> <p>Be to, daugelis Aprašo 41 punkto papunkčių prieštarauja esminiems Aprašo principams, keliamiems reguliacinės apskaitos sistemai. Vien įgyvendindamas Aprašo 41.10, 41.11, 41.12, 41.13, 41.14, 41.17, 41.18 punktuose numatytus reikalavimus ūkio subjektas pažeisė Aprašo 9.1, 9.3, 9.5 punktus, reikalaujančius laikytis priežastingumo, objektyvumo bei skaidrumo principų.</p> <p>Siekiant įgyvendinti priežastingumo principą visos be išimties sąnaudos/pajamos/turtas turi būti paskirstytos pagal konkrečius verslo vienetus (t.y. negali būti draudžiama priskirti konkrečiam verslo</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Žr. 1.6, 1.8, 4.5, 6.2, 7.13–7.14, 8.15, 12.7, 15.1 pastabų vertinimą.</p>

vienetui) ir tik kainų nustatymo tikslais, galutiniuose reguliacinės apskaitos atskyrimo etapuose turi būti identifikuojamos kaip nebūtinios, o ne nepaskirstomos sąnaudos (žr. taip pat pastabų 13, 21 punktą).

Pažymėtina, ūkio subjektas negali pats vertinti sąnaudų būtinumo aspekto, tai yra išimtinai regulatoriaus diskrecija, todėl visiškai nesuprantama kodėl sąnaudų ribojimas yra perkeliamas į reguliacinės apskaitos atskyrimo procesą. Nebūtinios sąnaudos gali būti tik tos, kurios aiškiai reglamentuotos Apraše, Metodikoje ir tos, kurių Komisija neįtraukė į reguliuojamas kainas. Dar daugiau, Aprašo projektu siūloma riboti arba išvis nepripažinti tam tikras sąnaudas, kurias pati Komisija anksčiau pripažindavo kaip būtinąsias ir įskaičiuodavo į reguliuojamas kainas, kurios tikėtina galios ir 2018 metais, kai ūkio subjektai analogiškas sąnaudas, jei būtų patvirtinta Aprašo 41 punkto ir jo papunkčių redakcija, reguliacinės apskaitos ataskaitose negalėtų priskirti prie reguliuojamos veiklos sąnaudų. O tai neišvengiamai reikštų, objektyvumo ir skaidrumo principų pažeidimą, būtų dirbtinai sukuriamas reguliuojamos veiklos pelnas (galiojančioje šilumos kainoje tam tikros sąnaudos įskaičiuotos, o prie sąnaudų jų priskirti negalima).

Sąnaudų ribojimas pagal neaiškiais kriterijais nustatytus koeficientus, vienodus visiems sektoriaus ūkio subjektams yra nekorektiškas, nes nevertinamos objektyvios aplinkybės. Pvz. konsultacinių, teisinių paslaugų apimtis priklauso nuo ūkio subjekto pasirinktų strateginių/vadybinių sprendimų, vieni gali daugiau turėti savo darbuotojų, kiti priešingai mažiau savo darbuotojų, bet daugiau įsigyti konsultacinių paslaugų. Apie tai Bendrovė rašė teikdama pastabas tiek Metodikos projektui, tiek lyginamosios analizės aprašui.

Atsižvelgiant į aukščiau paminėtus aspektus, Bendrovė prašo atsisakyti naujų ribojimų, nenumatytų šiuo metu galiojančioje Metodikoje, bei užtikrinti visų šilumos tiekimo veiklai būtinų sąnaudų, tame tarpe personalo vystymo, konsultacinių, teisinių paslaugų priskyrimą reguliuojamoms veikloms bei padengimą.

	<p>Taip pat toks apskaitos reglamentavimas netgi prieštarautų sąnaudų pastovumo bazinės kainos galiojimo metu principams ir netgi pačiai logikai. Sąnaudų priskyrimo pagal procentinę visų pastovių sąnaudų dalį ydingumą demonstruotu ir toks pavyzdys: ūkio subjektas faktiškai sumažino dalį pastoviųjų sąnaudų (paskaičiuotų bazinėje kainoje) kitų (ne šiame punkte nustatytų) sąnaudų sąskaita), tuo tarpu šiame punkte nustatytoms sąnaudoms neviršijus bazinėje kainoje nustatyto lygmens (absoliučiu dydžiu t.y. pvz. buvo suplanuota ir į kainą įskaičiuota 1000 Eur kas atitinka bazinės kainos tvirtinimo metu nustatytą procentą. Šios sąnaudos nepakito) automatiškai visos šiame punkte nustatytų sąnaudų lygis skaičiuojant visų pastoviųjų sąnaudų procentinę dalį išaugo ir galėjo viršyti nustatytas ribas. Tokiu atveju ūkio subjektas dalį iš anksto suplanuotų ir Komisijos patvirtintų sąnaudų bus priverstas neįskaičiuoti į būtinąsias sąnaudas.</p>	
13.26.	<p>Aprašo 41.6, 41.10, 41.11 punktai. Kaip jau buvo aprašyta aukščiau nepritariame tokiam sąnaudų ribojimui, tačiau atsižvelgiant į apraše keliamus reikalavimus paskirstymo kriterijams, prašome Komisijos įrodyti, kad Aprašo 41.6, 41.10, 41.11 punktuose nustatyti koeficientai yra ekonomiškai pagrįsti, logiškai pateisinami ir nustatyti nediskriminaciniais pagrindais (Aprašo 5.3), šiuos duomenis viešai pristatant visiems rinkos dalyviams.</p> <p>Pateikti koeficientų dydžiai kelia pagrįstų abejonių dėl jų objektyvumo, nėra aišku kodėl vienai sąnaudų grupei nustatomas vienas koeficientas visoms reguliuojamoms veikloms, kai tuo tarpu kitoms – atskiras procentas priklausomai nuo reguliuojamos veiklos (gamyba, perdavimas ir kt.). Be to, į vieną grupę apjungiamos labai skirtingo pobūdžio sąnaudos, kurių metinė apimtis gali reikšmingai skirtis.</p> <p>Pažymėtina, nors Komisija ir nurodo, kad vienas iš pagrindinių atliekamų pakeitimų tikslų yra suvienodinti apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo principus visuose Komisijos reguliuojamuose sektoriuose, konsultacinės ir teisinės paslaugos paskirstomos ne vienodai, kas akivaizdžiai pažeidžia nediskriminavimo principą. Jei</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Buvusiame Aprašo projekto 41.6 papunktyje ribojimo buvo atisakyta, o buvę Aprašo projekto 41.10 ir 41.11 papunkčiai buvo panaikinti (žr. 1.6 ir 4.5 pastabų vertinimą).</p>

	<p>visgi Komisija paliks konsultacinių ir teisinių sąnaudų ribojimą, siūlome numatyti analogiškus reikalavimus kaip ir elektros įmonėms.</p> <p>Pateikti Apraše apibrėžimą kas laikytina konsultacinėmis, teisinėmis paslaugomis.</p> <p><i>Aprašo 41.11 punktą išdėstyti taip:</i></p> <p><i>„41.11. konsultacines sąnaudas, išskyrus sąnaudas, kurios yra susijusios su reguliuojama veikla ir atitinka bent vieną iš žemiau nurodytų kriterijų:</i></p> <p><i>41.11.1. tikslai ir (ar) rezultatai, kurių siekiant buvo papildomai samdomi konsultantai, buvo pasiekti;</i></p> <p><i>41.11.2. įmonė neturėjo reikiamos kompetencijos darbuotojų iškilusiam klausimui spręsti ir konsultacija buvo dėl vienkartinio klausimo;</i></p> <p><i>41.11.3. konsultantai atlieka periodiškus šilumos tiekimo įmonės darbus ir tai yra ekonomiškiau negu nuolatinio įmonės darbuotojo išlaikymas;</i></p> <p><i>41.11.4. ekonominė nauda yra didesnė negu konsultavimosi sąnaudos, jei rezultatai gali būti ekonomiškai įvertinami;</i></p> <p><i>41.11.5. kitos pagrindžiančios aplinkybės, tuo atveju, jeigu sąnaudų tikslingumo negalima įvertinti pagal Aprašo 41.11.1–41.11.4. papunkčiuose nurodytus kriterijus.“</i></p>	
13.27.	<p>Aprašo 41.17, 41.18 punktai. Aprašo 41.17, 41.18 punktų reikalavimai prieštarauja pagrindiniams Aprašo principams – priešastingumo, objektyvumo, skaidrumo, optimalumo. Draudimas išimtinai su šilumos tiekimo veikla susijusias sąnaudas priskirti šilumos tiekimo verslo vienetai prieštarauja elementariai logikai, iškraipo atitinkamo verslo vieneto faktinį veiklos rezultatą.</p> <p>Maišomi du skirtingi reguliavimo procesai šilumos kainos dedamųjų nustatymas ir reguliacinės apskaitos sudarymas. Pažymime, jog šiuo metu galiojančioje Metodikoje yra įdėti visi saugikliai leidžiantys užtikrinti, jog šilumos kainoje būtų įvertintos tik būtinosios kuro</p>	<p>Atsižvelgta.</p> <p>Buvusių Aprašo projekto 41.17–41.18 papunkčių buvo atsisakyta (žr. 1.8 ir 6.2 pastabų vertinimą).</p>

	<p>sąnaudos, t.y. kuro kainos, technologinių nuostolių dydis, lyginamosios kuro sąnaudos yra ribojamos. Faktinių kuro sąnaudų pagrindu nėra nustatomi jokie lyginamieji rodikliai, tokių sąnaudų planavimas taip pat atliekamas ne pagal faktinę sąnaudų apimtį. Kuro sąnaudų ribojimas užtikrinamas ir per nepadengtų kuro sąnaudų skaičiavimas. Todėl visiškai nesuprantamas tokio ribojimo tikslas – iškreipti faktines ūkio subjekto šilumos tiekimo sąnaudas kurui, kuris įsigijimas vadovaujantis viešųjų pirkimų tvarka ir arba biržoje ir būtinas saugiam bei patikimam šilumos tiekimui užtikrinti?</p> <p>Dar daugiau Aprašo 41.17 punktą prieštarauja Metodikos 76.3 punktui, numatančiam, kad kuro kainos dėl objektyvių priežasčių gali būti didesnės 10 proc. nei rinkos vidurkis. Be to, turi būti numatyta ir išimtis dėl gamtinių dujų kainos, ji nėra ribojama.</p> <p>Atsižvelgiant į tai, kad vienas iš pagrindinių atliekamų pakeitimų tikslų yra suvienodinti apskaitos atskyrimo ir sąnaudų paskirstymo principus visuose Komisijos reguliuojamuose sektoriuose (toks ribojimas kitose sektoriuose nenumatytas) bei į aukščiau nurodytas aplinkybes, siūlome naikinti Aprašo 41.17, 41.18 punktus.</p> <p>„41.17. kuro sąnaudas, kurių apimtis viršija vidutinę šalies kuro (žaliavos) kainą, išskyrus malkinės kilmės biokurą, kai šis įsigijamas Energijos išteklių biržoje;“</p> <p>„41.18. kuro sąnaudas, kurių apimtis viršija reguliuojamoje kainoje nustatytas kuro lyginamųjų ir šilumos perdavimo (nuostolių) sąnaudas;“</p>	
13.28.	<p>Aprašo 41.12, 41.13 punktai. Pagal Komisijos pateiktą projektą dėl 41.12 ir 41.13 p., matomos kelios grėsmės:</p> <p>Pirma, Lietuvos Respublikos darbo kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo įstatymo (TAR, 2016-09-19, Nr. 2016-23709) 6 str. 11 p. nurodo, kad „iki Darbo kodekso įsigaliojimo sudarytos kolektyvinės sutartys galioja pagal iki šio įstatymo įsigaliojimo galiojusią teisės aktų nuostatą, bet ne ilgiau kaip iki 2019 m. sausio 1 d.“ Taigi šiuo metu galioja pagal iki 2017-07-01</p>	<p>Komentaras.</p> <p>Žr. 12.7 pastabos verinimą.</p>

galiojusio DK nuostatas sudarytos kolektyvinės sutartys. Pažymėtina, kad iki 2017-07-01 galiojusio DK nuostatos numatė, pavyzdžiui, didesnes išmokas ir kitokias palankesnes sąlygas darbuotojams, lyginant su šiuo metu galiojančio DK nuostatomis, taigi atitinkamai tokios ar dar palankesnės sąlygos buvo numatytos ir kolektyvinėse sutartyse. Tuo tarpu Aprašas, kuriame vadovaujamas naujuoju DK, įsigalioja 2018 m. sausio 1 d.

Taigi šiuo atveju susiklosto situacija, jog tam tikros naudos darbuotojams, numatytos kolektyvinėse sutartyse analogiškais sąlygomis, kokios jos buvo iki 2017-07-01 galiojusiame DK, dabar būtų laikomos kaip viršijančios dabartiniame DK numatytas privalomas išmokas. Taigi, esančiomis Aprašo nuostatomis yra nepagrįstai ribojami pagal teisės aktų reikalavimus prisiimti įmonių įsipareigojimai, kurie šiuo metu darbdaviams turi įstatymo galią (DK 3 str. 6 d.). Prisiimdami tokius įsipareigojimus, t. y. laikytis tuo metu galiojančio DK, ūkio subjektai negalėjo žinoti, kad ateityje bus keičiamos DK nuostatos.

Antra,

Šiuo metu būtų praktiškai neįmanoma pakeisti turimas kolektyvines darbo sutartis sutinkamai su dabartiniu DK, kadangi jos blogintų darbuotojų ekonominę padėtį ir darbo sąlygas.

Taip pat, jei Bendrovė nesilaikytų kolektyvinės sutarties sąlygų, tai būtų pagrindas darbuotojų streikui (Darbo kodekso 248 str. 3 d.). Tai reiškia, kad strateginės svarbos funkcijas vykdančiai įmonei kolektyvinė sutartis yra saugiklis nuo streiko iniciatyvų.

Trečia, pagal šiuo metu pateiktą formuluotę tikėtina kils eilinis ginčas dėl sąnaudų paskirstymo, kadangi Aprašo 41.12 p. nurodomas tik pavyzdinis išmokų sąrašas, tačiau jis nėra baigtinis. Komisija išplečia savo įgaliojimus pačiai nuspręsti ir kiekvienu atveju vertinti, kokios išmokos pagrįstos, ir kokios ne. Turi būti nustatytas aiškus sąrašas apie kokių išmokų ribojimą yra kalbama, nustatyti aiškias tokių išmokų ribas.

	<p>Ketvirta, nėra aišku, apie kokias konkrečiai išmokas kalbama Aprašo 41.13 p. ir ar šis punktas kaip nors susiję su išmokomis, kurių DK neriboja. Tai yra kokias konkrečiai išmokas bendrovės turės / galės laikyti atitinkančiomis DK nuostatas.</p> <p>Pavyzdžiui, vienas iš darbo sutarties pasibaigimo pagrindų yra darbo sutarties nutraukimas šalių susitarimu (DK 54 str.). Tiek ankstesnis, tiek dabar galiojantis DK numato, kad pasiūlyme nutraukti darbo sutartį turi būti išdėstytos darbo sutarties nutraukimo sąlygos (nuo kada pasibaigia darbo santykiai, koks yra kompensacijos dydis, kokia nepanaudotų atostogų suteikimo tvarka, atsiskaitymo tvarka ir kita). Taigi ši norma neriboja šalių susitarti dėl kompensacijos dydžio. Verslo praktikoje įprasta susitarti su darbuotoju, o ne jį atleisti kitais pagrindais, kadangi tai reikštų įspėjimo laikotarpiu mokamą darbo užmokestį, galimus ginčus ir t.t., kas gali dar padidinti darbuotojo atleidimo kaštus. Pagal DK normas darbo sutarties šalys gali rinktis, kokiomis ekonomiškai joms palankiausiomis sąlygomis baigti darbo santykius ir tai atitinka DK reikalavimus.</p> <p>Iš pateiktos Aprašo nuostatos nėra aišku, ar tokios pagal abiejų darbo sutarties šalių sulygtas sąlygas išmokėtos išėtinės išmokos būtų laikomos atitinkančiomis DK nuostatas, taip pat kokios DK nuostatos turėtų būti vertinamos, t. y. tik ar numatytos išėtinės ar ir įspėjimo laikotarpio darbo užmokestis. Taip pat visiškai nėra aišku, pagal kurias konkrečias DK nuostatas tokiu atveju vertinti išmokos dydį (kaip pvz. DK 57 ar 59 str., kurios numato skirtingus išmokų dydžius). Ar iš vis Komisijos vertinimu, tokios pagal šalių susitarimą dėl darbo santykių nutraukimo išmokėtos išmokos negali būti laikomos pagrįstomis reguliuojamos veiklos sąnaudomis?</p>	
13.29.	<p>Aprašo 41.19 punktas. Prašome detalizuoti kas laikytina vidaus sandoriais. Kokių būdu turi būti pagrindžiamas tam tikro sandorio poreikis, ekonominė nauda, kokios konkrečiai informacijos reikėtų (Aprašo 51.15 punktas ir Aprašo 14 priedas).</p>	<p>Komentaras.</p> <p>Buvusio Aprašo projekto 41.19 punkto buvo atsisakyta (žr. 5.9 f pastabų vertinimą).</p>
13.30.	<p>Aprašo 41.21 punktas. Apraše turi būti aiškiai reglamentuota ir konkrečiai nurodyta kokios kitos sąnaudos yra neskirstomos.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p>

	<p>Neapibrėžtumas automatiškai sukelia rizikas ir prielaidas ūkio subjektams bei Komisijai skirtingai interpretuoti ir vertinti minėtą punktą bei užprogramuoja nevienodą Aprašo nuostatų taikymą, apsunkina metinių reguliacinių ataskaitų auditavimo procesą.</p> <p>Be to, kas laikytina privalomomis ir neprivalomomis sąnaudomis reguliuojamai veiklai. Tai, kad tam tikrų sąnaudų privalomumas nereglamentuotas jokiame teisės akte dar nereiškia, kad tos sąnaudos nėra būtinos šilumos tiekimo veiklai. Toks apibrėžimas iš esmės prieštarauja Energetikos, Šilumos ūkio įstatymuose numatytam būtinųjų sąnaudų padengimo principui, neužtikrina saugaus ir patikimo šilumos energijos tiekimo.</p> <p>Siūlome naikinti Aprašo 41.21 punktą.</p> <p><i>„kitos sąnaudos, kurios teisės aktais nėra privalomos reguliuojamoms veikloms (pvz., papildomas draudimas)“</i></p>	<p>Žr. 5.9h pastabos vertinimą.</p>
13.31.	<p>Aprašo 41.28 punktas. Prašome Komisijos pateikti išaiškinimą vadovaujantis kokia proporcija turi būti atliekamas Aprašo 41.28 punkte numatytas paskirstymas, tam tikslui turi būti naudojamos šilumos kainoje įvertintos proporcijos (t. y. atsižvelgti kaip konkrečiai kiekviena turto pozicija buvo skirstoma kainos nustatymo metu) ar kasmet turi būti peržiūrima. Jei kasmet turi būti peržiūrima tai kokių rodiklių pagrindu – metinių, mėnesio ar kt.</p>	<p>Komentaras.</p> <p>Pažymėtina, kad pagal Supirkimo tvarkos (redakcijos, įsigaliosiančios nuo 2018 m. gruodžio 1 d.) 10 punkto nuostatas, kuriose numatyti reikalavimai šilumos poreikio piko ir rezerviniams pajėgumams, nurodoma, kad piko pajėgumus užtikrinančių šilumos gamybos įrenginių sąrašas yra nustatomas ne trumpesniai kaip vienerių metų laikotarpiui ir esant poreikiui kas mėnesį gali būti koreguojamas atsižvelgiant į ateinančią mėnesį planuojamus panaudoti šilumos gamybos įrenginius (10.1 punktas). Koreguojant šilumos poreikio piko pajėgumų sąrašą gali būti įtraukiami tik pagal Supirkimo tvarkos 10.3 papunktį sudarytame rezervinių šilumos gamybos pajėgumus užtikrinančių įrenginių sąraše numatyti atskiri šilumos gamybos įrenginiai. Supirkimo tvarkos 10.3 papunkčio nuostatas rezervinius šilumos gamybos pajėgumus užtikrinančių šilumos gamybos įrenginių sąrašas galioja ne trumpiau kaip 1 metus.</p> <p>Remiantis anksčiau minėtomis nuostatomis ir atsižvelgiant į tai, kad formuojama bendra šilumos poreikio piko pajėgumų ir rezervinės</p>

		galios užtikrinimas paslauga, paskirstymas turėtų būti peržiūrimas kasmet atsižvelgiant į ūkio subjekto maksimalų centralizuoto šilumos tiekimo sistemos šilumos poreikį, kuris nustatomas esant atskaitos aplinkos oro temperatūrai.
13.32.	<p>Aprašo 42, 43 punktai. Iš šių Aprašo nuostatų nėra aišku, todėl turi būti tikslinama:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Kaip / pagal kokius kriterijus ir nuostatas bus vertinamas 2013-2020 metų laikotarpiui „<i>nurodytų nemokamų apyvartinių taršos leidimų skaičius</i>“, 2) Kas yra laikoma „<i>iki 2014 m. gruodžio 31 d. gautos prekybos apyvartiniais taršos leidimais pajamos</i>“? Ar tai ATL prekybos rezultatas po sumokėtų mokesčių, įvertinant visas tokios prekybos sąnaudas, ar tai tik pajamos, nevertinant jokių sąnaudų (kas būtų visiškai nepagrįsta)? 3) Kokiu teisiniu pagrindu yra vertinamos iki 2014 m. gruodžio 31 d. gautos iš ATL pajamos. Ar po 2014 m. gruodžio 31 d. gautos pajamos nebėra vertinamos? 4) Kokiu teisiniu pagrindu Aprašo 42.2 punkte yra kalbama apie nuo 2005 metų iki 2014 m. gruodžio 31 d. iš ATL gautų pajamų panaudojimą Lietuvos Respublikos klimato kaitos valdymo finansinių instrumentų įstatymo (toliau – Įstatymas) 5 straipsnio 6 dalyje, galiojusioje iki 2014 m. gruodžio 31 d., numatytoms priemonėms įgyvendinti. Reikalavimai dėl lėšų gautų iš ATL prekybos rezultato panaudojimo buvo nustatyti Įstatymo 5 str. 6 p. nuostatose, galiojusiose nuo 2009 m. liepos 23 iki 2014 m. gruodžio 31 d. Kitais ATL sistemos veiklos periodais, t.y. nei iki 2009-07-23, nei po 2014-12-31, jokių reikalavimų dėl lėšų gautų iš ATL panaudojimo teisės aktai nenumatė, t. y. iki 2009 m. liepos 23 d. ūkio subjektai neturėjo jokios pareigos įgyvendinti tik po šios datos įsigaliojusio įstatymo nuostatas. Tai numato ir pats Aprašas, jo 43 p. Aprašo 42.2 punkto nuostatos akivaizdžiai prieštarauja aukštesnės galios teisės aktui. 	<p>Komentaras.</p> <p>Atsakant į pirmąjį klausimą, pažymėtina, kad bus vertinamas per 2013–2020 m. laikotarpį faktiškai gautų nemokamų ATL skaičius ir panaudotų nemokamų ATL skaičius ir jei ūkio subjektui būtų užtekę nemokamų ALT šilumos gamybos veiklai vykdyti, tai tokios sąnaudos nebūtų pripažįstamos būtinomis šilumos gamybos veiklos sąnaudomis.</p> <p>Atsakant į antrąjį klausimą, bus vertinamos iki 2014 m. gruodžio 31 d. gautos prekybos apyvartiniais taršos leidimais pajamos, o ne rezultatas. Pagal Lietuvos Respublikos klimato kaitos valdymo finansinių instrumentų įstatymo 5 straipsnio 6 dalį, galiojusioje iki 2014 m. gruodžio 31 d., lėšas, gautas už perleistus apyvartinius taršos leidimus ir Kioto vienetus, veiklos vykdytojai privalo naudoti išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų mažinimo ir kitoms aplinkos taršą mažinančioms priemonėms įgyvendinti (aplinkai palankioms technologijoms diegti, energijos efektyvumui didinti, atsinaujinantiems energijos šaltiniams panaudoti, miškams atkurti ir (ar) įveisti, mokslo tiriamiesiems darbams ir jų sklaidai, ūkio subjektams konsultuoti ir mokyti, visuomenei informuoti ir šviesti klimato kaitos politikos valdymo ir įgyvendinimo klausimais ir kitoms priemonėms). Taip pat minėto įstatymo 5 straipsnio 7 dalyje numatytos išimties kada netaikomos 6 dalies nuostatos. Minėtame įstatyme nekalbama apie lėšas, kurios būtų sumažintos mokamų mokesčių sąnaudomis ir pan.</p> <p>Atsakant į trečiąjį klausimą, yra vadovaujamosi Lietuvos Respublikos klimato valdymo finansinių instrumentų įstatymo 5 straipsnio 6 ir 7 dalių nuostatomis. Atsakant į Bendrovės keliamą klausimą dėl po 2014 m. gruodžio 31 d. gautų pajamų vertinimo, Komisija pažymi, kad pagal Metodikos 74.10 papunkčio nuostatas,</p>

<p>5) Taip pat iš esamos formuluotės nėra aišku, ar ATL įsigijimo sąnaudos bus mažinamos ATL pajamomis esant abiems 42.1 bei 42.2 atvejams (kas prieštarautų Įstatymo nuostatoms, kadangi Įstatymo 5 str. 7 d. aiškiai numatė, kad įgyvendinus jos nuostatas, nėra taikomas reikalavimas pagal Įstatymo 5 str. 6 d., t. y. ūkio subjektams nėra taikomi abu kartu Įstatymo 5 str. 6 bei 7 dalies reikalavimai) ar vienam iš jų, t.y. ūkio subjektui įgyvendinus Įstatymo 5 str. 7 d., ATL įsigijimo sąnaudos nebūtų mažinamos iš ATL gautomis pajamomis (pelnu)?</p> <p>6) Aprašo 43 p. turi būti papildytas to paties Įstatymo 5 str. 7 dalyje numatyta minėtos 5 str. 6 dalies nuostatos taikymo išimtimi. Priešingu atveju, Aprašas akivaizdžiai prieštarauja aukštesnės galios teisės aktams.</p> <p>Taip pat būtina pažymėti, kad Konstitucinio Teismo 2006-05-31 nutarime yra nustatyta, jog subjektinės privačių asmenų teisės ir pareigos, taip pat esminiai ūkinės veiklos sąlygos, draudimai ir ribojimai turi būti reguliuojamos įstatymų, o ne žemesnės teisės akto. Analogišką vertinimą, t.y. kad bet kokie apribojimai dėl lėšų panaudojimo už parduotus ATL privalo būti numatyti tik įstatyminio lygio teisės aktuose yra patvirtinta ir <i>Valstybės kontrolė 2008-01-31 valstybinio audito ataskaitoje dėl Apyvartinių taršos leidimų paskirstymo ir prekybos sistemos vertinimo Nr. VA-P2-20-24-3. Taigi, Komisija Aprašo nuostatomis negali papildomai apriboti/išplėsti ar susiaurinti Įstatyme numatytų pareigų bei ribojimų ūkio subjektams.</i></p>	<p>apyvartinių taršos leidimų teigiamas prekybos rezultatas, gautas nuo 2015 m. sausio 1 d., laikomas pagrįstai didinančiu nustatytą ūkio subjekto investicijų grąžą atitinkamu šilumos bazinės kainos (kainos dedamųjų) galiojimo laikotarpiu, jeigu ūkio subjektas yra įvykdęs Metodikos 40 punkto (Aprašo 42 punkto) reikalavimus.</p> <p>Atsakant į ketvirtą klausimą, primename, kad Komisija atsižvelgdama į šilumos tiekimo įmonių paklausimus dėl pajamų, gautų pardavus apyvartinius taršos leidimus panaudojimo, dar 2006 m. liepos 4 d. raštu R2-872 „Dėl šiltnamio dujų apyvartinių taršos leidimų panaudojimo“ (toliau – Raštas) visiems šilumos tiekėjams rekomendavo minėtas lėšas skirti investicijoms šilumos ūkiui atnaujinti. Rašte Komisija nurodė, kad „prekybos apyvartiniais taršos leidimais principas yra įteisintas Kioto protokolo 4 straipsnyje kaip priemonė, kurios tinklas sumažinti bendrąsias šiltnamio dujų emisijas pasaulyje mažiausiomis leidžiamomis išlaidomis. Taip laimi ir apyvartinių taršos leidimų pirkėjas, sutaupęs investicijas, kurios turėtų būti skiriamos savo ūkio modernizavimui, ir apyvartinių taršos leidimų pardavėjas, kurio papildomos išlaidos grįžta ir duoda naudą, pardavus apyvartinius taršos leidimus. Didėjant energijos vartojimui, ir gamybai, pajamos gautos už parduotus apyvartinius taršos leidimus, turi būti nukreiptos priemonių, kurios mažina šilumos nuostolius arba šiltnamio dujų išmetimą, finansavimui. Atsižvelgiant į minėtą raštą, Aprašo projekto 42.2 papunktyje yra kalbama apie nuo 2005 metų iki 2014 m. gruodžio 31 d. iš ATL gautų pajamų panaudojimą.</p> <p>Atsakant į penktą klausimą, derėtų atkreipti dėmesį, kad Aprašo projekto 42 punkte aprašomas atvejis, kaip turi būti naudojamos lėšos, gautos už nuo 2009 m. liepos 23 d. iki 2014 m. gruodžio 31 d. parduotus apyvartinius taršos leidimus, kai ūkio subjektas <u>neįgyvendino</u> Lietuvos Respublikos klimato kaitos valdymo finansinių instrumentų įstatymo 5 straipsnio 7 dalies 1 punkte numatytų priemonių ir neįgyvendinęs minėtame punkte numatytų priemonių, gautų lėšų minimumu laikotarpiu neišnaudojo trūkstantiems ATL įsigyti ar Klimato kaitos valdymo finansinių instrumentų</p>
---	---

		<p>įstatymo 5 straipsnio 6 dalyje numatytoms priemonėms įgyvendinti. Todėl ATL įsigijimo sąnaudos yra mažinamos kai neįgyvendino 42.1 ir 42.2 papunkčių reikalavimų. Tačiau šis reglamentavimas nekeičia Klimato kaitos valdymo finansinių instrumentų įstatymo 5 straipsnio 7 dalies nuostatų ir yra su jomis suderintas.</p> <p>Patikslintas Aprašo projekto 43 punktas ir išdėstytas taip: <i>„43. Lėšas, gautas už nuo 2009 m. liepos 23 d. iki 2014 m. gruodžio 31 d. parduotus apyvartinius taršos leidimus, Ūkio subjektai privalo naudoti Lietuvos Respublikos klimato kaitos valdymo finansinių instrumentų įstatymo 5 straipsnio 6 dalyje (straipsnio redakcija, galiojusi iki 2014 m. gruodžio 31 d.) numatytoms priemonėms įgyvendinti arba apyvartiniams taršos leidimams įsigyti, išskyrus Lietuvos Respublikos klimato kaitos valdymo finansinių instrumentų įstatymo 5 straipsnio 7 dalyje (straipsnio redakcija, galiojusi iki 2014 m. gruodžio 31 d.) numatytus atvejus.“</i></p>
13.33.	<p>Aprašo 44 punktas. Prašome Komisijos paaiškinti kokių funkcijų įgyvendinimui reikalinga reguliavimo apskaitos sistemos informacija už ketvirtį. Tokia informacija negalėtų būti panaudota nei kainų nustatymui, nei sąnaudų lygio vertinimui, nes sąnaudų lygis šilumos tiekimo veikloje reikšmingai svyruoja priklausomai nuo sezono. Atitinkamai Bendrovės vertinimu Aprašo 44 punkte numatytas reikalavimas yra perteklinis, nepagrįstai didinantis ūkio subjektų administracinę naštą bei neatitinkantis optimalumo principo, todėl turi būti naikinamas.</p> <p>Jei visgi Komisijos vertinimu toks reikalavimas yra būtinas, tuomet terminas turi būti pratęstas, numatant ne mažiau nei 40 darbo dienų, 30 darbo dienų terminas yra nepakankamas įvertinus tai, kad toks įpareigojimas negali būti iš anksto žinomas, o ūkio subjektai lygiagrečiai turi vykdyti ir kitus teisės aktuose numatytus įpareigojimus.</p> <p><i>„Ūkio subjektas turi suformuoti ir naudoti tokią Reguliavimo apskaitos sistemą, kuri leistų, pasibaigus einamojo ataskaitinio laikotarpio ketvirčiui, Reguluojančiosios institucijos reikalavimu per</i></p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Žr. 6.5 pastabos vertinimą.</p>

	<p><i>30 darbo dienų pateikti Reguliavimo apskaitos sistemos informaciją už pasibaigusią einamojo ataskaitinio laikotarpio dalį.“</i></p>	
13.34.	<p>Aprašo 48.3, 51.14 punktai. Prašome pateikti konkrečius pavyzdžius kaip turi būti nurodoma paskirstymo kriterijaus <u>ekonominė prasmė</u> ir <u>pagrįstumas</u>.</p> <p>Pažymėtina, kad tiek Aprašo 48.3 punkte, tiek 51.14 punkte nurodoma kokia informacija turi būti pateikiama kriterijų sąraše, tačiau ji reglamentuota skirtingai, t. y. numato skirtingų duomenų poreikį.</p> <p>Siūlome naikinti Aprašo 48.3 punktą.</p> <p><i>„48.3. pajamų, sąnaudų ir ilgalaikio turto paskirstymo kriterijų sąrašas, kuriame nurodyta kiekvieno paskirstymo kriterijaus ekonominė prasmė ir pagrįstumas;“</i></p>	<p>Atsižvelgta.</p> <p>Patikslintas Aprašo projekto 50.13 papunktis, buvęs 51.14 papunktis, ir išdėstytas taip:</p> <p><i>„50.13. paskirstymo kriterijų sąrašas, kuriame nurodyta kiekvieno paskirstymo kriterijaus taikymo sritis (kokiam (-iems) objektui (-ams) (sąnaudoms, pajamoms ar ilgalaikiam turtui) paskirstyti konkretus sąnaudų paskirstymo kriterijus yra taikomas), jo vertė, taikymo sritis (kokiam (-iems) objektui (-ams) (sąnaudoms, pajamoms ar ilgalaikiam turtui) paskirstyti konkretus sąnaudų paskirstymo kriterijus yra taikomas), kiekvieno paskirstymo kriterijaus trumpas ekonominis pagrindimas vertės priskyrimas centralizuoto šilumos tiekimo sistemų atitinkamiems verslo vienetams ir paslaugoms (produktams);“</i></p> <p>Patikslintas Aprašo projekto 47.3 papunktis, buvęs 49.3 papunktis ir išdėstytas taip:</p> <p><i>„47.3. pajamų, sąnaudų ir ilgalaikio turto paskirstymo kriterijų sąrašas, kuriame nurodyta kiekvieno Ūkio subjekto pasirinkto paskirstymo kriterijaus ekonominė prasmė ir pagrįstumas ekonominis pagrindimas;“</i></p> <p>Aprašo projekto 47.3 ir 50.13 punktuose nurodyta informacija skiriasi, nes kasmet teikiant Reguliuojamos veiklos ataskaitas gali skirtis kriterijų vertės ir jų paskirstymas tarp verslo vienetų ir paslaugų (produktų), o su Reguliavimo apskaitos sistemos laisvos formos aprašu teikiamas nešiklių sąrašas, kuriame turi būti nurodomi priežastiniai ryšiai, dėl ko tam tikras kriterijus buvo pasirinktas būtent tam tikroms sąnaudoms skirstyti, t.y. pagrindimas, kaip tam tikras pasirinktas kriterijus lėmė minėtų sąnaudų susidarymą. Taip pat atkreiptinas dėmesys, jei ūkio subjektas numato papildomų paskirstymo kriterijų ar jau esamus keičia naujais kriterijais, tokiu atveju turi būti keičiamas nešiklių sąrašas, numatytas Reguliavimo</p>

		apskaitos sistemos laisvos formos apraše, ir pateikiamas pagrindimas, dėl ko toks kriterijus buvo pasirinktas tam tikroms sąnaudoms skirstyti.
13.35.	<p>Aprašo 51 punktą. Pernelyg abstraktus apibrėžimas, ūkio subjektas reguliavimo apskaitos sistemoje pateikia tik tokią informaciją, kuri aiškiai apibrėžta Apraše, kuri reikalinga Aprašo priedų užpildymui. Ūkio subjektas negali žinoti, jei tai nėra reglamentuota, kokia konkrečiai informacija Komisijai leistų visiškai įsitikinti Aprašo tinkamu įgyvendinimu. Tokia formuluotė neužtikrina ūkio subjektų teisių apsaugos, Komisija bet kada, jei tik jai kažkas neaišku ar trūksta kažkokių duomenų, nors jų pateikimas nėra reglamentuotas Apraše, gali konstatuoti, kad nesilaikoma Aprašo reikalavimų (taip pat žiūrėti 9 pastabą).</p> <p>Taip pat manome, kad šiuo metu galiojantis reglamentavimas, kaip rodo ir kitų ūkio subjektų praktika, sunkiai įgyvendinamas, o pats audituotos metinės atskaitomybės (reguliacinių ataskaitų) pateikimo terminas yra akivaizdžiai nepakankamas, besidubliuojantis su metinės finansinės atskaitomybės pateikimo terminais. Siekiant užtikrinti proporcingą reguliavimą ir atsižvelgiant į tai, kad įsigaliojus Metodikai, metinių reguliacinių ataskaitų rinkinys tapo daug didesnės apimties, ataskaitų pildymas sudėtingesnis, iš esmės pakeista duomenų pateikimo tvarka ir forma, išaugo auditavimo darbų apimtis, prašome Komisijos pratęsti Aprašo 51 punkte numatytą terminą. Pažymime, kad Apraše numatyti pakeitimai dar daugiau didins auditavimo apimtį, kas neišvengiamai reikalauja didesnių laiko sąnaudų.</p> <p><i>Aprašo 51 punktą išdėstyti taip:</i></p> <p><i>„Ūkio subjektas, pasibaigus ataskaitiniam laikotarpiui (finansiniams metams), ne vėliau kaip iki kito ataskaitinio laikotarpio šešto mėnesio pirmos dienos, parengia ir pateikia Reguluojančiajai institucijai metines Reguluojamos veiklos ataskaitas, parengtas laikantis Apskaitos atskyrimo taisyklių, nurodytų šio Aprašo II skyriuje, ir</i></p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Reguliuojamos veiklos ataskaitų audito ir pateikimo terminas yra numatytas Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo 16 straipsnio 8 dalyje ir Šilumos tiekimo licencijavimo taisyklių 38.18 papunktyje, todėl Aprašo projekte negalime numatyti kitokio pateikimo termino, nei tai numato aukštesnę teisinę galią turintys teisės aktai.</p>

	<i>Sąnaudų paskirstymo taisyklių, nurodytų šio Aprašo III skyriuje. Ūkio subjekto metinės Reguluojamos veiklos ataskaitas sudaro:“</i>	
13.36.	<p>Aprašo 51.4 punktas. Prašome Komisijos, įvertinus praktines šilumos tiekimo įmonių pateiktų ataskaitų (Metodikos priedas 4 „Ūkio subjekto ilgalaikio turto vertės ir nusidėvėjimo ataskaita“, Metodikos priedas 5 „Verslo vieneto ilgalaikio turto vertės ir nusidėvėjimo ataskaita“) panaudojimo Komisijos veikloje galimybes (administravimas/kontrolė) bei tikslingumą, apsvarstyti tokios didelės apimties ataskaitų būtinumą arba sumažinti jų detalumą / pateikimo dažnumą, kas leistų užtikrinti Viešojo administravimo įstatyme numatytą ūkio subjektų veiklos priežiūros minimalios ir proporcingos priežiūros naštos principą. Taip pat prašome Komisijos paaiškinti kur yra panaudojama minėtų priedų informacija, kokia jų paskirtis. Atkreipiame Komisijos dėmesį, jog detalus kiekvienos turto pozicijos įvertinimas būtinas tik bazinių šilumos kainos dedamųjų nustatymo metu, o atliekant šilumos kainų dedamųjų perskaičiavimą, šilumos tiekėjo turimas turto sąrašas nėra peržiūrimas, vertinamos tik atliktos investicijos.</p>	<p>Komentaras.</p> <p>Aprašo projekto 2 ir 3 priedai naudojami tikrinant ūkio subjektų pateiktus bazinių kainų projektus. Nutarimo projekte numačius, kad ilgalaikį turtą parengus naudoti (eksploduoti), jo nusidėvėjimas turi būti pradedamas skaičiuoti nuo kito mėnesio 1 dienos ir numačius Metodikoje mechanizmą, kuriuo vadovaujantis bus kompensuojamos ūkio subjekto patirtos nusidėvėjimo sąnaudos iki to turto įtraukimo į kainos dedamąsias pradžios, šie priedai gali būti reikalingi įvertinant kompensavimo sumas perskaičiuotų kainų nustatymo metu.</p>
13.37.	<p>Aprašo 56 ir 59 punktai. Prašome paaiškinti kuo skiriasi Reguluojamos veiklos ataskaitų pakeitimai, numatyti Aprašo 56 ir 59 punktuose. Pagal aprašo 56, 59 punktų reikalavimus numatytos skirtingos ataskaitų tikslinimo procedūros: vienu atveju patikslinimas gali būti atliktas bet kada ir privalo būti pateiktas per 10 d.d., kitu atveju atlikti pakeitimai pirmiausia turi būti pateikti auditoriaus įvertinimui ir jei būtų nustatyta, kad pakeitimai reikšmingi, ūkio subjektas privalo atlikti pakartotinį auditą.</p> <p>Apraše turi būti aiškiai reglamentuota kokie patikslinimai laikytini reikšmingais, kokie ne (pvz.: sumavimo klaidos, techninio pobūdžio klaidos užkeliant duomenis į DSAIS ir kt.). Be to nėra aišku ar pakartotinio audito sąnaudos atsiradusios dėl savo (ūkio subjekto) iniciatyva atliekamų Reguluojamos veiklos ataskaitų patikslinimo būtų pripažįstamos būtinosiomis sąnaudomis.</p>	<p>Komentaras.</p> <p>Patikslintas Aprašo projekto 56 punktas ir išdėstytas nauja redakcija:</p> <p>„56. <i>Paaikėjus, kad pagal Aprašo 50 punktą pateiktose reguliuojamosios veiklos ataskaitose nurodyti netikslūs duomenys, Ūkio subjektas privalo nedelsiant raštu informuoti reguliuojančiąją instituciją, nurodant kokius duomenis ir dėl kokių priežasčių turi būti pakoreguoti ir pateikti auditoriaus įvertinimą, ar atlikti pakeitimai reguliuojamosios veiklos ataskaitose yra reikšmingi bei ar reikalingas pakartotinis auditas, ir per 10 darbo dienų (po pakartotinio audito, kai jis yra reikalingas) reguliuojančiajai institucijai pateikti patikslintas reguliuojamosios veiklos ataskaitas. Komisijai patikslintos ataskaitos turi būti pateikiamos per Komisijos Duomenų surinkimo ir analizės informacinę sistemą.</i>“</p> <p>Atsakyta buvusio Aprašo projekto 59 punkto. Taip pat žr. 5.11 pastabos vertinimą.</p>

13.38.	<p>Aprašo 61 punktas. Visiškai neaišku dėl kokių priežasčių įvedamas toks reikalavimas, su koku teisės aktų pasikeitimu jis susijęs. Be to, šis reikalavimas neturi nieko bendro su Aprašo tikslais ir niekaip nėra susijęs su reguliacinės apskaitos atskyrimu ir sąnaudų paskirstymu, todėl turi būti panaikintas.</p> <p><i>„Ūkio subjektai privalo atsakingai planuoti pinigų srautus bei pelno paskirstymo metu įvertinti bent 5 artimiausių metų investicijų poreikį ir, jei reikia, numatyti rezervą, užtikrinantį pakankamą reguliuojamoje veikloje naudojamo ilgalaikio turto sukūrimo ar atstatymo finansavimą. Komisija, nustatydamą teikiamų paslaugų kainų viršutines ribas ir reguliuojamas kainas, įvertina šio punkto reikalavimų laikymąsi.“</i></p>	<p>Atsižvelgta.</p>
13.39.	<p>Aprašo 62 punktas. Siūlome tikslinti Aprašo 62 formuluotę, aiškiau reglamentuojant ūkio subjektų teises.</p> <p>Aprašo 62 punktą išdėstyti taip:</p> <p><i>„Reguliuojančiosios institucijos turi teisę iš Ūkio subjektų per Reguliuojančiosios institucijos nustatytą protingą terminą, bet ne trumpesnę nei 10 d. d., gauti visą teisės aktuose numatytą informaciją ūkio subjekto turima forma bei detalumu ir dokumentus, įskaitant pirminių apskaitos dokumentų kopijas, būtinus Įstatyme numatytoms Reguliuojančiosios institucijos funkcijoms vykdyti.“</i></p>	<p>Atsižvelgta iš dalies.</p> <p>Pakoreguotas Aprašo projekto 60 punktas, buvęs 62 punktas, ir išdėstytas taip:</p> <p><i>„60. reguliuojančiosios institucijos turi teisę iš Ūkio subjektų per reguliuojančiosios institucijos nustatytą protingą terminą, bet ne trumpesnę nei 10 darbo dienų, gauti visą informaciją ir dokumentus, įskaitant pirminių apskaitos dokumentų kopijas, būtinus Įstatyme numatytoms reguliuojančiosios institucijos funkcijoms vykdyti.“</i></p> <p><i>Atkreiptinas dėmesys, kad teisės aktai vienareikšmiai suteikia teisę Komisijai gauti informaciją. Tokia Komisijos teisė yra siejama su Komisijos funkcijomis (pareigomis) energetikos sektoriuje apskritai: Energetikos įstatymo 25 straipsnio 1 dalyje įtvirtinta Komisijos teisė pavestoms funkcijoms atlikti iš energetikos įmonių gauti reikiamą informaciją. Analogiška nuostata įtvirtinta ir Šilumos ūkio įstatymo 30 straipsnio 13 dalyje, kurioje numatytos licencijos turėtojo privalomos vykdyti licencijuojamos veiklos sąlygos. Minėtos dalies 7 punkte įtvirtinta, kad licencijos turėtojas privalo teikti valstybės ir savivaldybių institucijoms informaciją, reikalingą įstatymų ir kitų teisės aktų nustatytoms pareigoms vykdyti.</i></p>

		Pažymėtina, kad aukščiau išvardintuose teisės aktuose įtvirtinta Komisijos teisė gauti informaciją, reikalinga įstatymų ir kitų teisės aktų nustatytiems pareigoms vykdyti. Atsižvelgiant į tai, teisės aktai suteikia Komisijai teisę gauti visą informaciją Komisijos funkcijos (pareigoms) energetikos sektoriuje atlikti, kurios išskirtinai susijusios su valstybės reguliuojamų kainų kontrole ir priežiūra. Tokiu būdu valstybės reguliuojamų kainų kontrolė ir priežiūra negali būti atsiejama nuo ūkio subjekto administracinės priežiūros proceso, ir siekiant užtikrinti įstatymo leidėjo Komisijai suteiktas funkcijas, Komisijai būtina disponuoti visa energetikos įmonės informacija, kurios reikia minėtoms Komisijos funkcijos įgyvendinti, tiek nustatant valstybės reguliuojamas kainas, tiek atliekant jau nustatytų kainų perskaičiavimą.
14.	AB „Šiaulių energija“ 2017-09-01 raštas Nr. SD-2060	
14.1.	Aprašo projekto 5.5. papunktyje pateiktas apibrėžimas sudaro prielaidą, kad nepaskirstomos sąnaudų patirtos reguliuojamoje veikloje gali būti iškeltos. Į nereguliuojamos veiklos verslo vienetą ir gali tapti būtinosiomis, todėl siūlome tikslinti apibrėžimą.	Atsižvelgta.
14.2.	Sąnaudų atsiradimą sąlygoja teikiamos paslaugos, todėl aprašo projekto 5.6. papunktyje netiesioginių sąnaudų paskirstymas gali būti atliktas tik paslaugoms, bet ne verslo vienetams.	Neatsižvelgta. Gali būti skirstoma ir verslo vienetams, jei verslo vienetas neturi atskirų paslaugų ir jei skirstymas atskiroms paslaugoms nėra aktualus (Nereguliuojamos veiklos verslo vieneto atveju).
14.3.	Aprašo projekto 11 punkte nuoroda į „Aprašo IV dalyje“ turėtų būti pakeistas „Apraše IV skyriuje“.	Atsižvelgta.
14.4.	Siūlome patikslinti Aprašo projekto 16 punktą dėl neaiškaus medienos kilmės biokuro tapatinimo su atliekomis iš sąvartyno „... gamybai naudojančią atliekas arba iš sąvartyno išgaunamas biodujas įskaitant medienos kilmės biokurą... “	Neatsižvelgta. Perteklinė nuostata. Jei ūkio subjektas turi biokuru kūrenamą kogeneracinę jėgainę, tokios kogeneracinės jėgainės šilumos gamybos sąnaudų atskyrimui taikomos Aprašo projekto 13 punkto nuostatos.
14.5.	Papildyti Aprašo projekto 30.1. papunktį nurodant, ar numatyti nusidėvėjimo normatyvai turi būti taikomi naujai įvestam į	Atsižvelgta.

	eksploataciją turtui, ar turi būti perskaičiuotos sąnaudos jau eksploatuojamo turto ir kokio laikotarpio. Atkreipiame dėmesį, kad nauji nusidėvėjimo normatyvai gali turėti įtakos suderintų bet neįgyvendintų investicijų atsiperkamumui.	
14.6.	Siūlome patikslinti Aprašo projekto 25.4. papunktį, nes skiriasi Apraše naudojami terminai: „reguliuojamų kainų verslo vienetui“ ar „reguliuojamos veiklos verslo vienetui“.	Atsižvelgta.
14.7.	Aprašo projekto 39 punkte netiesioginės sąnaudos negali būti „atvaizduojamos“, turėtų būti „priskiriamos arba apskaitomos“, tuomet paskirstomos.	Atsižvelgta.
14.8.	Prašome patikslinti Aprašo projekto 41 punktą nurodant laikotarpį (mėnesį, metų), kurio sąnaudų dydžiai turi būti ribojami.	Komentaras. Ribojimo atsisakyta.
14.9.	Siūlome patikslinti Aprašo projekto 41.13 papunktį konkrečiai nurodant Lietuvos Respublikos darbo kodekse numatytas išmokas, kurių dydis turėtų būti ribojamas.	Neatsižvelgta. Žr. 7.13 ir 8.15 pastabų vertinimą.
14.10.	Siūlome Apraše projekte pateikti apibrėžimą kas yra 41.18. papunktyje nurodytos šilumos perdavimo (nuostolių) sąnaudos ir išaiškinti, kaip turi būti apskaičiuojamos bei kokiu dyžiu ribojamos šios sąnaudos.	Komentaras. Aprašo projekto 41.18 punktą panaikintas.
14.11.	Siūlome Apraše projekte pateikti apibrėžimą ar paaiškinimą kas yra 41.19. papunktyje yra „vidaus sandoriai“, kokia informacija turi būti pateikta atitinkamame priede.	Komentaras. Žr. 5.9f pastabos vertinimą.
14.12.	Siūlome patikslinti Aprašo projekto 48.1. papunktyje pateiktą formuluotę „... nuo pusės einamojo ataskaitinio laikotarpio pabaigos“.	Atsižvelgta.
14.13.	Atkreipiame dėmesį, kad Aprašo projekto priedai turėtų būti atnaujinti atsižvelgiant į Aprašo nuostatas ir pasikeitusią priedų numeraciją.	Atsižvelgta.
15.	Lietuvos pramonės profesinių sąjungų federacija 2017-08-21 raštas (reg. Nr. R1-8164)	
15.1.	Siūlome pakeisti 41.12. punktą ir jį išdėstyti taip „išmokas pagal kolektyvines sutartis (tarp jų – išmokas įvairioms kultūros, sveikatinimo ir sporto paslaugoms, gimimo pašalpas, išmokas už	Neatsižvelgta. Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo 19 straipsnio 2 dalyje nurodoma, kad nustatant valstybės reguliuojamas kainas, turi būti

<p>mokymosi ir papildomas atostogas, pašalpas mirties atveju, pašalpas už nepilnamečius ir neįgalius šeimos narius, paramą profsajungoms bei kitas išmokas darbuotojams pagal kolektyvinę sutartį), sudarančias daugiau kaip 1,5 % pastoviųjų sąnaudų“.</p> <p>Įmonės kolektyvinė sutartis yra svarbus įmonės lokalus teisės aktas, pagerinantis darbuotojų padėtį palyginus su ta, kurią reglamentuoja LR Darbo kodeksas, todėl neteisinga, kad išlaidų patiriamų pagal kolektyvinę sutartį negalima įtraukti prie pastoviųjų sąnaudų. Kolektyvinė sutartis yra svarbi socialinio dialogo tarp darbdavio ir darbuotojų susitarimų dalis, užtikrinanti socialinę taiką įmonėje. Mūsų skaičiavimais preliminariai tai sudarytų apie 0,6 proc. kainoje arba 0,03 cento/kWh.</p>	<p>numatytos <u>būtin</u>os energijos išteklių gavybos, energijos gamybos, pirkimo, perdavimo, skirstymo, tiekimo ir šio įstatymo 8 straipsnio 15 dalyje numatytos išlaidos, įvertinta protingumo kriterijus atitinkanti investicijų grąža ir (ar) nuosavybės grąža. Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymo 32 straipsnio 2 dalyje nurodoma, kad šilumos ir (ar) karšto vandens kainos grindžiamos tiekėjo <u>būtinomis (valstybės normuojamomis)</u> šilumos ar karšto vandens ruošimo (pirkimo), perdavimo, įvadinių atsiskaitomųjų šilumos ir (ar) karšto vandens apskaitos prietaisų įrengimo, priežiūros ir patikros, sąskaitų (mokėjimo pranešimų) už šilumą ir (ar) karštą vandenį parengimo ir pateikimo vartotojams bei apskaitos sąnaudomis. Komisija pažymi, kad į Komisijos reguliuojamas kainas gali būti traukiamos tik tos sąnaudos, kurios buvo <u>būtin</u>os reguliuojamai veiklai vykdyti. Galiojantys teisės aktai nenustato įmonėms prievolės sudaryti kolektyvines sutartis. Todėl reguliuojamą veiklą vykdančiose įmonėse sudaromų kolektyvinių sutarčių vykdymo sąnaudos nėra būtinos reguliuojamos veiklos sąnaudos, kurias įmonė turėtų susigrąžinti vartotojų sąskaita. Šios sąnaudos negali būti traukiamos į šilumos kainas. Kolektyvinės sutarties vykdymo sąnaudas reguliuojamą veiklą vykdančios įmonės gali finansuoti tik iš Komisijos nustatytos reguliuojamos veiklos investicijų grąžos (normatyvinio pelno) arba iš nereguliuojamos veiklos pajamų.</p>
---	---